

๐๘.๕

๐๘.๕

๐๘.๕

บทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของหอสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์และกำนัน

พิมพ์โดย
หอสมุดแห่งชาติ

ปริญญาโท

ของ

สุชุม ทรมเมืองคุก

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ธันวาคม ๒๕๓๑

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177996

๕-๑ พ.ศ. ๒๕๓๕

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำคณะนิติศาสตร์และคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

.....ประธาน

(ผศ.เจลิยา พันธุสีดา)

.....กรรมการ

(รศ.ชากาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(ผศ.เจลิยา พันธุสีดา)

.....กรรมการ

(รศ.ชากาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผศ.พวา พันธุ์เมฆา)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่...๒๓...เดือน...ธันวาคม...พ.ศ.๒๕๖๑...

ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยได้เรียนรู้อย่างมากมาในการทำงานวิจัยครั้งนี้ ทั้งในแง่ของวิชาการและในแง่ของ
สิ่งที่คนไทยเราเรียกว่า "น้ำใจ" ซึ่งทั้งสองประการดังกล่าวนี้ การไถ่มาขึ้นต้องเกิดจากประสบการณ์
โดยตรง ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งเป็นที่ยิ่ง จากน้ำใจที่ใสสะอาดของบรรดาท่านที่ให้ความช่วยเหลือต่อ
ผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง คือ

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้สนับสนุนให้ศึกษาในระดับปริญญาโท และได้
ช่วยเหลือให้ทุนการศึกษาในรูปเงินเดือนตลอดระยะเวลาการศึกษาเป็นเวลา 3 ปีการศึกษา พร้อมทั้ง
อนุเคราะห์เอกสารอันเป็นประโยชน์แก่การวิจัยด้วย

ผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม ครู อาจารย์หลายท่านใน
สถานศึกษาดังกล่าวได้มีส่วนช่วยเหลือและให้กำลังใจหลายประการ นับตั้งแต่การทำสัญญาในการดา
ศึกษาต่อ โดยเฉพาะอาจารย์วิสันต์ ไชยชิน อาจารย์ประสพ พุทธเมฆางกูร และอาจารย์
สุกัญญา จันทร์สิงห์ โดยให้ความช่วยเหลือ และให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ทางกรรมทางวาระ
ตลอดเวลาของการศึกษา

อาจารย์โสมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เจดีย์
พันธุ์สีดา รองศาสตราจารย์ชานาศักดิ์ วิชิรบริหารพงษ์ ได้ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาและ
วิธีดำเนินการวิจัย โดยการช่วยเหลือแนะนำอย่างดียิ่ง ทั้งยังมีฐานะเป็นผู้สอนจนมาเป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาปริญญาโท ผู้ช่วยศาสตราจารย์พาวา พันธุ์เมฆา ได้กรุณาเป็นกรรมการในการสอบ
ปากเปล่าปริญญาโท อาจารย์ ดร.คุณหญิง โยเหลา ที่ได้ขอแนะนำเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิจัย
และขอแนะนำอันเป็นประโยชน์อื่น ๆ ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง ได้กรุณาเป็นผู้แทนสถาบัน
และช่วยเหลือผู้วิจัยในด้านการติดต่อกับบุคคลและหน่วยงานอื่น ๆ ตลอดเวลา ถ้าปราศจากน้ำใจ
อันเปี่ยมล้นด้วยพรหมวิหารธรรมของท่านทั้งห้าแล้ว งานวิจัยนี้คงไม่อาจสำเร็จลงได้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบรรดาคุณอาจารย์ที่สอนในสาขามรรณภักษาศาสตร์ทุกท่านที่ได้ให้
วิชาความรู้ทั้งพุทธศึกษาและจริยศึกษาอย่างพร้อมมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชัย
ทับเที่ยง และผู้ช่วยศาสตราจารย์พาวา พันธุ์เมฆา

ขอขอบพระคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโทบรรณารักษศาสตร์ ปี 2529 ทุกท่านที่ช่วยกันเป็นกำลังใจ
ในงานวิจัยสุดดวงควยดี โดยเฉพาะ คุณเยาวลักษณ์ คงพล ที่ได้อ่านความสะดวกหลายประการ
เกี่ยวกับงานวิจัยนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร โรงเรียน ครูบรรณารักษ์และท่าน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้กรุณา
สละเวลาตอบแบบสอบถามแก่ผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณอารี จำปาทอง เป็นพิเศษในฐานะมิตรผู้อุปถัมภ์ผู้วิจัยมาโดยตลอด
ที่จะเว้นกลาวในที่นี้ไม่ได้คือ คุณพิสมัย สุกสงค์ ผู้เป็นสุกที่รักของผู้วิจัยที่ได้สนับสนุนส่งเสริม
ให้กำลังใจและขอคิดทางด้านการวิชาการ โดยตลอดทั้งแต่การ เรียนระดับปริญญาตรีของผู้วิจัยมาแล้ว
ขอน้อมระลึกถึงพระคุณของคุณพ่อ-แม่ ที่ ๆ ทุกคนที่เสียสละทุกสิ่งอย่าง เพื่อการศึกษาของ
ผู้วิจัยมาโดยตลอด

นอกจากนี้ยังมีบุคคลและหน่วยงานอีกจำนวนมากที่มีส่วนอนุเคราะห์ในด้านความรู้และอำนวยความสะดวก
ตลอดจนให้ความรู้ความคึกและขอเสนอแนะที่มีประโยชน์เฉพาะเรื่องเฉพาะกรณี และ
ก็มีไม่น้อยที่คอยติดตามถึงความก้าวหน้าของงาน และคอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยซึ่งไม่อาจกลาวนาม
ในที่นี้ได้ทั้งหมด

ผู้วิจัยสำนึกในพระคุณและซาบซึ้งในน้ำใจของหน่วยงานทุกแห่ง และบุคคลทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง
จึงใคร่ขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและสรรพสิ่งมีมงคล
ทั้งหลายในสากลโลก จงกลั่นแคล้วคลาดให้ทุกท่านประสบแต่ความสุขความเจริญตลอดกาล

สุชุม พรหมเมืองคุก

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารที่เกี่ยวข้อง	7
โรงเรียนกับชุมชน	7
ห้องสมุดโรงเรียน	13
หน้าที่ของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน	14
ห้องสมุดโรงเรียนกับชุมชน	17
ห้องสมุดโรงเรียนกับการบริการชุมชน	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	19
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	25
การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	25
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	27
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	28

การจักระท่าและการวิเคราะห์ข้อมูล	30
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	31
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	33
การวิเคราะห์ข้อมูล	33
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	91
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	91
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	91
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	92
อภิปรายผล	95
ข้อเสนอแนะ	99
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	102
บรรณานุกรม	103
ภาคผนวก	110
ประวัติย่อของผู้วิจัย	181

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนโรงเรียนที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจังหวัดและขนาด	26
2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน	29
3 ทักษะของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีขอบเขตที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์ กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน	34
4 ทักษะของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีขอบเขตที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์ กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการให้บริการและความร่วมมือ กับชุมชน	36
5 ทักษะของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีขอบเขตที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์ กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการนำทรัพยากรในชุมชนมา ใช้ให้เกิดประโยชน์	37
6 ทักษะของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีขอบเขตที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์ กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการประสานงานกับหน่วยงาน ในชุมชน	39
7 ทักษะของบรรณารักษ์ที่มีขอบเขตที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับ ชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน	40
8 ทักษะของบรรณารักษ์ที่มีขอบเขตที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับ ชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการให้บริการและความร่วมมือ กับชุมชน	42
9 ทักษะของบรรณารักษ์ที่มีขอบเขตที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับ ชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการนำทรัพยากรในชุมชนมา ใช้ให้เกิดประโยชน์	43

10	ทัศนะของบรรณารักษ์ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับ ชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการประสานงานกับหน่วยงาน ในชุมชน	44
11	ทัศนะของกำนันที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน	46
12	ทัศนะของกำนันที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการให้บริการและความร่วมมือกับชุมชน	48
13	ทัศนะของกำนันที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้ เกิดประโยชน์	49
14	ทัศนะของกำนันที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน	51
15	สรุปทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์และกำนัน ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง ในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้ง 4 ด้าน	53
16	วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ย ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์และกำนัน ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง ในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	55
17	ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนัน ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นรายคู่	56
18	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุด โรงเรียนมัธยมศึกษา	57

19	ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยทักษะของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีขนาดของโรงเรียน ต่างกันตอบหาที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของ ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นรายคู่	58
20	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะของบรรณารักษ์ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน ตอบหา ที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	59
21	ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยทักษะของบรรณารักษ์ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน ตอบหาที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุด โรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นรายคู่	60
22	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะของกำนันตำบล ซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงเรียนที่มีขนาด ต่างกันตอบหาที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุด โรงเรียนมัธยมศึกษา	61
23	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุดในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุด โรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ตามทัศนะของ ผู้บริหารโรงเรียน	62
24	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุดในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุด โรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการให้บริการและความร่วมมือกับชุมชน ตามทัศนะ ของผู้บริหารโรงเรียน	66
25	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุดในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุด โรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน	70
26	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุดในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุด โรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน ตามทัศนะ ของผู้บริหารโรงเรียน	73

27	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด ในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุด โรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ตามทัศนะของ บรรณารักษ์	77
28	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด ในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุด โรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการให้บริการและความร่วมมือกับชุมชน ตามทัศนะ ของบรรณารักษ์	80
29	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด ในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุด โรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ตามทัศนะของบรรณารักษ์	84
30	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด ในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุด โรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน ตามทัศนะ ของบรรณารักษ์	87
31	รายชื่อโรงเรียน ตำบล ที่ใช้หาคูณภาพของเครื่องมือโดยจำแนกตามขนาด ของโรงเรียน ในจังหวัดขอนแก่น	154
32	รายชื่อโรงเรียน ตำบล ที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามจังหวัด และขนาดของโรงเรียน	156

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) รัฐมุ่งจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคม จัดและส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน และประชาชนให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย และมีทักษะในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยจัดในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ข้อมูลข่าวสาร ตามความจำเป็น และความต้องการในการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 2 - 3)

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา นับได้ว่า เป็นระดับชั้นการศึกษาที่มีความสำคัญ บุคคลที่ศึกษาในระดับนี้จะอยู่ในวัยที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงอย่างสูงทั้งในกายและจิตใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาทางความคิด ดังนั้นในระดับมัธยมศึกษาจึงถือว่าเป็นแหล่งหนึ่งที่จะช่วยสร้างบุคคลให้เจริญเติบโตเป็นกำลังอันสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติในอนาคต ถ้าการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขาดคุณภาพก็ย่อมทำให้คุณภาพของประชากรซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศเสื่อมลงด้วย ความมุ่งหมายในการจัดมัธยมศึกษาทั่วไปมีจุดประสงค์สำคัญอยู่ 2 ประการ ประการแรก เพื่อผลิตกำลังคนในระดับสูง หรือหมายถึงการจัดมัธยมศึกษาเพื่อหาทางป้อนผู้ที่เข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย และประการที่สอง เพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาสูงขึ้น คือมุ่งให้มีความรู้ ความชำนาญ และได้รับการฝึกฝนที่จะออกไปประกอบอาชีพ เป็นกำลังคนระดับกลางของประเทศ (สมชัย วุฒิปรีชา. 2522 : 29) สำหรับความมุ่งหมายประการหลังมีความจำเป็นและสำคัญยิ่งในปัจจุบัน เพราะประเทศไทยกำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม มีความขาดแคลนกำลังคนระดับกลางที่จะใช้ในการพัฒนาประเทศเป็นจำนวนมาก กรมสามัญศึกษาในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ จึงได้กำหนดนโยบายในการขยายปริมาณการมัธยมศึกษาอย่างเร่งด่วน โดยกระจายมัธยมศึกษาออกไปในส่วนภูมิภาคให้ทั่วถึงทุกอำเภอ และขยายให้โรงเรียนในระดับประจำตำบลอีกด้วย พร้อมทั้งให้มุ่งเน้นในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้น (กรมสามัญศึกษา. 2524 : 125)

ผู้บริหารโรงเรียนต้องทำหน้าที่สำคัญ 5 ประการ คือ งานบริหารด้านวิชาการ งานบริหารด้านบุคลากร งานบริหารด้านการเงิน งานบริหารด้านบริการ และงานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน (ภิญโญ สาร. 2516 : 283 - 286) หน้าทั้ง 5 ประการ ถ้าพิจารณาในด้านการพัฒนาปรับปรุงโรงเรียนไม่มีท่านใดจะหนักเท่ากับงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน เพราะงบประมาณจำกัดไม่พอเพียงกับความต้องการ ซึ่ง สกพล (Skeops. 1961 : 514 - 515) กล่าวสอดคล้องว่าไม่มีงานใดที่มีความยุ่งยากและต้องใช้ศิลปะในการบริหารอย่างมากเท่ากับการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และ นาฏเจสีย สุมาวงศ์ (2517 : 17 - 19) ก็กล่าวสนับสนุนว่า งานด้านนี้เป็นงานที่สำคัญยิ่งของโรงเรียน เพราะโรงเรียนคือสถาบันที่มีบทบาทที่สำคัญในการถ่ายทอดวัฒนธรรมของชุมชนจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ตลอดจนนำความรู้ ความคิดใหม่มาสู่ชุมชนด้วยความเหมาะสม

การที่โรงเรียนมีชัยศึกษาจะมีความสัมพันธ์กับชุมชนจนบรรลุเป้าหมายในการช่วยกันพัฒนาโรงเรียนและชุมชนด้วยกันนั้น มีองค์ประกอบสำคัญดังนี้

1. การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน
2. การให้บริการและความร่วมมือกับชุมชน
3. การประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน
4. การนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์

(กรมสามัญศึกษา. 2522 : 461 - 478)

ห้องสมุดเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน ฉะนั้นจะต้องสนับสนุนนโยบายของโรงเรียน กล่าวคือจะก่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน ซึ่งลักษณะของห้องสมุดสมัยใหม่นั้นจะต้องดำเนินการดังนี้

1. จัดหาวัสดุเพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถเข้าถึงวัสดุเหล่านั้นได้โดยง่าย
2. การให้บริการใหม่เพื่อเป็นการประกันว่าประชาชนจะสามารถใช้วัสดุห้องสมุดได้ใน

เวลาและสถานที่ของการ

3. การแนะนำช่วยเหลือให้ผู้ใช้วัสดุรู้สิ่งที่เขาต้องการจากห้องสมุด
4. การแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับห้องสมุดให้ชุมชนทราบ ซึ่งจะช่วยในการจัดหาทรัพยากร

ห้องสมุดเพิ่มขึ้น และกระตุ้นให้ชุมชนใส่ใจทรัพยากรเหล่านั้น

(บุญเรือน แสงทอง. 2529 : 2 ; อ้างอิงมาจาก American Library Association.
1967 : 9)

ควยเหตุนี้ ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่ห้องศึกษาค้นคว้าเรื่อง บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์และกำนัน เพื่อศึกษาว่า ผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ซึ่งเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับ บทบาทของห้องสมุดโรงเรียน จะมีทัศนะต่อการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างไร ส่วนกำนันนั้น เป็นผู้ประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่ให้ความเคารพนับถือ และเชื่อว่าเป็นตัวแทนของเขาได้ ผู้วิจัย จึงได้พยายามศึกษาแนวความคิดของกำนัน เพื่อจะได้ทราบแนวโน้มในทัศนะของประชาชนที่มีต่อ บทบาทของห้องสมุดโรงเรียน มาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อต้องการทราบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์และกำนัน ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์และกำนัน ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์และกำนัน ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปใช้ดังนี้

1. เป็นแนวทางในการวางนโยบายและแผนงานในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เป็นแนวทางพิจารณาปรับปรุงงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของชุมชน

3. เป็นข้อมูลในการเสริมสร้าง ความร่วมมือและความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษา กับหน่วยงานการศึกษาในท้องถิ่นและประชาชนในชุมชน

ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์และกำนันของโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 544 โรงเรียน ซึ่งมีประชากรเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 544 คน บรรณารักษ์ จำนวน 544 คน และกำนัน จำนวน 544 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,632 คน ยกเว้นโรงเรียนในเขตเทศบาล

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์และกำนันของโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 90 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 90 คน บรรณารักษ์ จำนวน 90 คน และกำนัน จำนวน 90 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 270 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็น

3.1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนัน

3.1.2 ขนาดของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทิศนะที่ตอบหาที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์และกำนัน มีทัศนคติต่อบทบาทด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ตามสภาพที่เป็นจริงของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารของโรงเรียนที่ขนาดต่างกันมีทัศนคติต่อบทบาทด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา แตกต่างกัน
3. บรรณารักษ์ของโรงเรียนที่ขนาดต่างกันมีทัศนคติต่อบทบาทด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา แตกต่างกัน
4. กำนันของตำบล ซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงเรียนที่ขนาดต่างกันมีทัศนคติต่อบทบาทด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา แตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง การกิจของครูบรรณารักษ์ที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับชุมชนใน 4 ด้าน คือ การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน การให้บริการและความร่วมมือกับชุมชน การประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน และการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยมุ่งที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างห้องสมุดโรงเรียนกับชุมชนอันเป็นการนำมาซึ่งความร่วมมือซึ่งกันและกัน
2. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง การจัดขนาดของโรงเรียนโดยยึดตำแหน่งของผู้บริหารโรงเรียนเป็นเกณฑ์ แบ่งเป็น 3 ขนาด (กรมสามัญศึกษา. ม.ป.ป. : 19 - 23) คือ
 - 2.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ คือ โรงเรียนที่มีตำแหน่งผู้บริหาร เป็นผู้อำนวยการ
 - 2.2 โรงเรียนขนาดกลาง คือ โรงเรียนที่มีตำแหน่งผู้บริหาร เป็นอาจารย์ใหญ่
 - 2.3 โรงเรียนขนาดเล็ก คือ โรงเรียนที่มีตำแหน่งผู้บริหาร เป็นครูใหญ่
3. บทบาทที่เป็นจริง หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ในการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ และในการปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับสถานการณ์เป็นอยู่ ซึ่งได้เข้ามาแล้วในอดีตและกำลังกระทำอยู่ในปัจจุบัน

4. ทักษะ หมายถึง ความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยเฉพาะ ซึ่งสามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบที่มีคุณภาพ ในวิจัยนี้เป็นความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกของผู้บริหารโรงเรียน บรรณาธิการและกำนัน ที่มีต่อบทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ตามสภาพที่เป็นจริง

5. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

6. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

7. บรรณาธิการ หมายถึง ครู อาจารย์ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารโรงเรียนให้เป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารและดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน ซึ่งอาจเป็นครู อาจารย์ ที่ได้รับการบรรจุเป็นครูบรรณาธิการโดยตรง หรือบรรจุในตำแหน่งครูปฏิบัติการสอนแต่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ครูบรรณาธิการ

8. กำนัน หมายถึง กำนันของตำบลซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

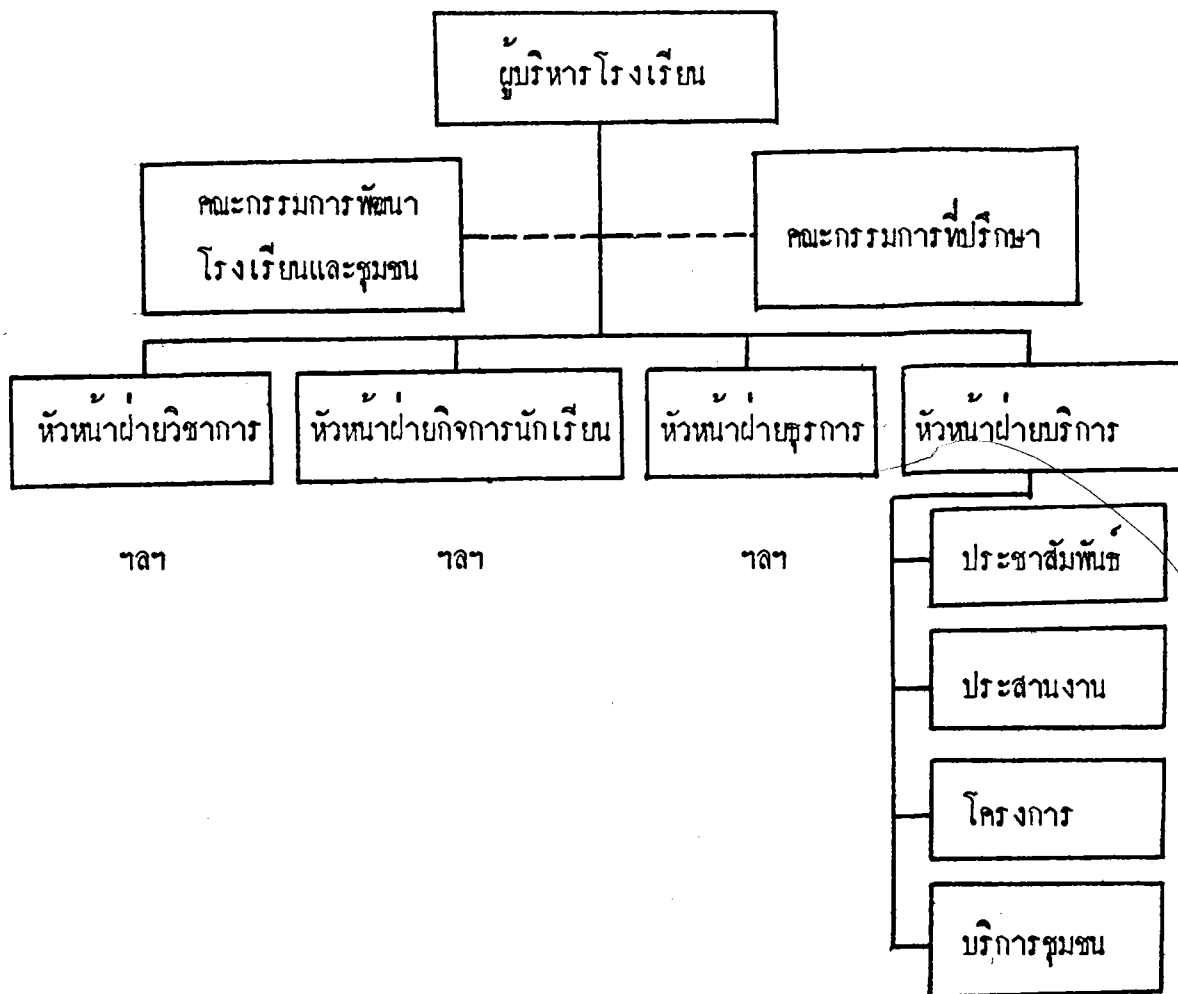
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

โรงเรียนกับชุมชน

การบริการชุมชนเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของโรงเรียน เพราะโรงเรียนมีหน้าที่โดยตรงที่จะสร้างและปรับปรุงสังคมปัจจุบันให้ดีขึ้นด้วยประการต่าง ๆ นั่นคือ โรงเรียนควรเป็นผู้นำในสังคม (พนัส หันนาคินทร์. 2521 : 12) สำหรับโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาได้วางนโยบายที่จะให้โรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นศูนย์กลางของชุมชน ทั้งในด้านวิชาการและแหล่งบริการด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นแก่ชุมชน โดยเริ่มตั้งแต่โครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยมในส่วนภูมิภาค (คมภ.) ซึ่งแบ่งเป็น คมภ. 1 และ คมภ. 2 เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 และสิ้นสุดโครงการในปี พ.ศ. 2523 ต่อจากนั้นก็เริ่มโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท (มพช.) โดยเริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ 2523 (พ.ศ. 2522) และสิ้นสุดโครงการในปี 2527 จุดมุ่งหมายของโครงการก็เพื่อที่จะส่งเสริมความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาของประชาชนในชนบท และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชนบท และเพื่อให้เป็นแหล่งกลางทางวิชาการของชุมชนอันจะเป็นอีกหนทางหนึ่งในการพัฒนาชนบท นอกจากนี้ยังได้วางแนวปฏิบัติการบริหารโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน โดยมุ่งให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางทางความรู้ และแบบปฏิบัติทางการอาชีพอย่างแก่ชุมชน ทั้งสามารถเป็นแหล่งรวมในการประกอบกิจกรรมของชุมชนได้ และให้ชุมชนมีบทบาทส่วนร่วมในการเสริมสร้างและพัฒนาโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้า (กรมสามัญศึกษา. ม.ป.ป. : 3)

กรมสามัญศึกษาตระหนักถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านบริการชุมชน และความคล่องตัวในการบริหารงานจึงได้กระจายอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบออกเป็นสายงาน ดังแผนภูมิแสดงรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อไปนี้

_____ แสดงสายการบังคับบัญชา
 ----- แสดงการประสานงาน

จากแผนภูมิ แสดงว่างานบริการชุมชนนั้น หัวหน้าฝ่ายบริการเป็นผู้รับผิดชอบในการให้บริการต่าง ๆ แก่สมาชิกของชุมชนเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เช่น ในลักษณะบริการข่าวสารการรวมทำกิจกรรมของชุมชน และการนำชุมชนเข้ามามีกิจกรรมของโรงเรียน (กรมสามัญศึกษา. ม.ป.ป. : 7)

ปัจจุบันนี้ชุมชนมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมายและชุมชนยังต้องการความช่วยเหลือจากสถาบันต่าง ๆ ในฐานะที่โรงเรียนเป็นสถาบันหลักสถาบันหนึ่งของชุมชน จึงต้องช่วยเหลือและสนองความต้องการขอความช่วยเหลือในบริการแก่ชุมชนในด้านต่อไปนี้

1. ด้านทางการศึกษา
2. ด้านอาชีพและเศรษฐกิจ
3. ด้านโภชนาการและอนามัย
4. ด้านสังคมและวัฒนธรรม (การา ปิยะปาล. 2521 : 213)

การบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาชั้น ไม่เฉพาะแต่การช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วเท่านั้น แต่การบริการอาจทำในรูปของการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งทางด้านการส่งเสริมความรู้ทางด้านวิชาการ โดยการให้ประชาชนเข้ามาใช้ห้องสมุดของโรงเรียน การจัดสอนหรือบรรยายพิเศษแก่ประชาชนตามโอกาสอันควร จัดบริการด้านนันทนาการ โดยการจัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในบริเวณโรงเรียน การจัดการแข่งขันกีฬาประชาชน ตลอดจนการให้ประชาชนยืมอาคารสถานที่หรือวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน เพื่อใช้ในกิจกรรมส่วนรวมของชุมชน ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ผู้บริหารโรงเรียนไม่ควรเพิกเฉยละเลย ควรจะถือเป็นหน้าที่ของปฏิบัติ เพราะโรงเรียนเปรียบเสมือนศูนย์ประชาคม (วิทยุ โสธร. 2516 : 306 - 333)

สำหรับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนนี้ นางเจลิยา สุมาวงค์ (2516 : 20 - 23) ได้ให้แนวความคิดและทัศนะว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ทั้งสิ้นด้วยเงินภาษีอากรของประชาชนและเงินที่ประชาชนบริจาค ดังนั้น ย่อมถือได้ว่าโรงเรียนเป็นของชุมชน โดยชุมชนและเพื่อชุมชน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว โรงเรียนและชุมชนจะต้องร่วมมือกันในการสร้างความก้าวหน้าให้แก่ชุมชน โดยวิธีการดังต่อไปนี้

1. จัดให้กรรมการของโรงเรียนโดยการเลือกตั้ง
2. เปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนนอกเวลาเรียน หรือวันหยุดเกี่ยวกับการให้การศึกษาและการประชุม หรือจัดงานพิธีต่าง ๆ ซึ่งเป็นกิจกรรมของชุมชน
3. จัดหลักสูตรให้สัมพันธ์กับความต้องการของชุมชน เพื่อสามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. จักกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการจักกิจกรรมทางสังคม

บทบาทของโรงเรียนที่จะให้การบริการชุมชนได้ดีในระดับใดนั้นขึ้นอยู่กับสภาพของโรงเรียน ซึ่งควรให้บริการชุมชนตามสภาพของโรงเรียน โดยทั่วไปโรงเรียนควรจักบริการชุมชนในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนควรจักที่อ่านหนังสือสำหรับชุมชนขึ้นในโรงเรียนรวมทั้งบริการให้ยืมหนังสือในห้องสมุด
2. ให้ชุมชนได้มีโอกาสใช้โรงเรียนเป็นที่ประกอบพิธีต่าง ๆ ได้ เช่น ใช้หอประชุมโรงเรียนตลอดจนให้ยืมอุปกรณ์บางอย่างของโรงเรียน
3. จักบริการแนะแนวให้ความรู้แก่ชุมชนหลาย ๆ ด้าน เท่าที่โรงเรียนจะทำได้ เช่น ด้านการเกษตร ด้านอนามัย และกฎหมายเบื้องต้นที่จำเป็น
4. โรงเรียนจักสนับสนุนการแก่ชุมชน เช่น จักสถานที่เล่นกีฬาโดยใช้สนามของโรงเรียน
5. จักบริการข่าวสารให้ความรู้เตือนความจำต่อชุมชน จักทำเป็นข่าวสาร หรือป้าย
6. โรงเรียนควรเป็นที่พึ่งแก่ชุมชนในบางโอกาส เช่น บริการนำคนนำใจในขณะที่ชุมชนขาดแคลน จักคอยแพทย์มาฉีควัคซีนเพื่อป้องกันโรค จักวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้ด้านสาธารณสุข ให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครอง
7. ทุกครั้งที่โรงเรียนจักงาน - นิทรรศการ ควรให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของงานด้วย และการแสดงผลงานของนักเรียนควรให้ท้องถิ่นได้มีโอกาสร่วมแสดงผลงานด้วย (กรมสามัญศึกษา.

2522 : 471 - 472)

ลักษณะที่สำคัญของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จะเป็นศูนย์กลางของชุมชนนั้นจะต้องเป็นทั้งสถานที่ให้การศึกษาในระบบโรงเรียนและการศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยจักหลักสูตรให้เอื้ออำนวยต่อการใช้วัตถุ ศิลปวิทยาการ ตลอดจนช่วยพัฒนาอาชีพในท้องถิ่น มีคณะกรรมการประกอบด้วยบุคคลระดับผู้นำท้องถิ่นจักโปรแกรมการเรียนให้สนองความต้องการและสอดคล้องกับงานอาชีพของท้องถิ่น (เช่น แกวยศ. 2519 : 265 - 267) นอกจากนี้ โรงเรียนมัธยมศึกษาควร เป็นแหล่งวิชาการและศูนย์กลางกิจกรรมของชุมชน ควรบริการในด้านการศึกษาและกิจกรรมอื่น ๆ เช่น

1. จัดโรงเรียนเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่
2. เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้และข่าวสารทาง ๆ
3. จัดเป็นศูนย์นิเทศวิทยหรือสอนวิชาทาง ๆ ตามกลุ่มผู้สนใจ
4. ให้บริการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ อุปกรณ์ และบุคลากรแก่ประชาชนในท้องถิ่น
5. เป็นผู้นำหรือมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี ศิลปกรรม ตลอดจน

ภาวะแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

6. ช่วยเหลือประชาชนบริการสาธารณะทาง ๆ เช่น การจราจร คับเพิง พัฒนาท้องถิ่น และการสุขภาพ (ชงค์ วงษ์จันทร์. 2519 : 252 - 253)

การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สามารถทำได้ในหลายรูปแบบ อาจทำในรูปของการช่วยเหลือ การให้ความรู้ทางวิชาการ และเข้าร่วมในกิจกรรมของชุมชน ในการบริการโดยให้ความรู้แก่ประชาชนนั้นมีกิจกรรมหลายอย่างที่โรงเรียนควรจัดขึ้น เช่น การให้การศึกษผู้ใหญ่ การบริการด้านสุขภาพ การจัดพิพิธภัณฑ์ การจัดห้องสมุดชุมชน การดำรงศิลปะ และส่งเสริมศิลปะพื้นเมือง การพักผ่อน การใช้เวลาว่าง การให้ความรู้ใหม่ ๆ ทางอาชีพ การให้ข่าวสารที่ถูกต้อง และป้องกันการโฆษณาชวนเชื่อจากฝ่ายตรงข้าม (สนิท ยี่รงค์. 2521 : 13) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการศึกษานั้น โรงเรียนไม่ควรมุ่งเฉพาะการให้การศึกษแก่นักเรียนในระบบโรงเรียนเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ของคำนึงถึงประชาชนและบุคคลที่ไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนต้องออกกลางคัน (The Drop - Out) ให้มากที่สุด (Harl. 1965 : 85 - 88)

ประสิทธิภาพและความสำเร็จของงานบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาจะประสบผลสำเร็จมากน้อยในระดับใดนั้น สิ่งที่สำคัญที่โรงเรียนจะต้องคำนึงถึงก็คือ ความต้องการของประชาชนในชุมชน ว่าชุมชนมีความต้องการด้านใด ซึ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาจะต้องศึกษาลักษณะและความต้องการของชุมชน เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการจัดงานบริการให้เป็นที่ไปตามความต้องการของชุมชนในเรื่องนี้ สุทธิยา ชีระกุล (2520 : 55) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับความต้องการของชุมชน ไว้ดังนี้

1. ชุมชนต้องการปรับปรุงสุขภาพอนามัยของตนและของชุมชน เพื่อต้องการการอยู่ดีมีสุขภาพสมบูรณ์

2. ชุมชนต้องการปรับปรุงมาตรฐานการครองชีพของครอบครัวให้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น เพื่อยกระดับการกินอยู่ให้สูงขึ้น มีการประกอบอาชีพมั่นคง
3. ชุมชนต้องการรู้หนังสือ อ่านออกเขียนได้ สามารถติดตามข่าวสารการบ้านการเมือง สามารถเรียนรู้ต่อไปด้วยตนเองและแสวงหาความสุข และความงอกงามจากการอ่านหนังสือ
4. ชุมชนต้องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ทั้งต้องการพักผ่อนที่ถูกต้อง และใช้เวลาว่างเพื่อเพิ่มพูนรายได้
5. ต้องการยกระดับสันทนาการ เข้าถึงศิลปะ รู้จักตัดสินใจและวิเคราะห์คุณค่าความดี ความงาม รู้จักใช้ประโยชน์จากสื่อสารมวลชนให้คุ้มค่า
6. ชุมชนต้องการฝึกฝนความสามารถและประสิทธิภาพในการใช้เครื่องจักรกลและเครื่องมือต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมากขึ้น
7. ชุมชนต้องการสร้างไว้ซึ่งวัฒนธรรม ระเบียบประเพณีอันดีงามของชาติและรักษาคณะสมบัติ ประจำชาติเดิมไว้ให้คงอยู่ตลอดไป
8. ชุมชนต้องการจะปฏิบัติตนอย่างถูกต้องและปลอดภัยในฐานะที่เป็นพลเมืองดีของสังคม ประชาธิปไตย

ความต้องการดังกล่าวมีอิทธิพลต่อการจัดทำหลักสูตรและการบริการชุมชน เพื่อโรงเรียน จะได้ออกาพัฒนาชุมชนให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชน อย่างไรก็ตามโรงเรียนเป็นเพียงหน่วยหนึ่งที่จะเสริมสร้างสมาชิกที่ดีให้แก่ชุมชน ช่วยแก้ปัญหาของชุมชนและจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อชุมชน เช่น กิจกรรมประเภทสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กิจกรรมเพื่อส่งเสริมอาชีพแก่ชุมชน สนับสนุนและร่วมมือกับชุมชนจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณี และจัดให้โรงเรียนมีบทบาทเป็นสื่อกลางระหว่างส่วนราชการกับประชาชน (สามารถ จุฬทอง และคณะ ๒๕๒๑ : ๒๓ - ๒๗)

การจัดโครงการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนนอกจากจะมีประโยชน์โดยตรงกับทางโรงเรียน และชุมชนแล้ว ยังทำให้เกิดผลดีแก่นักเรียนด้วย โดยให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ซึ่ง พงพรณ พิพิธกุลชัยพล (๒๕๑๘ : ๔๕ - ๔๖) ได้วางจุดมุ่งหมายของโครงการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนไว้ดังนี้

1. เพื่อให้เด็กได้ทราบถึงการปรับปรุงค่าต่าง ๆ ของห้องดิน
2. เพื่อให้เด็กได้ช่วยเหลือร่วมกันปรับปรุงห้องดินตามโครงการ
3. เพื่อให้เด็กได้ทราบถึงปัญหาและการแก้ไขร่วมกับชุมชน
4. เพื่อให้เด็กได้เตรียมตัวเป็นตัวแทนที่ดีของชุมชนต่อไป

ผู้จะปฏิบัติงานในโครงการเป้าหมายก็คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยผู้บริหารและครูจะทองพาทให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการสอนหนังสือ แนะนำอาชีพ แนะนำสุขภาพ ทัศนในชุมชนท้องถิ่น (สมศักดิ์ ศรีมานะ. 2523 : 11) และทั้งนี้ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้ประสานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นผู้นำที่รับผิดชอบในด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ตลอดจนเป็นผู้ชักกลุ่มบูรณาการระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้วย (Williams. 1964 : 462) ซึ่งผู้บริหารจะปฏิบัติงานตามนี้ให้มีประสิทธิภาพจะต้องเป็นผู้ที่เข้าใจชุมชน ทั้งทางความรู้แบบของความคิดของตัวบุคคลและองค์กรในชุมชน แล้วสามารถโน้มน้าวความคิดและการกระทำของชุมชนให้สัมพันธ์กับโรงเรียนได้ โดยอาศัยการประชาสัมพันธ์ที่ต่อเนื่อง มีความจริงใจ เข้าใจง่าย เร้าใจ และเหมาะสมกับความรู้สึกรักของประชาชน และเป็นการกระทำไปในทางสร้างสรรค์ (Gall. 1964 : 321) อย่างไรก็ดีตามการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาจะประสบผลตามความมุ่งหมายที่คาดหวังไว้ ควรพิจารณาหลักเกณฑ์ดังนี้ คือ ง่าย ประหยัด และปฏิบัติได้

ห้องสมุดโรงเรียน

ห้องสมุดโรงเรียนนอกจากมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนแล้ว จะเห็นว่ายังมีบทบาทต่อชุมชนอีกด้วย ทั้งในวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งห้องสมุดโรงเรียนซึ่ง ดักลาส (Douglas. 1949 : 2 - 3) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียน ครู บุคลากร และสมาชิกชุมชนในห้องดินนั้น ๆ
2. เพื่อจัดหาวัสดุห้องสมุดทุกประเภทที่มีคุณค่า และเหมาะสมกับพัฒนาการและการเจริญเติบโตของนักเรียนแต่ละคนและจัดบริการวัสดุเหล่านั้นแก่นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. เพื่อกระตุ้นและแนะนำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น สนใจในการอ่านอยู่เสมอ ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจ และมีนิสัยรักการอ่านเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านถึงขั้นวิเคราะห์ วิจัยได้
4. เพื่อให้โอกาสแก่นักเรียนได้มีประสบการณ์เกี่ยวกับห้องสมุด ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทั้งด้านความสนใจ บุคลิกภาพ และทัศนคติต่อสังคม
5. เพื่อช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการใช้ห้องสมุด สิ่งพิมพ์ และวัสดุทัศนวัสดุของห้องสมุด
6. เพื่อแนะนำนักเรียนให้รู้จักห้องสมุดในฐานะเป็นสังคมหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้เขาสามารถใช้ห้องสมุดแหล่งอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการศึกษาชั้นสูงต่อไป
7. เพื่อให้บรรณารักษ์ทำงานร่วมกับครูในโรงเรียนในการเลือกและใช้วัสดุของห้องสมุดให้สอดคล้องและเกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน
8. เพื่อให้บรรณารักษ์มีส่วนร่วมช่วยครู และผู้บริหารของโรงเรียนในการพัฒนาค่านิยม และวัฒนธรรมของแต่ละบุคคล
9. เพื่อให้บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน ได้ทำงานร่วมกับบรรณารักษ์ห้องสมุดอื่น ๆ ในชุมชน และย่านชุมชน โดยการนำเอาห้องสมุดโรงเรียนให้เขาไปมีส่วนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้น ๆ

อย่างไรก็ตาม ห้องสมุดจะดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการที่สำคัญคือ ครูบรรณารักษ์ และผู้บริหารโรงเรียน ครูบรรณารักษ์จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ มีความสามารถพิเศษ ภูมิวิธีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพบุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ขณะเดียวกัน ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในการบริหารงานด้านต่าง ๆ ทั้งงานจัดการศึกษา และกิจกรรมอื่น ๆ ของโรงเรียน จะต้องให้ความสนใจและสนับสนุนงานห้องสมุดในฐานะที่ห้องสมุดเป็นส่วนหนึ่งของงานการศึกษาที่จะช่วยส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

หน้าที่ของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดในโรงเรียน

ทวา พันธุ์เมฆา (2525 : 15 - 18) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน ไว้ดังนี้

1. หน้าที่บริหาร ในการบริหารห้องสมุด ตัวบรรณาธิกรจะต้องปฏิบัติในสิ่งต่อไปนี้

1.1 พิจารณากำหนดโปรแกรมห้องสมุด นับแต่การเปิด-ปิด การให้บริการด้านต่าง ๆ ระเบียบการปฏิบัติต่าง ๆ ในห้องสมุด จนถึงการจัดวางแผนงานในห้องสมุดให้สัมพันธ์กับการเรียนการสอน

1.2 ดำเนินการ โปรแกรมห้องสมุดให้สัมฤทธิ์ผล

1.3 วางผังห้องสมุด กำหนดที่ตั้งของวัสดุ ทรัพยากรต่าง ๆ ในห้องสมุดให้เหมาะสมกับการดำเนินงาน ให้มีความคล่องตัว ขณะเดียวกันก็มีความสวยงาม เป็นระเบียบด้วย

1.4 เลือก จัดหา วัสดุการศึกษาทุกชนิดเข้าห้องสมุด ทลอคจนจัดหาทรัพยากรที่ใช้ในงานห้องสมุดตามที่ต้องการ เพราะทรัพยากรห้องสมุดนั้นถ้าให้บุคคลในหน่วยงานอื่นจัดหาให้อาจจะได้ทรัพยากรที่ไม่ตรงตามต้องการ

1.5 จัดการฝึกอบรม แนะนำการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ให้แก่พนักงานห้องสมุดให้สามารถทำงานได้ถูกต้องตามระบบที่วางไว้ ให้มีความละเอียดรอบคอบ ทราบถึงข้อควรระวังและเทคนิคการทำงานเฉพาะอย่าง

1.6 กำหนดตารางการใช้ห้องสมุดสำหรับนักเรียนที่จะเข้ามาใช้ เป็นกลุ่มหรือเป็นชั้นโดยร่วมมือกับครูผู้สอน

1.7 เฝ้าระวังจัดหาเงินบำรุงห้องสมุดด้วยตนเอง หรือร่วมกับผู้บริหารหรือคณะกรรมการห้องสมุดโรงเรียน

1.8 วางแผนร่วมกับผู้บริหารในการปรับปรุงห้องสมุดให้สอดคล้องกับการจัดโปรแกรมการศึกษา

1.9 จัดอำนวยความสะดวกให้ครู นักเรียน ได้เข้าใช้วัสดุห้องสมุดอย่างเต็มที่

1.10 บริหารดูแลระบบการใช้ การยืมวัสดุห้องสมุดให้เป็นไปด้วยความยุติธรรมทั่วถึง

1.11 ต้องพยายามทำให้บริการต่าง ๆ ของห้องสมุดเป็นไปเพื่อสำหรับทุกคน

1.12 จัดเตรียมรายงาน สถิติการทำงาน การเงิน ความก้าวหน้าของห้องสมุด

เสนอต่อผู้บริหาร

1.13 ประเมินผลงานของห้องสมุดในด้านต่าง ๆ เพื่อการปรับปรุงพัฒนา

1.14 ร่วมมือกับโรงเรียนและชุมชนในท้องถิ่น

1.15 ให้ความร่วมมือกับองค์กร หน่วยงาน สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในเรื่อง
กิจการของห้องสมุด

2. หน้าที่ทางการศึกษา บรรณารักษ์ในห้องสมุดโรงเรียนต้องมีความรู้ทางด้านการศึกษาค้นคว้า จะมีความรู้ทางวิชาบรรณารักษศาสตร์อย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอ หน้าที่ทางการศึกษาของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนอาจจะมีขอบข่ายดังต่อไปนี้

2.1 พยายามศึกษาให้เกิดความรอบรู้เกี่ยวกับเรื่องการจัดการศึกษาวิชาต่าง ๆ ที่สอนในโรงเรียน ทำรายงาน คู่มือการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ แบบฝึกหัดสูตรประมวลการสอน

2.2 ท่องสนใจศึกษาหาความรู้ให้เข้าใจในเรื่องพัฒนาการของเด็กจิตวิทยาเด็กใน
งานต่าง ๆ เช่น ด้านความทรงจำ ความสนใจ ความสามารถ

2.3 ร่วมวางแผนกับครู เป็นรายบุคคลเพื่อจัดบริการห้องสมุด ในรูปต่าง ๆ ให้
สอดคล้องกับการสอน

2.4 จัดบริการห้องสมุดในรูปต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
ของนักเรียน

2.5 ร่วมปรึกษากับครูในโรงเรียนอย่างใกล้ชิด และสังเกตความต้องการความสนใจ
ของนักเรียน เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการจัดหาวัสดุ และปรับปรุงบริการ กิจกรรมของห้องสมุดให้
สอดคล้องกับความสนใจความต้องการนั้น ๆ

2.6 ให้ความร่วมมือ หรือร่วมเป็นกรรมการผู้หนึ่งของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน

2.7 ร่วมเป็นกรรมการพิจารณาหลักสูตร และการปรับปรุงหลักสูตรของโรงเรียน

2.8 จัดหาวัสดุ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ให้กลุ่มครูได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาความสามารถใน

อาชีพ

3. หน้าที่ทางงานเทคนิค

3.1 กำหนดสายงานการทำงานในห้องสมุด เช่น งานจัดหา งานสั่งซื้อ งานวิเคราะห์
เลขหมู่ งานทำบัตรรายการ งานบริการให้ยืม งานบริการตอบคำถาม

3.2 ทำสถิติเกี่ยวกับวัสดุการศึกษาต่าง ๆ ในห้องสมุดอยู่เสมอ สามารถตรวจสอบ
จำนวนได้ทันที

3.3 พิจารณาคัดเลือกวัสดุการศึกษาในห้องสมุดที่หมดประโยชน์แล้วทิ้งไปเป็น

ครั้งคราว

3.4 บริหารบุคคลากรในห้องสมุดให้สามารถดำเนินงานห้องสมุด ไปอย่างเรียบร้อย
ในแต่ละวัน

ห้องสมุดโรงเรียนกับชุมชน

ห้องสมุดโรงเรียนสมัยใหม่กับสภาพสังคมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด และถือว่าห้องสมุดมีบทบาทเป็นส่วนหนึ่งของสภาพสังคมและควรร่วมมือกันในการใช้ห้องสมุดระหว่างชุมชนกับโรงเรียน (ฉวีลักษณ์ บุษยะกาญจน. 2527 : 1 - 9) เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ของห้องสมุดโรงเรียนสมัยใหม่ กองจิตวิสัยคุณูปการหลาย ๆ อย่างทุกด้านไว้ด้วยกันเพื่อสนองความต้องการของทุกคน

ฉวีลักษณ์ บุษยะกาญจน (2527 : 1 - 9) ได้เสนอรูปแบบความสัมพันธ์ของห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดชุมชน ซึ่งเริ่มมีบทบาทขึ้นมาออกมาในรูปของ

Joint - use Libraries

เป็นลักษณะห้องสมุดที่ร่วมมือกันระหว่างห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดชุมชน ทั้งที่พบในต่างประเทศ เช่น ประเทศแคนาดา ซึ่งได้ศึกษาหาหลักฐานของห้องสมุดโรงเรียนขึ้น ในปี 1967 ระบุว่าอย่างแน่ชัดว่าห้องสมุดโรงเรียนจะต้องร่วมมือและสนับสนุนการบริการชุมชน จัดดำเนินงานเกี่ยวกับวัสดุที่จะบริการให้โดยประโยชน์มากที่สุด ตลอดจนการแนะแนวอาชีพอบรมบุคลากรในห้องสมุดโรงเรียนจะต้องพัฒนาเป็นศูนย์กลางของวัสดุการเรียนการสอนการอาชีพทุกชนิด ซึ่งความมุ่งหมายของห้องสมุดแบบนี้ดังนี้

1. เป็นแหล่งรวบรวมวัสดุทุกชนิดสำหรับการเรียนการสอนให้ตรงตามหลักสูตรและความต้องการของผู้ใช้
2. เป็นแหล่งพัฒนาทักษะประสบการณ์ของนักเรียน ครู ชุมชน โดยการสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการเสาะแสวงหาความรู้
3. เป็นแหล่งเสริมสร้างประสบการณ์และการพัฒนาในด้านค่านิยมทางศิลปะ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสนับสนุนให้เกิดทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับสังคม

4. เป็นศูนย์กลางทางการบริการด้านวัฒนธรรม อาชีพ ประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของชุมชน เพื่อยกระดับมาตรฐานของสังคม

ปรัชญาของการจัดห้องสมุดในรูปแบบนี้คือ

1. การเรียนควรกระจายออกไปสู่ชุมชนมากกว่าที่จะถูกปิดตายไว้ในเฉพาะโรงเรียน
 2. ผู้ใช้ทุกคนควรมีโอกาสในการใช้ห้องสมุดได้เท่ากัน และในทุกแห่งได้ตามความต้องการ
- ลักษณะการจัดห้องสมุดแบบ Joint - use Libraries สามารถจัดได้ 2 แบบคือ

1. ใช้สถานที่แห่งเดียวกันกับบริการบุคคลทั้ง 2 กลุ่ม คือ ชุมชน และนักเรียน
2. ใช้สถานที่คนละแห่งแต่ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดเป็นต้นว่า การจัดหาทรัพยากร

ร่วมกัน การยืมระหว่างห้องสมุด การจัดกิจกรรมร่วมกัน ฯลฯ

ข้อได้เปรียบของการจัดห้องสมุดแบบ Joint - use Libraries

1. ชุมชนสามารถเข้าใช้ทรัพยากรในโรงเรียนได้
2. เป็นผลดีในแง่เศรษฐกิจ ประหยัด เพราะจัดที่แห่งเดียวประหยัดในค่า

ทรัพยากร บุคลากร ฯลฯ

3. มีทรัพยากรของห้องสมุดมากกว่าแยกกันจัด
4. สามารถนำงบประมาณมาพัฒนาห้องเดียวกันได้อย่างสะดวก ไม่ต้องกระจาย

งบประมาณ

5. ประชาชนมีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียน ทำให้เกิดความสัมพันธฉันท์
6. สามารถขยายเวลาในการบริการได้
7. สามารถรวมบุคลากรไว้ในที่แห่งเดียวกันได้

ห้องสมุดโรงเรียนกับการบริการชุมชน

จวีลักษณ์ มุขะภาบุญ ไกลกล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการจัดห้องสมุดโรงเรียนในแนวใหม่ หรือเรียกว่า ศูนย์วิทยากร มุ่งบริการครู นักเรียน และชุมชนไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งเป็นการใช้ทรัพยากรร่วมกันนั้นจัดดังนี้

1. ที่สำหรับอ่าน ยืม ฟัง และดู
2. แหล่งศึกษาเป็นรายบุคคล รวมถึงการใช้วัสดุพิมพ์และไม่ตีพิมพ์

3. บริเวณการบริการ

4. บริเวณการผลิตวัสดุ

5. บริเวณการจัดและดำเนินการ เกี่ยวกับทรัพยากรห้องสมุด

การร่วมมือในการบริการนี้ ครูใหญ่ ครู บรรณารักษ์ นักเรียน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งชุมชนต้องวางแผนนโยบายร่วมกัน ครูบรรณารักษ์จะช่วยรับผิดชอบสมาชิกชุมชนโดย

1. จัดดำเนินการ เกี่ยวกับทรัพยากรในห้องสมุด

2. ทำคู่มือช่วยคนเกี่ยวกับทรัพยากร

3. ผลิตทรัพยากร

4. จัดการ เกี่ยวกับทรัพยากร โดยมองถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับโรงเรียน และชุมชน
ในมากที่สุด (ฉวีลักษณ์ มุขะกาญจน. 2529 : 54 - 60)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1. งานวิจัยในประเทศ

ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น จากการศึกษาของผู้วิจัย สามารถแบ่งงานวิจัยทั้งหมดออกเป็น 4 ด้าน คือ

1.1 ด้านการบริหารการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ

ชุมชน

ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับด้านนี้ มีผู้วิจัยในเรื่องเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในสังกัดต่าง ๆ ได้แก่ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด สังกัดเทศบาล และสังกัดกรมสามัญศึกษา ตลอดจนอยู่ในเขตพื้นที่ภาคต่าง ๆ คือ ภาคใต้ ภาคกลาง และภาคตะวันออก - เฉียงเหนือ ลักษณะการวิจัยส่วนใหญ่จะศึกษา ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาหรือโรงเรียน นักวิชาการและประชาชน เกี่ยวกับงานบริหารด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน ซึ่งรวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้วย ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาต่างกล่าวข้างต้นอยู่ในเกณฑ์น้อย (จันทร์ สอนนาม. 2518 ; ปรีดา เชื้อตระกูล. 2518 ; สมักร หนูโพธิ์. 2518 ; ทาวเรือง รัตน์. 2518. ; เฉิม แซ่มชอย. 2519 ; วิทยา บุญสม. 2521. และคง โพธิ์นิพิทา. 2522)

ส่วน สุวิธ แก้วเกษ (2518) ได้ศึกษางานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่า ผู้บริหารมีความเห็นว่าได้รับความร่วมมือจากประชาชนพอสมควร ส่วนคณะครูให้ความเห็นว่าโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากชุมชนอย่างมาก สำหรับผู้ปกครองนักเรียนเห็นว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่พร้อมจะให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนเสมอ ถ้าโรงเรียนต้องการหรือชักชวนมา

1.2 การบทบาทสมรรถภาพและพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียน ในด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ผลการวิจัยในคานัน ประจวบ ทอทะกุล ประพันธ์ สุริหาร และฉลาค บุตร เนียร ได้ศึกษาบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง โรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และศึกษาบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวัง ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษา กับชุมชน ตามลำดับ ผลการวิจัยทั้งหมดสรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้แสดงบทบาทในการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในเกณฑ์ (ประจวบ ทอทะกุล. 2518 ; ประพันธ์ สุริหาร. 2522 ; ฉลาค บุตร เนียร. 2524)

วิรัตน์ ศิริบุญ (2518 : 57 - 58) ได้ศึกษาสมรรถภาพในการบริหารงานของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 11 เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่า พฤติกรรมการบริหารของครูใหญ่นี้อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และค่อนข้างต่ำ ส่วน สนั่น ฉิมป์เสวทกุล (2523) พบว่า การบริหารงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน งานที่ครูใหญ่ให้ความสำคัญอันดับ 1 คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนตามความจำเป็นในโอกาสอันควร อันดับสุดท้าย คือ โรงเรียนเชิญผู้มีความชำนาญในท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียน ผลของการปฏิบัติงานที่เป็นอันดับหนึ่ง คือ ผู้มาติดต่อได้รับความสะดวกและพอใจ และอันดับสุดท้าย คือ เรื่องการเพิ่มพูนความรู้แก่นักเรียน และเรื่องโรงเรียนเชิญผู้มีความชำนาญในท้องถิ่นมาเป็นวิทยากร

ณรงค์ กาญจนานนท์ (2527) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียน ในเขตการศึกษา 12 เกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในองค์ประกอบ 5 ประการ คือ การสร้างและรักษาเกียรติ

ของโรงเรียน การจัดกิจกรรมร่วมชุมชน การให้บริการ และความร่วมมือกับชุมชน การประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน และการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับสูง ส่วน ครู อาจารย์ และผู้ปกครอง มีทัศนะต่อเรื่องนี้อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดต่างกัน มีทัศนะต่อพฤติกรรมผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดเล็ก มีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีทัศนะต่อพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่แล้ว พบว่า ครูโรงเรียนขนาดกลางกับครูโรงเรียนขนาดเล็ก มีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับผู้ปกครองที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีทัศนะต่อพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.3 ค่านิยมของสมาคมผู้ปกครอง และครู รวมถึงปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ผลการวิจัยในด้านนี้ มงคลวรณ ทองสุโขทัย และสุวัฒนา ภาณุทานนท์ ได้ทำการสำรวจค่านิยม ปัญหา อุปสรรค และประโยชน์ของสมาคมผู้ปกครอง และครู ของโรงเรียนมัธยมศึกษา และประถมศึกษา ในเขตพระนคร - ธนบุรี ตามลำดับ ผลการวิจัยพบว่า การจัดตั้งสมาคม ผู้ปกครองและครู เป็นผลดี และมีประโยชน์ต่อการศึกษา ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในกิจกรรมของสมาคม และเข้าใจวัตถุประสงค์ของสมาคมที่ กิจกรรมของสมาคม คือ การจัดซื้อ - หาอุปกรณ์การเรียนการสอนให้แก่โรงเรียน ให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียน ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน มงคลวรณ ทองสุโขทัย พบว่า การจัดกิจกรรมมีน้อยควรจัดให้บ่อยกว่านี้ แต่ สุวัฒนา ภาณุทานนท์ พบว่า ปัญหาของสมาคม คือ ขาดกำลังเงินในการดำเนินการ (มงคลวรณ ทองสุโขทัย. 2509 ; สุวัฒนา ภาณุทานนท์. 2515)

1.4 ด้านเกี่ยวกับชุมชน หรืออื่น ๆ

ผลการวิจัยในด้านนี้ สนอง สุวรรณวงศ์ และทองศักดิ์ คุ้มไชน้ำ ได้ศึกษาบทบาทและความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาประชาบาล โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาตำบล กรรมการศึกษา และประชาชนในด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และศึกษากิจกรรรม ปัญหา ในการดำเนินงานของโรงเรียนชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามลำดับ ผลการวิจัยพบสอดคล้องกันว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีน้อยมาก มีการดำเนินงานอยู่ในระดับต่ำ (สนอง สุวรรณวงศ์. 2519 ; ทองศักดิ์ คุ้มไชน้ำ. 2519)

จากผลการวิจัยในประเทศทั้งหมดที่กล่าวมา ซึ่งเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ไม่ว่าจะเป็นการวิจัยด้านการบริหารงานหรือด้านอื่น ๆ ของโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในเกือบทุกภาคและทุกสังกัด ก็สามารถสรุปได้ว่า ในด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยเป็นส่วนมาก

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

สำหรับผลการวิจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในต่างประเทศที่สอดคล้องกับผลการวิจัยภายในประเทศนั้น ก็มีผลการวิจัยของ โซร์เบลโล (Serbello. 1978 : 598-A) ซึ่งได้ศึกษามหาวิทยาลัยของครูปกครองนักเรียนในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังตามทัศนะของครูประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนที่ไม่ใช่โรงเรียนประถมศึกษา ปรากฏผลว่า กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม มีความเห็นว่า ผู้ปกครองนักเรียน มีความเกี่ยวข้องกับโรงเรียนในระดับน้อย มีแนวความคิดของกลุ่มเสนอให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเลือกหนังสือเรียน การจัดหลักสูตร การประเมินผลครู ระเบียบวินัย ของโรงเรียน คณะครูและผู้บริหารมีความเห็นว่า ผู้ปกครองไม่ควรเกี่ยวข้องกับทางโรงเรียนในส่วนที่ผู้ปกครองยังไม่มีความรู้พอและไม่แน่ใจ ในกลุ่มที่ไม่ใช่ผู้ปกครองไม่เห็นด้วยที่ผู้ปกครองจะกระตือรือร้น และรับผิดชอบน้อย

นอกจากนี้ มีผลการวิจัยในต่างประเทศ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ ผลการวิจัยดังต่อไปนี้

เบทรีบี และเคนนีย์ ได้ศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานและบทบาทของครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษา ในการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่า ครูใหญ่มีการวางแผน สำนักรวจัสดุ ความรู้ที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อนำมาใช้เกี่ยวกับการเรียนการสอนพอสมควร และยังเห็นว่า ครูใหญ่ได้วางแผนเกี่ยวกับการเชิญบุคคลในท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรพอสมควร ส่วน บรูช (Bruch) พบว่า ครูและประชาชนต้องการให้ครูใหญ่ทำงานร่วมกับชุมชน มีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นและทางศาสนาของชุมชน จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างครูและผูปกครอง และให้ครูใหญ่ที่อยู่อาศัยในบริเวณโรงเรียนที่เขาปฏิบัติงานอยู่ (Gentry and Kenney. 1966 : 43 - 45)

ฮาคาเนน (Hakanen. 1975 : 6004-A) ได้สำรวจความคิดเห็นของผูปกครองและกลุ่มนักวิชาการ เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในรัฐเซาท์คาโรไลนา ผลการวิจัยพบว่า

1. ผูปกครอง ยังขาดความรู้ที่เพียงพอเกี่ยวกับความเป็นไปของโรงเรียน และการศึกษาได้เสนอแนะให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มากขึ้น
2. การขาดข้อมูล ข่าวสาร การติดต่อภายในชุมชน ทำให้ผูปกครองขาดความสัมพันธ์กับภายในชุมชน

เครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อ ยังไม่เพียงพอ มีข้อเสนอให้มีการแจ้งนโยบาย การติดต่อระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จุดมุ่งหมาย ความรับผิดชอบ รายละเอียด เกี่ยวกับการเงิน เวลาและความจำเป็นด้านอื่น ๆ ของโรงเรียนในชุมชนทราบ

โอ คอนเนลล์ (O'Connell. 1977 : 579-A) ทำงานในหน่วยศึกษานิเทศก์โรงเรียนในเมืองและในชนบท ได้ทำการศึกษาความขัดแย้งของฝ่ายต่าง ๆ จากคณะครู ชุมชนและคณะกรรมการการศึกษา โดยความเชื่อในเรื่องความขัดแย้งของโรงเรียนกับชุมชน เป็นผลมาจากปัญหาการสื่อสารตามข้อเสนอของ ซาราสัน (Sarrason) ดังนั้นผู้วิจัยจึงปฏิบัติการโดยใช้การติดต่อสื่อสารสร้างความเข้าใจในฝ่ายต่าง ๆ ผลทำให้ความขัดแย้งลดลง ซึ่งได้จากการพิจารณางบประมาณประจำปี และการทำสัญญาการสอนของครู

จากผลการวิจัยในต่างประเทศที่กล่าวมา ก็สามารรถเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า ในต่างประเทศ
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นสิ่งหนึ่งที่โรงเรียนและชุมชนก็ให้ความสำคัญไม่น้อยไปกว่า
บ้านอื่น ๆ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษานี้เป็นจริง ในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียน บรรณารักษ์และกำนัน ครั้งนี้ได้ดำเนินการขั้นตอนต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้

1. เลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล
4. จัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนัน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 544 โรงเรียน มีผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 544 คน บรรณารักษ์ จำนวน 544 คน และกำนัน จำนวน 544 คน รวมประชากรทั้งหมดจำนวน 1,632 คน (กรมสามัญศึกษา. 2531 : 343 - 377)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 90 คน บรรณารักษ์จำนวน 90 คน และกำนัน จำนวน 90 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 270 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) มีขั้นตอนดังนี้

2.1 สุ่มจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากจำนวนทั้งหมด 17 จังหวัด สุ่มมาได้จำนวน 9 จังหวัด คือ กาฬสินธุ์ เลย อุดรธานี บุรีรัมย์ สกลนคร นครพนม ขอนแก่น ชัยภูมิ และนครราชสีมา มีโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งสิ้นจำนวน 335 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 115 โรงเรียน ขนาดกลางจำนวน 182 โรงเรียน และขนาดเล็กจำนวน 38 โรงเรียน

2.2 สุ่มโรงเรียนโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

โดยในแต่ละจังหวัดแบ่งโรงเรียนเป็น 3 ขนาด แล้วสุ่มอย่างง่ายมาขนาดละ 30 โรงเรียน โดยในการสุ่มในแต่ละจังหวัดและแต่ละขนาดจะเป็นสัดส่วนกัน หมายความว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 90 โรงเรียน ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนโรงเรียนที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจังหวัดและขนาด

จังหวัด	ประชากรและ กลุ่มตัวอย่าง		ขนาดของโรงเรียน					
			ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก	
			รวม		รวม		รวม	
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
อุดรธานี	16	5	29	4	-	-	45	9
สกลนคร	9	2	20	3	7	6	36	11
อุบลราชธานี	17	5	30	5	3	2	51	12
ศรีสะเกษ	10	3	17	3	4	3	31	9
นครราชสีมา	22	7	30	5	7	6	59	18
นครพนม	5	1	11	2	4	3	20	6
บุรีรัมย์	9	2	19	3	4	3	32	8
กาฬสินธุ์	13	4	11	2	5	4	29	10
เลย	4	1	15	3	4	3	23	7
รวม	115	30	182	30	38	30	335	90

2.3 ผู้บริหารของโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน

2.4 บรรณารักษ์ของโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน

2.5 กำนันของตำบล ซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาทั้งหมด จำนวน 270 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับบทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนใน 4 ด้าน ได้แก่ การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนการให้บริการ และความร่วมมือกับชุมชน การประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน และการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังต่อไปนี้
 - 2.1 ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน
 - 2.2 ด้านการให้บริการและความร่วมมือกับชุมชน
 - 2.3 ด้านการประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน
 - 2.4 ด้านการนำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์
3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว ไปให้กรรมการที่ปรึกษาตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้ข้อความที่ครอบคลุมบทบาทด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนครบทุกด้าน และให้ข้อความเพียงตรงตามสภาพของงานที่ปฏิบัติอยู่
4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนันของโรงเรียน ในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 15 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 5 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 5 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก 5 โรงเรียน มีผู้ตอบแบบสอบถามโรงเรียนละ 3 คน รวมผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 45 คน แล้วนำไปหาความเชื่อมั่นได้ดังนี้

4.1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียนและบรรณารักษ์มีความเชื่อมั่น 0.9480

4.2 แบบสอบถามสำหรับกำนัน มีความเชื่อมั่น 0.9657

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่คณะของผู้ตอบ
พิมพ์ตอบแบบที่เป็นจริงของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยจัดทำเป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน และบรรณารักษ์

ชุดที่ 2 แบบสอบถามกำนัน

แบบสอบถามทั้ง 2 ชุด เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) 5 ระดับ

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ โดยดำเนินการดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงอธิบดีกรมสามัญศึกษา และอธิบดีกรมการปกครอง
แล้วนำหนังสือจากอธิบดีกรมสามัญศึกษา ถึงผู้บริหารโรงเรียน และบรรณารักษ์ของโรงเรียน
มัธยมศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และนำหนังสือจากอธิบดีกรมการปกครอง ถึงกำนันที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
เพื่อขอความร่วมมือในการขอแบบสอบถาม ทั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการด้วยตัวเอง

2. นำแบบสอบถามพร้อมด้วยหนังสือจากกรมสามัญศึกษา และกรมการปกครองส่งทาง
ไปรษณีย์ ให้กับกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้แล้ว ให้กลุ่มตัวอย่างส่งกลับคืนทางไปรษณีย์เช่นกัน
ได้แบบสอบถามคืน คิดเป็นร้อยละ 87.41 ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน

ขนาดของโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน		บรรณาธิการ		ท่าน		รวมทั้งสิ้น	
	ส่งไป	ได้รับคืน	รอยละ	ส่งไป	ได้รับคืน	รอยละ	ส่งไป	ได้รับคืน
ขนาดใหญ่	30	27	90.00	30	28	93.33	30	25
ขนาดกลาง	30	28	93.33	30	28	93.33	30	21
ขนาดเล็ก	30	29	96.67	30	30	100.00	30	20
รวม	90	84	93.33	90	86	95.56	90	66
							270	236
								87.41

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ตรวจสอบความเรียบร้อยของการตอบแบบสอบถามทุกฉบับและคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ไว้
2. ตรวจสอบให้คะแนนข้อคำถามแต่ละข้อของแบบสอบถามและหาค่าความถี่ที่กำหนดไว้
3. แยกกลุ่มของคะแนนของแบบสอบถามออกตามกลุ่มที่ของการศึกษา เป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ
 - 3.1 กลุ่มของคะแนนที่ได้จากผู้บริหารโรงเรียน
 - 3.2 กลุ่มของคะแนนที่ได้จากบรรณารักษ์
 - 3.3 กลุ่มของคะแนนที่ได้จากท่าน
4. วิเคราะห์แบบสอบถามของแต่ละกลุ่มตามข้อ 3 เพื่อศึกษาบทบาทที่เป็นจริงของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียน บรรณารักษ์ และท่าน โดยใช้คะแนนเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความสำคัญของแต่ละบทบาท ความถี่ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง ปฏิบัติมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ปฏิบัติค่อนข้างน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด หรือไม่ปฏิบัติ

5. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนของบทบาทที่เป็นจริงระหว่างทัศนะผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และท่าน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และ Studentized q - Statistic ของ Newman - Keuls

6. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนของบทบาทที่เป็นจริงระหว่างทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียน บรรณารักษ์ และท่าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และ Studentized q - Statistic ของ Newman - Keuls

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ยไขว้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2530 : 42)

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของน้ำหนักความสำคัญของตัวแปร

f แทน ความถี่

X แทน คำนำน้หนักความสำคัญของตัวแปร

N แทน จำนวนใหญ่ในน้ำหนักความสำคัญของตัวแปร

2. หาค่าความแปรปรวนไขว้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2530 : 72 - 84)

$$s^2 = \frac{n\sum fX^2 - (\sum fX)^2}{n(n-1)}$$

เมื่อ s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

$\sum fX^2$ แทน ผลรวมของความถี่ของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum fX)^2$ แทน ผลรวมของความถี่ของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดไขว้สูตร (Cronbach. 1970 : 161)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งหมด

$\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนรายข้อ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งหมด

4. หักรอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างหัตถะของผู้บริหารโรงเรียน บรรณาธิการ
และกำนัน ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance)
โซสุทร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2530 : 249)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ F แทน ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

MS_B แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม

MS_W แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม

ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ ใช้
q -Statistic ตามวิธีของ Newman - Keuls โซสุทร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2530 : 268)

$$q = \sqrt{\frac{MS_W}{n}}$$

เมื่อ q แทน q - Statistic ที่ได้จากตาราง

MS_W แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม

n แทน จำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

- N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
- $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน
- F แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F-distribution
- df แทน ระดับของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
- MS แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
- SS แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
- q แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน Studentized Range Statistic ของ Newman-Keuls Method
- * แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- ** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ทิศนะของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนัน ที่มีบทบาทที่เป็นจริง ในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของหอสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยทัศนนะของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนัน ที่มีบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของหอสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

3. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน ทอพบาที่เป็จริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
4. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทัศนคติของบรรณารักษ์ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน ทอพบาที่เป็จริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
5. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทัศนคติของกำนันทำบล ซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ทอพบาที่เป็จริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
6. สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุดในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียน และบรรณารักษ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนัน ที่มีทอพบาที่เป็จริง ในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังปรากฏในตาราง 3 - 15

ตาราง 3 ทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีทอพบาที่เป็จริง ในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ย	แปลความ
1. จัดทำแผนงานห้องสมุดร่วมกับชุมชน	1.45	น้อยที่สุด
2. ร่วมมือกับชุมชนทำกิจกรรมในวันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์	2.94	ปานกลาง
3. สำนวความทองการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมจากหน่วยงานและบุคคลในชุมชน	2.05	ค่อนข้างน้อย
4. ห้องสมุดมีส่วนร่วมในงานประเพณีของท้องถิ่นในชุมชน	2.11	ค่อนข้างน้อย
5. มีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนกับผู้นำชุมชน	1.43	น้อยที่สุด

ตาราง 3 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ย	แปลความ
6. รับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะจากบุคลากรอื่นในชุมชน	2.02	ค่อนข้างน้อย
7. ใ้หลักวิธีที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม	2.57	ปานกลาง
8. ให้ความสนใจและสนับสนุนงานของกิจกรรมชุมชน	2.72	ปานกลาง
9. ห้องสมุดเป็นแหล่งปรึกษาหาวิชาการในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ แก่ชุมชน	2.22	ค่อนข้างน้อย
10. ห้องสมุดได้รับความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จากชุมชน	1.96	ค่อนข้างน้อย
11. ห้องสมุดนำชุมชนริเริ่มกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรม	1.76	ค่อนข้างน้อย
12. ห้องสมุดส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ชุมชนจัด	2.64	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	2.17	ค่อนข้างน้อย

จากตาราง 3 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริง ในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน โดยรวมปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ร่วมมือกับชุมชนทำกิจกรรมในวันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ ใ้หลักวิธีที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม ให้ความสนใจและสนับสนุนงานของกิจกรรมชุมชน และห้องสมุดส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ชุมชนจัด ปฏิบัติในระดับปานกลาง ส่วนจัดทำแผนงานห้องสมุดร่วมกับชุมชน และมีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนกับผู้นำชุมชน ปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด นอกจากนี้ยังมีการปฏิบัติในระดับค่อนข้างน้อย

ตาราง 4 หัตถ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่มีบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับ
ชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาด้านการให้บริการและความร่วมมือกับชุมชน

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ย	แปลความ
1. เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาใช้ห้องสมุด	2.62	ปานกลาง
2. ให้ความช่วยเหลือในด้านความรู้และเผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ แก่ชุมชน	2.21	ค่อนข้างน้อย
3. สืบหาความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับการอ่านหนังสือ	1.79	ค่อนข้างน้อย
4. เปิดโอกาสให้ชุมชนใช้วัสดุทัศนวัสดุของห้องสมุดโรงเรียนได้	1.98	ค่อนข้างน้อย
5. ให้บุคคลในชุมชนยืมหนังสือและวัสดุห้องสมุดได้	1.90	ค่อนข้างน้อย
6. ให้บุคคลในชุมชนสามารถยืมหนังสือและวัสดุห้องสมุด โดยผ่านห้องสมุดประเภทอื่น ๆ ในชุมชน	1.46	น้อยที่สุด
7. เปิดห้องสมุดนอกเวลาราชการเพื่อให้บุคคลในชุมชนมีโอกาสใช้บริการของห้องสมุดโรงเรียนได้สะดวกขึ้น	1.32	น้อยที่สุด
8. จัดห้องสมุดเคลื่อนที่ออกไปบริการชุมชน	1.28	น้อยที่สุด
9. จัดบริการเล่านิทานและบริการอื่น ๆ สำหรับเด็กในชุมชน	1.34	น้อยที่สุด
10. อธิบายเรื่องวิธีใช้ห้องสมุดแก่บุคคลในชุมชนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม	1.50	ค่อนข้างน้อย
11. ส่งวารสารและข่าวสารอื่น ๆ ที่ห้องสมุดจัดทำไปให้บุคคลในชุมชน	1.80	ค่อนข้างน้อย
12. ขายหนังสือราคาถูกแก่บุคคลในชุมชนในโอกาสต่าง ๆ	1.65	ค่อนข้างน้อย
ค่าเฉลี่ยรวม	1.74	ค่อนข้างน้อย

จากตาราง 4 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนคติแบบที่ เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการให้บริการและความร่วมมือกับชุมชน โดยรวมปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาใช้ห้องสมุดปฏิบัติในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่บุคคลในชุมชนสามารถยืมหนังสือและวัสดุห้องสมุด โดยผ่านห้องสมุดประเภทอื่น ๆ ในชุมชน เปิดห้องสมุดนอกเวลาราชการ เพื่อให้บุคคลในชุมชนมีโอกาสใช้บริการของห้องสมุดโรงเรียนได้สะดวกขึ้น จัดห้องสมุดเคลื่อนที่ออกไปบริการชุมชน และจัดบริการจำหน่ายและบริการอื่น ๆ สำหรับเด็กในชุมชน ปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด นอกจากนี้มี การปฏิบัติในระดับค่อนข้างน้อย

ตาราง 5 ทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ย	แปลความ
1. เชิญบุคคลที่มีความรู้ความสามารถที่อยู่ในชุมชนเพื่อนำมาช่วยในการให้ความรู้แก่นักเรียน	2.06	ค่อนข้างน้อย
2. นำนักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่ที่สำคัญในชุมชน	2.06	ค่อนข้างน้อย
3. ขอความร่วมมือด้านการเงินจากชุมชน	1.65	ค่อนข้างน้อย
4. วางแผนที่จะใช้ประโยชน์จากบุคคลในชุมชน	2.06	ค่อนข้างน้อย
5. ขอความช่วยเหลือด้านอุปกรณ์ต่าง ๆ จากชุมชน	1.95	ค่อนข้างน้อย
6. นำนักเรียนไปศึกษาแหล่งวิทยาการในชุมชน	1.86	ค่อนข้างน้อย
7. เชิญบุคคลในชุมชนมาร่วมเป็นเกียรติในโอกาสพิเศษ	2.77	ปานกลาง
8. ร่วมมือกับชุมชนรักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุของท้องถิ่น	2.39	ค่อนข้างน้อย

ตาราง 5 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ย	แปลความ
9. เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนได้เสนอแนะความคิดเห็นในการปรับปรุงแก้ไข การดำเนินงานห้องสมุด	2.00	ค่อนข้างน้อย
10. เชิญประชาชนมาชมหรือร่วมกิจกรรมที่ห้องสมุดโรงเรียนจัดขึ้น	2.02	ค่อนข้างน้อย
11. เผยแพร่ความรู้ในการบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมไทยแก่ชุมชน	2.24	ค่อนข้างน้อย
12. เชิญบุคคลสำคัญในชุมชนเป็นกรรมการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน	1.66	ค่อนข้างน้อย
ค่าเฉลี่ยรวม	2.06	ค่อนข้างน้อย

จากตาราง 5 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริง ในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยรวมปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า เชิญบุคคลในชุมชนร่วมเป็นเกียรติในโอกาสพิเศษ ปฏิบัติในระดับปานกลาง นอกจากนั้นมีการปฏิบัติในระดับค่อนข้างน้อย

ตาราง 6 หัตถ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่มีบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับ
ชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ย	แปลความ
1. ได้รับความร่วมมือจากสมาคมศิษย์เก่าของโรงเรียน	1.75	ค่อนข้างน้อย
2. ได้รับความร่วมมือจากสมาคมผู้ปกครองและครูของโรงเรียน	1.66	ค่อนข้างน้อย
3. ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการส่งเสริมการอ่านของชุมชน	2.10	ค่อนข้างน้อย
4. ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นสำรวจและวิจัยเกี่ยวกับประชาชนที่ไม่รู้หนังสือเพื่อช่วยกันวางแผนแก้ปัญหา	1.95	ค่อนข้างน้อย
5. ขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน	2.17	ค่อนข้างน้อย
6. จัดหรือช่วยส่งเสริมให้มีการจัดห้องอ่านหนังสือหรือห้องสมุดประจำหมู่บ้าน	1.99	ค่อนข้างน้อย
7. ร่วมมือกับหน่วยราชการหรือเอกชนฝึกอบรมประชาชนเกี่ยวกับการประกอบอาชีพให้โดยตลอด	1.94	ค่อนข้างน้อย
8. สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือในการก่อสร้างสิ่งอันเป็นสาธารณประโยชน์ของท้องถิ่น	2.00	ค่อนข้างน้อย
9. จัดและร่วมมือกับทางวัดจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตใจคนในชุมชน	2.46	ค่อนข้างน้อย
10. ให้คำแนะนำในการปรับปรุงหน่วยงานตามคำขอของชุมชน	2.06	ค่อนข้างน้อย
11. ร่วมมือกับชุมชนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นประจำทุกปี	1.92	ค่อนข้างน้อย
12. ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเผยแพร่ความรู้อันเป็นประโยชน์แก่ชุมชน	2.34	ค่อนข้างน้อย
ค่าเฉลี่ยรวม	2.04	ค่อนข้างน้อย

จากตาราง 6 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนคติที่ตอบหาที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน โดยรวมปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ทุกข้อมติการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างน้อยเช่นเดียวกัน

ตาราง 7 ทัศนคติของบรรณารักษ์ที่มีต่อตอบหาที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ย	แปลความ
1. จัดทำแผนงานห้องสมุดร่วมกับชุมชน	1.49	น้อยที่สุด
2. ร่วมมือกับชุมชนทำกิจกรรมในวันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์	2.41	ค่อนข้างน้อย
3. สำรวจความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมจากหน่วยงานและบุคคลในชุมชน	1.91	ค่อนข้างน้อย
4. ห้องสมุดมีส่วนร่วมในงานประเพณีของท้องถิ่นในชุมชน	2.21	ค่อนข้างน้อย
5. มีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนกับผู้นำชุมชน	1.52	ค่อนข้างน้อย
6. รับฟังปัญหาและขอเสนอแนะจากบุคลากรอื่นในชุมชน	2.27	ค่อนข้างน้อย
7. ไร้อคติที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม	2.71	ปานกลาง
8. ในความสนใจและสนับสนุนงานของกิจกรรมชุมชน	2.59	ปานกลาง
9. ห้องสมุดเป็นแหล่งปรึกษาทางวิชาการในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ แก่ชุมชน	2.16	ค่อนข้างน้อย
10. ห้องสมุดได้รับความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จากชุมชน	1.99	ค่อนข้างน้อย
11. ห้องสมุดนำชุมชนริเริ่มกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรม	1.78	ค่อนข้างน้อย

ตาราง 7 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ย	แปลความ
12. ห้องสมุดส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ชุมชนจัด	2.55	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	2.12	ค่อนข้างน้อย

จากตาราง 7 แสดงว่า บรรณารักษ์มีทัศนคติบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน โดยรวมปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า จัดทำแผนงานห้องสมุดร่วมกับชุมชน ปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด ส่วนไขกฤตวิทย์ที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม ให้ความสนใจและสนับสนุนงานของกิจกรรมชุมชน และห้องสมุดส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ชุมชนจัด ปฏิบัติในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังมีการปฏิบัติในระดับค่อนข้างน้อย

ตาราง 8 ทิศนะของบรรณารักษ์ที่มีบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการให้บริการและความร่วมมือกับชุมชน

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ย	แปลความ
1. เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาใช้ห้องสมุด	3.00	ปานกลาง
2. ให้ความช่วยเหลือในด้านความรู้และเผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ แก่ชุมชน	2.30	ค่อนข้างน้อย
3. ดำเนินกิจกรรมของชุมชนเกี่ยวกับการอ่านหนังสือ	1.84	ค่อนข้างน้อย
4. เปิดโอกาสให้ชุมชนใช้วัสดุทัศนวัสดุของห้องสมุดโรงเรียนได้	1.91	ค่อนข้างน้อย
5. ให้บุคคลในชุมชนยืมหนังสือและวัสดุห้องสมุดได้	2.08	ค่อนข้างน้อย
6. ให้บุคคลในชุมชนสามารถยืมหนังสือและวัสดุห้องสมุด โดยผ่านห้องสมุดประเภทอื่น ๆ ในชุมชน	1.73	ค่อนข้างน้อย
7. เปิดห้องสมุดนอกเวลาราชการเพื่อให้บุคคลในชุมชนมีโอกาสใช้ บริการของห้องสมุดโรงเรียนได้สะดวกขึ้น	1.65	ค่อนข้างน้อย
8. จัดห้องสมุดเคลื่อนที่ออกไปบริการชุมชน	1.31	น้อยที่สุด
9. จัดบริการเล่านิทานและบริการอื่น ๆ สำหรับเด็กในชุมชน	1.41	น้อยที่สุด
10. อธิบายเรื่องวิธีใช้ห้องสมุดแก่บุคคลในชุมชนเป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม	1.85	ค่อนข้างน้อย
11. ส่งวารสารและข่าวสารอื่น ๆ ที่ห้องสมุดจัดทำให้บุคคลในชุมชน	1.69	ค่อนข้างน้อย
12. ขายหนังสือราคาถูกแก่บุคคลในชุมชนในโอกาสต่าง ๆ	1.67	ค่อนข้างน้อย
ค่าเฉลี่ยรวม	1.87	ค่อนข้างน้อย

จากตาราง 8 แสดงว่า บรรณารักษ์มีทัศนคติตอบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาด้านการให้บริการและความร่วมมือกับชุมชน โดยรวมปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาใช้ห้องสมุดปฏิบัติในระดับปานกลาง ส่วนจัดห้องสมุดเคลื่อนที่ออกไปบริการชุมชน และจัดบริการเล่านิทานและบริการอื่น ๆ สำหรับเด็กในชุมชนปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด นอกจากนั้นมีการปฏิบัติในระดับค่อนข้างน้อย

ตาราง 9 ทัศนคติของบรรณารักษ์ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ย	แปลความ
1. เชิญบุคคลที่มีความรู้ความสามารถที่อยู่ในชุมชนเพื่อนำมาช่วยในการให้ความรู้แก่นักเรียน	1.92	ค่อนข้างน้อย
2. นำนักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่ที่สำคัญในชุมชน	1.93	ค่อนข้างน้อย
3. ขอความร่วมมือด้านการเงินจากชุมชน	1.67	ค่อนข้างน้อย
4. วางแผนที่จะใช้ประโยชน์จากบุคคลในชุมชน	2.09	ค่อนข้างน้อย
5. ขอความร่วมมือด้านอุปกรณ์ต่าง ๆ จากชุมชน	1.97	ค่อนข้างน้อย
6. นำนักเรียนไปศึกษาดูตามแหล่งวิทยาการในชุมชน	1.78	ค่อนข้างน้อย
7. เชิญบุคคลในชุมชนมาร่วมเป็นเกียรติในโอกาสพิเศษ	2.66	ปานกลาง
8. ร่วมมือกับชุมชนรักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุของท้องถิ่น	2.45	ค่อนข้างน้อย
9. เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนได้เสนอแนะความคิดเห็นในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของห้องสมุด	2.06	ค่อนข้างน้อย
10. เชิญประชาชนมาชมหรือร่วมกิจกรรมที่ห้องสมุดโรงเรียนจัดขึ้น	2.24	ค่อนข้างน้อย

ตาราง 9 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ย	แปลความ
11. เผยแพร่ความรู้ในการบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรมไทยแก่ชุมชน	2.34	ค่อนข้างน้อย
12. เชิญบุคคลสำคัญในชุมชนเป็นกรรมการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน	1.86	ค่อนข้างน้อย
ค่าเฉลี่ยรวม	2.08	ค่อนข้างน้อย

จากตาราง 9 แสดงว่า บรรณารักษ์มีทัศนะตอบบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยรวมปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า เชิญบุคคลในชุมชนมาร่วมเป็นเกียรติในโอกาสพิเศษ ปฏิบัติในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังมีการปฏิบัติในระดับค่อนข้างน้อย

ตาราง 10 ทัศนะของบรรณารักษ์ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ย	แปลความ
1. ได้รับความร่วมมือจากสมาคมศิษย์เก่าของโรงเรียน	1.92	ค่อนข้างน้อย
2. ได้รับความร่วมมือจากสมาคมผู้ปกครองและครูของโรงเรียน	2.08	ค่อนข้างน้อย
3. ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการส่งเสริมงานด้านการศึกษาของชุมชน	2.08	ค่อนข้างน้อย
4. ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นสำรวจและวิจัยเกี่ยวกับประชาชนที่ไม่รู้หนังสือเพื่อช่วยกันวางแผนแก้ปัญหา	1.75	ค่อนข้างน้อย

ตาราง 10 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ย	แปลความ
5. ขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน	2.26	ค่อนข้างน้อย
6. จัดหรือช่วยส่งเสริมให้มีการจัดที่อ่านหนังสือหรือห้องสมุดประจำหมู่บ้าน	1.93	ค่อนข้างน้อย
7. ร่วมมือกับหน่วยราชการหรือเอกชนฝึกอบรมประชาชนเกี่ยวกับการประกอบอาชีพให้โดย	1.74	ค่อนข้างน้อย
8. สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือในการก่อสร้างสิ่งอันเป็นสาธารณประโยชน์ของท้องถิ่น	2.03	ค่อนข้างน้อย
9. จัดและร่วมมือกับทางวัดจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตใจคนในชุมชน	2.24	ค่อนข้างน้อย
10. ให้คำแนะนำในการปรับปรุงหน่วยงานตามคำขอของชุมชน	2.12	ค่อนข้างน้อย
11. ร่วมมือกับชุมชนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นประจำทุกปี	1.93	ค่อนข้างน้อย
12. ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเผยแพร่ความรู้อันเป็นประโยชน์แก่ชุมชน	2.36	ค่อนข้างน้อย
ค่าเฉลี่ยรวม	2.04	ค่อนข้างน้อย

จากตาราง 10 แสดงว่า บรรณารักษ์ มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน โดยรวมปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติในระดับค่อนข้างน้อยเช่นเดียวกัน

ตาราง 11 หัตถ์ของกำนันห่มทอพบาที่เป็นจริงในคานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของ
ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา คานการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ย	แปลความ
1. ห้องสมุดโรงเรียนร่วมมือกับชุมชนทำกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณี และวัฒนธรรม	3.32	ปานกลาง
2. ห้องสมุดโรงเรียนส่งเสริมให้ประชาชนเข้าอ่านหนังสือในห้องสมุด	3.00	ปานกลาง
3. ห้องสมุดโรงเรียนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในงานที่ห้องสมุดโรงเรียน จัดขึ้น	2.70	ปานกลาง
4. ห้องสมุดโรงเรียนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานห้องสมุด	2.58	ปานกลาง
5. ห้องสมุดโรงเรียนร่วมมือกับชุมชนทำกิจกรรมในวันสำคัญเกี่ยวกับ พระมหากษัตริย์	3.67	มาก
6. ห้องสมุดโรงเรียนมีการสำรวจความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมของห้องสมุด	3.14	ปานกลาง
7. ห้องสมุดโรงเรียนใดมีส่วนร่วมในงานประเพณีของท้องถิ่น ในชุมชน	3.29	ปานกลาง
8. มีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนกับผู้นำชุมชน	2.82	ปานกลาง
9. ห้องสมุดโรงเรียนให้ชุมชนมีส่วนร่วมแก้ปัญหาและเสนอแนะใน การดำเนินงานห้องสมุด	2.58	ปานกลาง
10. ห้องสมุดโรงเรียนจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนได้เหมาะสม	2.73	ปานกลาง
11. ห้องสมุดโรงเรียนได้รับการสนับสนุนและความสนใจงาน กิจกรรมจากชุมชน	3.33	ปานกลาง

ตาราง 11 (ต่อ)

บทบาทของหอสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ย	แปลความ
12. หอสมุดโรงเรียนเป็นผู้นำในการริเริ่มประกอบกิจกรรม งานประเพณีและวัฒนธรรม	2.33	ค่อนข้างน้อย
ค่าเฉลี่ยรวม	2.96	ปานกลาง

จากตาราง 11 แสดงว่า ถ้าไม่มีทัศนคติบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของหอสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน โดยรวมปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า หอสมุดโรงเรียนร่วมมือกับชุมชนทำกิจกรรมในวันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ ปฏิบัติในระดับมาก ส่วนหอสมุดโรงเรียนเป็นผู้นำในการริเริ่มประกอบกิจกรรมงานประเพณีและวัฒนธรรม ปฏิบัติในระดับค่อนข้างน้อย นอกจากนั้นมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

ตาราง 12 ทิศนะของกำนันที่มีบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของ
ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการให้บริการและความร่วมมือกับชุมชน

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ย	แปลความ
1. ห้องสมุดโรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าใช้ห้องสมุด	2.68	ปานกลาง
2. ห้องสมุดโรงเรียนให้ความช่วยเหลือด้านความรู้และเผยแพร่ ข่าวสารใหม่ ๆ แก่ชุมชน	2.97	ปานกลาง
3. ห้องสมุดโรงเรียนเคยมาสำรวจความต้องการเกี่ยวกับการอ่าน หนังสือของชุมชน	2.68	ปานกลาง
4. ห้องสมุดโรงเรียนให้โอกาสชุมชนใช้วัสดุห้องสมุดได้	2.91	ปานกลาง
5. ห้องสมุดโรงเรียนให้บุคคลในชุมชนยืมหนังสือกลับบ้านได้	2.65	ปานกลาง
6. ห้องสมุดโรงเรียนให้บุคคลในชุมชนยืมหนังสือและวัสดุห้องสมุด โดยผ่านห้องสมุดประเภทอื่น ๆ ในชุมชน	2.45	ค่อนข้างน้อย
7. ห้องสมุดโรงเรียนเปิดบริการนอกเวลาราชการเพื่อให้บุคคล ในชุมชนมีโอกาสดูบริการได้สะดวกขึ้น	2.59	ปานกลาง
8. ห้องสมุดโรงเรียนจัดห้องสมุดเคลื่อนที่ออกไปบริการชุมชน	2.08	ค่อนข้างน้อย
9. ห้องสมุดโรงเรียนจัดบริการเล่นกีฬาและบริการอื่น ๆ สำหรับเด็กในชุมชน	2.35	ค่อนข้างน้อย
10. ห้องสมุดโรงเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตของชุมชน	2.86	ปานกลาง
11. ห้องสมุดโรงเรียนจัดส่งวารสารและข่าวสารอื่น ๆ ที่ห้องสมุด จัดทำไปให้บุคคลในชุมชน	2.77	ปานกลาง
12. ห้องสมุดโรงเรียนมีการขายหนังสือราคาถูกแก่บุคคลในชุมชน ในโอกาสต่าง ๆ	2.14	ค่อนข้างน้อย
ค่าเฉลี่ยรวม	2.59	ปานกลาง

จากตาราง 12 แสดงว่า ถ้าไม่มีทัศนคติที่คอบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการให้บริการและความร่วมมือกับชุมชน โดยรวมปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า ห้องสมุดโรงเรียนในบุคคลในชุมชนยืมหนังสือและวัสดุของสมุดโดยผ่านห้องสมุดประเภทอื่น ๆ ในชุมชนห้องสมุดโรงเรียนจัดห้องสมุดเคลื่อนที่ออกไปบริการชุมชน ห้องสมุดโรงเรียนจัดบริการเจ้าหน้าที่และบริกรอื่น ๆ สำหรับเด็กในชุมชน และห้องสมุดโรงเรียนมีการขายหนังสือราคาถูกแก่บุคคลในชุมชนในโอกาสต่าง ๆ ปฏิบัติในระดับค่อนข้างน้อย นอกจากนี้มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

ตาราง 13 ทัศนคติของกักันที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ย	แปลความ
1. ห้องสมุดโรงเรียนมีการเชิญบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเพื่อช่วยในการให้ความรู้แก่นักเรียน	2.74	ปานกลาง
2. ห้องสมุดโรงเรียนจัดนักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่ที่สำคัญในชุมชน	2.47	ค่อนข้างน้อย
3. ห้องสมุดโรงเรียนขอความร่วมมือด้านการเงินจากชุมชน	2.56	ปานกลาง
4. ห้องสมุดโรงเรียนกับชุมชนมีการวางแผนที่จะร่วมมือกัน	2.64	ปานกลาง
5. ห้องสมุดโรงเรียนขอความร่วมมือด้านอุปกรณ์ต่าง ๆ จากชุมชน	2.65	ปานกลาง
6. ห้องสมุดโรงเรียนจัดนักเรียนไปศึกษาแหล่งวิทยากรสำคัญในชุมชน	2.62	ปานกลาง
7. ห้องสมุดโรงเรียนเชิญบุคคลในชุมชนไปร่วมเป็นเกียรติในโอกาสพิเศษ	2.88	ปานกลาง
8. ห้องสมุดโรงเรียนร่วมมือกับชุมชนในการรักษาโบราณสถานโบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ	2.89	ปานกลาง

ตาราง 13 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ย	แปลความ
9. ห้องสมุดโรงเรียนให้ชุมชนมีโอกาสเสนอแนะความคิดเห็นในการปรับปรุงแก้ไขการทำงาน	2.76	ปานกลาง
10. ห้องสมุดโรงเรียนมีการเชิญประชาชนไปชมหรือร่วมกิจกรรมที่ห้องสมุดจัดขึ้น	2.58	ปานกลาง
11. ห้องสมุดโรงเรียนเผยแพร่ความรู้ในการบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรมไทยแก่ชุมชน	2.89	ปานกลาง
12. ห้องสมุดโรงเรียนมีการเชิญบุคคลในชุมชนเป็นกรรมการพัฒนาห้องสมุดควย	2.62	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	2.69	ปานกลาง

จากตาราง 13 แสดงว่า กำนันมีทัศนคติบทบาทที่เป็นจริงในด้าน การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยรวมปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า ห้องสมุดโรงเรียนจัดนักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่ที่สำคัญในชุมชน ปฏิบัติในระดับค่อนข้างน้อย นอกจากนั้นมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

ตาราง 14 ทิศนะของก่านันท์มีคอบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของ
ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา คำนการประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ย	แปลความ
1. ห้องสมุดโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากสมาคมศิษย์เก่า	2.85	ปานกลาง
2. ห้องสมุดโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากสมาคมผู้ปกครองและครูของโรงเรียน	3.03	ปานกลาง
3. ห้องสมุดโรงเรียนได้ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการส่งเสริม ค่านการอ่านของชุมชน	2.97	ปานกลาง
4. ห้องสมุดโรงเรียนร่วมมือกับหน่วยงานอื่นสำรวจและวิจัยเกี่ยวกับ ประชาชนที่ไม่รู้หนังสือเพื่อช่วยกันวางแผนแก้ปัญหา	3.11	ปานกลาง
5. ห้องสมุดโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นในชุมชน เพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน	3.27	ปานกลาง
6. ห้องสมุดโรงเรียนจัดหรือช่วยส่งเสริมให้มีการจัดที่อ่านหนังสือ หรือห้องสมุดประจำหมู่บ้าน	3.45	ปานกลาง
7. ห้องสมุดโรงเรียนร่วมมือกับหน่วยราชการหรือเอกชนฝึกอบรม ประชาชนเกี่ยวกับการประกอบอาชีพให้โดยล	2.86	ปานกลาง
8. ห้องสมุดโรงเรียนสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือในการก่อสร้าง สิ่งอันเป็นสาธารณประโยชน์ของท้องถิ่น	2.83	ปานกลาง
9. ห้องสมุดโรงเรียนจัดและร่วมมือกับทางวัดจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา จิตใจคนในชุมชน	3.08	ปานกลาง
10. ห้องสมุดโรงเรียนให้คำแนะนำในการปรับปรุงหน่วยงาน ตามคำขอของชุมชน	2.79	ปานกลาง

ตาราง 14 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ย	แปลความ
11. ห้องสมุดโรงเรียนร่วมมือกับชุมชนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นประจำทุกปี	2.82	ปานกลาง
12. ห้องสมุดโรงเรียนร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเผยแพร่ความรู้อันเป็นประโยชน์แก่ชุมชน	3.00	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.01	ปานกลาง

จากตาราง 14 แสดงว่า ถ้ามีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาด้านการประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน โดยรวมปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ตาราง 15 สรุปทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนัน ทัศนคติต่อการสร้างวัฒนธรรมชุมชนขององค์กร
โรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้ง 4 ตำบล

บทบาทขององค์กรโรงเรียน มัธยมศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน	บรรณารักษ์	กำนัน	รวม
$\bar{x}$ แปลความ	$\bar{x}$ แปลความ	$\bar{x}$ แปลความ	$\bar{x}$ แปลความ	$\bar{x}$ แปลความ
ด้านการจัดการรวมกับชุมชน	2.17 ค่อนข้างน้อย	2.12 ค่อนข้างน้อย	2.96 ปานกลาง	2.37 ค่อนข้างน้อย
ด้านการให้บริการและความ ร่วมมือกับชุมชน	1.74 ค่อนข้างน้อย	1.87 ค่อนข้างน้อย	2.59 ปานกลาง	2.03 ค่อนข้างน้อย
การนำทรัพยากรในชุมชน มาใช้ให้เกิดประโยชน์	2.06 ค่อนข้างน้อย	2.08 ค่อนข้างน้อย	2.69 ปานกลาง	2.25 ค่อนข้างน้อย
การประสานงานกับ หน่วยงานในชุมชน	2.04 ค่อนข้างน้อย	2.04 ค่อนข้างน้อย	3.01 ปานกลาง	2.31 ค่อนข้างน้อย
ค่าเฉลี่ยรวม	2.00 ค่อนข้างน้อย	2.03 ค่อนข้างน้อย	2.81 ปานกลาง	2.24 ค่อนข้างน้อย

จากตาราง 15 แสดงว่า ทิศนะของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนัน ที่มีต่อ
บทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้ง 4 ด้าน
โดยรวมปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายกลุ่ม ปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียน
และบรรณารักษ์ มีการปฏิบัติทุกด้านในระดับค่อนข้างน้อย ส่วนกำนัน มีการปฏิบัติทุกด้านในระดับ
ปานกลาง

2. วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของ
ผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนัน ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์
กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังปรากฏในตาราง 16 - 17

ตาราง 16 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติ
ของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนัน ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความ
สัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	30.2109	15.1054	37.0538**
ภายในกลุ่ม	233	94.9852	.4077	
รวม	235			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 16 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนัน มีทัศนคติต่อบทบาท
ที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพื่อให้ทราบว่าผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนัน
มีทัศนคติที่กล่าวแตกต่างกันที่ระดับใดบ้าง จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ
นิวแมน-คูลส์ ผลปรากฏตามตาราง 17

ตาราง 17 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทีละคู่ของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนัน ที่มีบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของหอสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นรายคู่

สถานภาพ	$\bar{x}$	ผู้บริหารโรงเรียน	บรรณารักษ์	กำนัน
		2.0022	2.0276	2.8119
ผู้บริหารโรงเรียน	2.0022	-	.0254	.8097*
บรรณารักษ์	2.0276		-	.7843*
กำนัน	2.8119			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 แสดงว่า กำนันมีทัศนคติบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของหอสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาแตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียนและบรรณารักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ กำนันมีทัศนคติบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของหอสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียนและบรรณารักษ์

3. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยหัตถ์คะแนนของผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน ทอพบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังปรากฏในตาราง 18 - 19

ตาราง 18 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยหัตถ์คะแนนของผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน ทอพบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2.6667	1.3334	4.0796*
ภายในกลุ่ม	81	26.4736	.3268	
รวม	83	29.1403		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีหัตถ์คะแนนทอพบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพื่อให้ทราบว่าคุณบริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีหัตถ์คะแนนต่างกันที่ระดับใดบ้าง จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของ นิวแมน กุสส์ ผลปรากฏตามตาราง 19

ตาราง 19 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยทีละคู่ของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีขนาดของโรงเรียน
ต่างกัน ทอสมภาพที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของหอสมุดโรงเรียน
มัธยมศึกษาเป็นรายคู่

สถานภาพ	$\bar{X}$	ผู้บริหารโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน
		ขนาดใหญ่	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง
		1.7676	2.0399	2.1991
ผู้บริหารโรงเรียน ขนาดใหญ่	1.7676	-	.2723	.4315*
ผู้บริหารโรงเรียน ขนาดเล็ก	2.0399		-	.1592
ผู้บริหารโรงเรียน ขนาดกลาง	2.1991			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง มีทัศนคติที่ตอบทอสมภาพที่เป็นจริง
ในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของหอสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา แตกต่างจากผู้บริหาร
โรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง
มีทัศนคติที่ตอบทอสมภาพที่เป็นจริง ในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของหอสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่

4. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทักษะของบรรณารักษ์ที่มีขนาดของโรงเรียน
ต่างกัน ทอสอบที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
ดังปรากฏในตาราง 20 - 21

ตาราง 20 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะของบรรณารักษ์ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน ทอสอบ
ที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	4.8716	2.4358	7.4700**
ภายในกลุ่ม	83	27.0644	.3261	
รวม	85	31.9360		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 20 แสดงว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และ
ขนาดเล็ก มีทักษะทอสอบที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของห้องสมุด
โรงเรียนมัธยมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพื่อให้ทราบว่าบรรณารักษ์
โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีทักษะที่กล่าวแตกต่างกันที่ระดับใดบ้าง จึงต้อง
นำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของ นิวแมน กูสส์ ผลปรากฏตามตาราง 21

ตาราง 21 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยทีละคู่ของบรรณารักษ์ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน
 ทอพบาที่เป็จริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
 เป็นรายคู่

สถานภาพ ขนาด	$\bar{X}$	บรรณารักษ์โรงเรียน		
		ขนาดใหญ่	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง
		1.6869	2.1632	2.2231
บรรณารักษ์โรงเรียน				
ขนาดใหญ่	1.6869	-	.4763*	.5362*
บรรณารักษ์โรงเรียน				
ขนาดเล็ก	2.1632		-	.0599
บรรณารักษ์โรงเรียน				
ขนาดกลาง	2.2231			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 แสดงว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก
 มีทีละคอบทบาทที่เป็จริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
 แตกต่างจากบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ
 บรรณารักษ์โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก มีทีละคอบทบาทมากกว่าบรรณารักษ์โรงเรียน
 ขนาดใหญ่

5. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยหัตถ์คะแนนของกำนันตำบล ซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ทอพบพหุที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังปรากฏในตาราง 22

ตาราง 22 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยหัตถ์คะแนนของกำนันตำบล ซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ทอพบพหุที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1.1673	.5837	1.1231
ภายในกลุ่ม	63	32.7415	.5197	
รวม	65	33.9088		

จากตาราง 22 แสดงว่า กำนันตำบล ซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก มีหัตถ์คะแนนทอพบพหุที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ มีหัตถ์คะแนนไม่แตกต่างกัน

6. สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุดในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และบรรณารักษ์ ดังปรากฏตามตาราง 23 - 30

ตาราง 23 สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุดในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด	จำนวน (N=84)	ร้อยละ
1. จัดทำแผนงานห้องสมุดร่วมกับชุมชน	1.1 ขาดงบประมาณ	37	44.00
	1.2 ขาดบุคลากร	36	42.90
	1.3 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	30	35.70
	1.4 ไม่มีเวลา	16	19.00
	1.5 อื่น ๆ	10	11.90
2. ร่วมมือกับชุมชนทำกิจกรรมในวันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์	2.1 ขาดงบประมาณ	12	14.30
	2.2 ไม่มีวัสดุอุปกรณ์	9	10.70
	2.3 ขาดบุคลากร	8	9.50
	2.4 ไม่มีเวลา	5	6.00
	2.5 อื่น ๆ	2	2.40
3. สำรวจความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมจากหน่วยงานและบุคคลในชุมชน	3.1 ขาดบุคลากร	26	31.00
	3.2 ขาดงบประมาณ	19	22.60
	3.3 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	16	19.00
	3.4 ไม่มีเวลา	9	10.70
	3.5 อื่น ๆ	6	7.10

ตาราง 23 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติอย่างที่สุด	จำนวน (N=84)	ร้อยละ
4. ห้องสมุดมีส่วนร่วมในงานประเพณีของ ท้องถิ่นในชุมชน	4.1 ขาดบุคลากร	22	26.20
	4.2 ขาดงบประมาณ	19	22.60
	4.3 ชุมชนไม่แจ้งข่าวให้ทราบ	14	16.70
	4.4 ไม่มีเวลา	10	11.90
	4.5 อื่น ๆ	6	7.10
5. มีการประชุมปรึกษาหารือระหว่าง ห้องสมุดโรงเรียนกับผู้นำชุมชน	5.1 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	39	46.40
	5.2 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน	26	31.00
	5.3 ไม่มีเวลา	18	21.40
	5.4 อื่น ๆ	9	10.70
6. รับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะจาก บุคลากรอื่น ๆ ในชุมชน	6.1 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	26	31.00
	6.2 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน	16	19.00
	6.3 ไม่มีเวลา	12	14.00
	6.4 อื่น ๆ	6	7.10
7. ใช้กลวิธีที่เหมาะสมในการจัด กิจกรรม	7.1 ขาดบุคลากร	15	17.90
	7.2 ขาดงบประมาณ	13	15.50
	7.3 ไม่มีเวลา	13	15.50
	7.4 ไม่มีวัสดุอุปกรณ์	9	10.70
	7.5 อื่น ๆ	4	4.80

ตาราง 23 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด	จำนวน (N=84)	ร้อยละ
8. ให้ความสนใจและสนับสนุนงานของกิจกรรมชุมชน	8.1 ขาดบุคลากร	10	11.90
	8.2 ชุมชนไม่แจ้งข่าวให้ทราบ	9	10.70
	8.3 ไม่มีเวลา	7	8.30
	8.4 อื่น ๆ *	3	3.60
9. ห้องสมุดเป็นแหล่งปรึกษาทางวิชาการ ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ แก่ชุมชน	9.1 ห้องสมุดมีค่ารามน้อย	17	20.20
	9.2 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน	16	19.00
	9.3 ขาดบุคลากรให้คำปรึกษา	13	15.50
	9.4 อื่น ๆ *	5	6.00
10. ห้องสมุดได้รับความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จากชุมชน	10.1 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	28	33.30
	10.2 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน	21	25.00
	10.3 ห้องสมุดขาดการประชาสัมพันธ์	18	21.40
	10.4 อื่น ๆ *	6	7.10
11. ห้องสมุดนำชุมชนริเริ่มกิจกรรมการประเพณีและวัฒนธรรม	11.1 ขาดบุคลากร	25	29.80
	11.2 ขาดงบประมาณ	21	28.60
	11.3 ไม่ทราบวิธีดำเนินการ	16	19.00
	11.4 ไม่มีเวลา	13	15.50
	11.5 อื่น ๆ *	7	8.30

ตาราง 23 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด	จำนวน (N=84)	ร้อยละ
12. ห้องสมุดส่งเสริมให้นักเรียน ส่วนรวมในกิจกรรมที่ชุมชนจัด	12.1 ไม่มีเวลา	9	10.70
	12.2 ไม่ทราบวิธีดำเนินการ	8	9.50
	12.3 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน	8	9.50
	12.4 อื่น ๆ *	3	3.60

* ใกล้เคียง ไม่เป็นนโยบายจากกรมสามัญศึกษา ชุมชนต้องประกอบอาชีพไม่สนใจการอ่านหนังสือ
ชุมชนยากจน และห้องสมุดขาดบรรณารักษ์ที่มีความรู้

จากตาราง 23 แสดงว่า สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุดในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียน
คือมีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนกับผู้นำชุมชน สาเหตุที่สำคัญคือ ชุมชนให้ความสนใจ
น้อย ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน และไม่มีเวลา รองลงมาคือ จัดทำแผนงานห้องสมุดร่วมกับชุมชน
มีสาเหตุที่สำคัญคือ ขาดงบประมาณ ขาดบุคลากร ชุมชนให้ความสนใจน้อย ไม่มีเวลา และห้องสมุด
ไม่ได้รับความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จากชุมชน มีสาเหตุที่สำคัญคือ ชุมชนให้ความสนใจน้อย
ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน และห้องสมุดขาดการประชาสัมพันธ์

ตาราง 24 สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุดในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียน
มัธยมศึกษา ด้านการให้บริการและความร่วมมือกับชุมชน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด	จำนวน (N=84)	ร้อยละ
1. เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาใช้ห้องสมุด	1.1 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน	17	20.20
	1.2 ขาดบุคลากร	12	14.30
	1.3 ห้องสมุดคับแคบ	8	9.50
	1.4 อื่น ๆ *	8	9.50
	1.5 ไม่มีเวลา	3	3.60
2. ให้ความช่วยเหลือในด้านความรู้ และเผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ แก่ ชุมชน	2.1 ทรัพยากรห้องสมุดไม่เพียงพอ	22	26.20
	2.2 ขาดบุคลากร	15	17.90
	2.3 ไม่มีเวลา	12	14.30
	2.4 ขาดงบประมาณ	7	8.30
	2.5 อื่น ๆ *	4	4.80
3. สำรวจความต้องการของชุมชน เกี่ยวกับการอ่านหนังสือ	3.1 ขาดบุคลากร	29	34.50
	3.2 ชุมชนไม่สนใจสนทน	23	27.40
	3.3 ไม่มีเวลา	22	26.20
	3.4 ขาดงบประมาณ	21	25.00
	3.5 อื่น ๆ *	4	4.80

ตาราง 24 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติกันน้อยที่สุด	จำนวน (N=84)	ร้อยละ
4. เปิดโอกาสให้ชุมชนใช้วัสดุทัศน วัสดุ ของห้องสมุดโรงเรียนใด	4.1 ทรัพยากรห้องสมุดไม่เพียงพอ	27	32.10
	4.2 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	19	22.60
	4.3 ชุมชนขาดความรู้ในการใช้	14	16.70
	4.4 อื่น ๆ *	7	8.30
5. ให้บุคคลในชุมชนยืมหนังสือและ วัสดุห้องสมุดใด	5.1 ทรัพยากรห้องสมุดไม่เพียงพอ	31	36.90
	5.2 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	26	31.00
	5.3 อื่น ๆ *	7	8.30
	5.4 ห้องสมุดเก็บค่าบริการมาก	1	1.20
6. ให้บุคคลในชุมชนสามารถยืมหนังสือ และวัสดุห้องสมุดโดยผ่านห้องสมุด ประเภทอื่น ๆ ในชุมชน	6.1 ไม่มีห้องสมุดประเภทอื่น	43	51.20
	6.2 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	31	36.90
	6.3 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน	26	31.00
	6.4 อื่น ๆ *	5	6.00
7. เปิดห้องสมุดนอกเวลาราชการ เพื่อให้บุคคลในชุมชนมีโอกาส ใช้บริการของห้องสมุดได้สะดวกขึ้น	7.1 ขาดบุคลากร	48	57.10
	7.2 ไม่มีเวลา	37	44.00
	7.3 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	36	42.90
	7.4 อื่น ๆ *	11	13.10

ตาราง 24 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติกันน้อยที่สุด	จำนวน (N=84)	ร้อยละ
8. จัดห้องสมุดเคลื่อนที่ออกไปบริการชุมชน	8.1 ทรัพยากรห้องสมุดมีน้อย	50	59.50
	8.2 ขาดบุคลากร	49	58.30
	8.3 ไม่มีเวลา	39	46.40
	8.4 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	26	31.00
	8.5 อื่น ๆ*	10	11.90
9. จัดบริการอ่านหนังสือและบริการอื่น ๆ สำหรับเด็กในชุมชน	9.1 ขาดบุคลากร	46	54.80
	9.2 ทรัพยากรห้องสมุดมีน้อย	40	47.60
	9.3 ไม่มีเวลา	37	44.00
	9.4 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	23	27.40
	9.5 อื่น ๆ*	12	14.30
10. อธิบายเรื่องวิธีใช้ห้องสมุดแก่บุคคลในชุมชนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม	10.1 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	36	42.90
	10.2 ไม่มีเวลา	30	35.70
	10.3 ไม่ทราบวิธีดำเนินการ	17	20.20
	10.4 อื่น ๆ*	10	11.90
11. ส่งข่าวสารและข่าวสารอื่น ๆ ที่ห้องสมุดจัดทำไปให้บุคคลในชุมชน	11.1 ขาดงบประมาณ	32	38.10
	11.2 ไม่เคยจัดทำ	29	34.50
	11.3 ไม่มีเวลา	19	22.60
	11.4 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	15	17.90
	11.5 อื่น ๆ*	3	3.60

ตาราง 24 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด	จำนวน (N=84)	ร้อยละ
12. ขาดหนังสือราคาถูกลงบุคคล ในชุมชนในโอกาสต่าง ๆ	12.1 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	29	34.50
	12.2 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน	21	25.00
	12.3 ไม่ทราบวิธีดำเนินการ	15	17.90
	12.4 อื่น ๆ *	9	10.70

* ได้แก่ ไม่มีนโยบายจากกรมสามัญศึกษา ชุมชนต้องประกอบอาชีพ ไม่สนใจในการอ่านหนังสือ ชุมชนยากจนและห้องสมุดขาดบรรณารักษ์ที่มีความรู้

จากตาราง 24 แสดงว่า สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุดในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา คำนึงถึงการให้บริการและความร่วมมือกับชุมชนตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน คือ จัดห้องสมุดเคลื่อนที่ออกไปบริการชุมชนมีสาเหตุที่สำคัญคือ ทรัพยากรห้องสมุดมีน้อย ขาดบุคลากร ไม่มีเวลา และชุมชนให้ความสนใจน้อย รองลงมา คือ เปิดห้องสมุดนอกเวลาราชการ เพื่อให้บุคคลในชุมชนมีโอกาสใช้บริการของห้องสมุดได้สะดวกขึ้น มีสาเหตุที่สำคัญคือ ขาดบุคลากร ไม่มีเวลา ชุมชนให้ความสนใจน้อย และจัดบริการเล่านิทานและบริการอื่น ๆ สำหรับเด็กในชุมชน มีสาเหตุที่สำคัญคือ ขาดบุคลากร ทรัพยากรห้องสมุดมีน้อย ไม่มีเวลา และชุมชนให้ความสนใจน้อย

ตาราง 25 สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุดในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียน
มัธยมศึกษา ด้านการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด	จำนวน (N=84)	ร้อยละ
1. เชิญบุคคลที่มีความรู้ความสามารถที่อยู่ในชุมชนเพื่อนำมาช่วยในการให้ความรู้แก่นักเรียน	1.1 ไม่มีบุคคลที่มีความรู้	21	25.00
	1.2 ไม่มีเวลา	13	15.50
	1.3 ไม่ทราบวิธีดำเนินการ	10	11.90
	1.4 อื่น ๆ *	6	7.10
2. นำนักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่ที่สำคัญในชุมชน	2.1 ไม่มีสถานที่สำคัญ	16	19.00
	2.2 ไม่มีเวลา	15	17.90
	2.3 ไม่ทราบวิธีดำเนินการ	5	6.00
	2.4 อื่น ๆ *	5	6.00
3. ขอความร่วมมือด้านการเงินจากชุมชน	3.1 ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย	30	35.70
	3.2 อื่น ๆ *	20	23.80
	3.3 ทรัพยากรห้องสมุดมีพร้อมแล้ว	5	6.00
4. วางแผนที่จะใช้ประโยชน์จากบุคคลในชุมชน	4.1 ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย	23	27.40
	4.2 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน	14	16.70
	4.3 ไม่ทราบวิธีดำเนินการ	12	14.30
	4.4 อื่น ๆ *	9	10.70

ตาราง 25 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติกันน้อยที่สุด	จำนวน (N=84)	ร้อยละ
5. ขอความช่วยเหลือด้านอุปกรณ์ต่าง ๆ จากชุมชน	5.1 ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย	21	25.00
	5.2 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน	9	10.70
	5.3 อื่น ๆ *	9	10.70
	5.4 ไม่ทราบวิธีดำเนินการ	4	4.80
6. นำนักเรียนไปศึกษาตามแหล่งวิทยากรในชุมชน	6.1 ชุมชนขาดแหล่งวิทยากร	32	38.10
	6.2 ขาดบุคลากร	16	19.00
	6.3 ไม่มีเวลา	13	15.50
	6.4 อื่น ๆ *	7	8.30
7. เชิญบุคคลในชุมชนมาร่วมเป็นเกียรติในโอกาสพิเศษ	7.1 ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย	9	10.70
	7.2 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน	9	10.70
	7.3 ไม่ทราบวิธีดำเนินการ	7	8.30
	7.4 อื่น ๆ *	3	3.60
8. ร่วมมือกับชุมชนรักษาสถาปัตยกรรม โบราณวัตถุและศิลปวัตถุของท้องถิ่น	8.1 ขาดความรู้ความเข้าใจในการบำรุงรักษา	15	17.90
	8.2 ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย	10	11.90
	8.3 อื่น ๆ *	7	8.30

ตาราง 25 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติกันน้อยที่สุด	จำนวน (N=84)	ร้อยละ
9. เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชน ได้เสนอแนะความคิดเห็นในการ ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานห้องสมุด	9.1 ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย 9.2 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน 9.3 อื่น ๆ *	19 15 10	22.60 17.90 11.90
10. เชิญประชาชนมาชมหรือร่วม กิจกรรมที่ห้องสมุดโรงเรียนจัดขึ้น	10.1 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน 10.2 ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย 10.3 ไม่มีเวลา 10.4 อื่น ๆ *	14 13 11 10	16.70 15.50 13.10 11.90
11. เผยแพร่ความรู้ในการบำรุงรักษา ศิลปวัฒนธรรมไทยแก่ชุมชน	11.1 ขาดบุคลากร 11.2 ไม่มีเวลา 11.3 ไม่ทราบวิธีดำเนินการ 11.4 อื่น ๆ *	15 8 3 1	17.90 9.50 3.60 1.20
12. เชิญบุคคลสำคัญในชุมชนเป็น กรรมการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน	12.1 ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย 12.2 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน 12.3 ไม่มีเวลา 12.4 อื่น ๆ *	28 19 14 9	33.30 22.60 16.70 10.70

* ได้แก่ ไม่มีนโยบายจากกรมสามัญศึกษา ชุมชนของประกอบอาชีพ ไม่สนใจการอ่านหนังสือ ชุมชนยากจน และห้องสมุดขาดบรรณารักษ์ที่มีความรู้

จากตาราง 25 แสดงว่า สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุดในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา คานการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน คือนำนักเรียนไปศึกษาตามแหล่งวิทยาการในชุมชน มีสาเหตุที่สำคัญคือ ชุมชนขาดแหล่งวิทยาการ ขาดบุคลากร และไม่มีเวลา รองลงมาคือ ขอความร่วมมือทางการเงินจากชุมชน มีสาเหตุที่สำคัญคือ ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย และวางแผนที่จะใช้ประโยชน์จากบุคคลในชุมชนมีสาเหตุที่สำคัญคือ ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน และไม่ทราบวิธีดำเนินการ

ตาราง 26 สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุดในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา คานการประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด	จำนวน (N=84)	ร้อยละ
1. ได้รับความร่วมมือจากสมาคมศิษย์เก่าของโรงเรียน	1.1 ยังไม่มีสมาคมศิษย์เก่า	50	59.50
	1.2 ไม่ได้อธิกต่อกันเลย	7	8.30
	1.3 อื่น ๆ *	5	6.00
	1.4 สมาคมศิษย์เก่าให้ความร่วมมือ		
	น้อย	3	3.60
2. ได้รับความร่วมมือจากสมาคมผู้ปกครองและครูของโรงเรียน	2.1 ยังไม่มีสมาคมผู้ปกครองและครู	58	63.10
	2.2 ไม่ได้อธิกต่อกันเลย	5	6.00
	2.3 อื่น ๆ *	2	2.40

ตาราง 26 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด	จำนวน (N=84)	ร้อยละ
3. ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการ ส่งเสริมการอ่านของชุมชน	3.1 ขาดบุคลากร	21	25.00
	3.2 ไม่มีเวลา	16	19.00
	3.3 ขาดงบประมาณ	16	19.00
	3.4 อื่น ๆ*	1	1.20
4. ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นสำรวจ และวิจัยเกี่ยวกับประชาชนที่ ไม่รื้อหนังสือเพื่อช่วยกันวางแผน แก้ปัญหา	4.1 ขาดบุคลากร	30	35.70
	4.2 ขาดงบประมาณ	26	31.00
	4.3 ไม่มีเวลา	15	17.90
	4.4 อื่น ๆ*	5	6.00
5. ขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน	5.1 ขาดบุคลากร	19	22.60
	5.2 ขาดงบประมาณ	18	21.40
	5.3 ไม่มีเวลา	12	14.30
	5.4 อื่น ๆ*	3	3.60
6. จัดหรือช่วยส่งเสริมให้มีการจัด ห้องหนังสือหรือห้องสมุดประจำ หมู่บ้าน	6.1 ขาดงบประมาณ	22	26.20
	6.2 ขาดบุคลากร	21	25.00
	6.3 ไม่มีเวลา	15	17.90
	6.4 อื่น ๆ*	6	7.10

ตาราง 26 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติกันน้อยที่สุด	จำนวน (N=84)	ร้อยละ
7. ร่วมมือกับหน่วยราชการหรือเอกชน ฝึกอบรมประชาชนเกี่ยวกับการ ประกอบอาชีพให้โตผล	7.1 ช่างบุคลากร	26	31.00
	7.2 ไม่มีเวลา	20	23.80
	7.3 ประชาชนให้ความสนใจน้อย	15	17.90
	7.4 อื่น ๆ *	2	2.40
8. สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือ ในการก่อสร้างสิ่งอันเป็น สาธารณประโยชน์ของท้องถิ่น	8.1 ช่างบุคลากร	15	17.90
	8.2 ชุมชนไม่แจ้งข่าวให้ทราบ	15	17.90
	8.3 ไม่มีเวลา	9	10.70
	8.4 อื่น ๆ *	6	7.10
9. จัดและร่วมมือกับทางวัดจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาจิตใจคนในชุมชน	9.1 ช่างบุคลากร	10	11.90
	9.2 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	9	10.70
	9.3 ไม่มีเวลา	7	8.30
	9.4 อื่น ๆ *	3	3.60
10. ให้คำแนะนำในการปรับปรุง หน่วยงานตามคำขอของชุมชน	10.1 ช่างบุคลากร	14	16.70
	10.2 ไม่มีเวลา	12	14.30
	10.3 ไม่ทราบวิธีดำเนินการ	9	10.70
	10.4 อื่น ๆ *	9	10.70

ตาราง 26 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด	จำนวน (N=84)	ร้อยละ
11. ร่วมมือกับชุมชนจัดกิจกรรมส่งเสริม การอ่านเป็นประจำทุกปี	11.1 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน	19	22.60
	11.2 ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย	17	20.20
	11.3 ไม่ทราบวิธีดำเนินการ	12	14.30
	11.4 อื่น ๆ *	7	8.30
12. ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเผยแพร่ ความรู้อันเป็นประโยชน์แก่ชุมชน	12.1 ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย	12	14.30
	12.2 ขาดงบประมาณ	12	14.30
	12.3 ไม่มีเวลา	11	13.10
	12.4 อื่น ๆ *	1	1.20

* ใ้แก่ ไม่นับนโยบายจากกรมสามัญศึกษา ชุมชนทองประกบอาชีพไม่สนใจการอ่านหนังสือ
ชุมชนยากจน และห้องสมุดขาดบรรณารักษ์ที่มีความรู้

จากตาราง 26 แสดงว่า สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุดในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน ทบทวนของผู้บริหาร
โรงเรียน คือได้รับความร่วมมือจากสมาคมผู้ปกครองและครูของโรงเรียน มีสาเหตุที่สำคัญคือ ยังไม่มี
สมาคมผู้ปกครองและครู รองลงมาคือ ได้รับความร่วมมือจากสมาคมศิษย์เก่าของโรงเรียน มีสาเหตุที่
สำคัญคือ ยังไม่มีสมาคมศิษย์เก่า และร่วมมือกับหน่วยงานอื่นสำรวจและวิจัยเกี่ยวกับประชาชนที่ไม่รู้
หนังสือ เพื่อช่วยกันวางแผนแก้ปัญหา มีสาเหตุที่สำคัญคือ ขาดบุคลากร ขาดงบประมาณ และไม่มีเวลา

ตาราง 27 สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด ในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียน
มัธยมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ตามทัศนะของบรรณารักษ์

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด	จำนวน (N=86)	ร้อยละ
1. จัดทำแผนงานห้องสมุดร่วมกับชุมชน	1.1 ขาดบุคลากร	34	39.50
	1.2 ขาดงบประมาณ	33	38.40
	1.3 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	25	29.10
	1.4 ไม่มีเวลา	21	24.40
	1.5 อื่น ๆ*	8	9.30
2. ร่วมมือกับชุมชนทำกิจกรรมในวันสำคัญ เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์	2.1 ขาดงบประมาณ	14	16.30
	2.2 ขาดบุคลากร	13	15.10
	2.3 ไม่มีเวลา	8	9.30
	2.4 ไม่มีวัสดุอุปกรณ์	8	9.30
	2.5 อื่น ๆ*	5	5.80
3. สำรวจความต้องการเกี่ยวกับการจัด กิจกรรมจากหน่วยงานและบุคคลใน ชุมชน	3.1 ขาดบุคลากร	21	24.40
	3.2 ขาดงบประมาณ	19	22.10
	3.3 ไม่มีเวลา	18	20.90
	3.4 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	17	19.80
	3.5 อื่น ๆ*	7	8.10
4. ห้องสมุดมีส่วนร่วมในงานประเพณี ของท้องถิ่นในชุมชน	4.1 ชุมชนไม่แจ้งข่าวให้ทราบ	22	25.60
	4.2 ขาดงบประมาณ	18	20.90
	4.3 ขาดบุคลากร	15	17.40

ตาราง 27 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด	จำนวน (N=86)	ร้อยละ
	4.4 ไม่มีเวลา	12	14.00
	4.5 อื่น ๆ *	1	1.20
5. มีการประชุมปรึกษาหารือระหว่าง ห้องสมุดโรงเรียนกับผู้นำชุมชน	5.1 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	42	48.80
	5.2 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน	27	31.40
	5.3 ไม่มีเวลา	21	24.40
	5.4 อื่น ๆ *	5	5.80
6. รับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะจาก บุคลากรอื่นในชุมชน	6.1 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	20	23.30
	6.2 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน	15	17.40
	6.3 ไม่มีเวลา	11	12.80
	6.4 อื่น ๆ *	2	2.30
7. ใช้กลวิธีที่เหมาะสมในการจัด กิจกรรม	7.1 ขาดบุคลากร	15	17.40
	7.2 ขาดงบประมาณ	15	17.40
	7.3 ไม่มีวัสดุอุปกรณ์	12	14.00
	7.4 ไม่มีเวลา	10	11.60
	7.5 อื่น ๆ *	1	1.20
8. ให้ความสนใจและสนับสนุนงาน ของกิจกรรมชุมชน	8.1 ชุมชนไม่แจ้งข่าวให้ทราบ	14	16.30
	8.2 บุคลากร	9	10.50
	8.3 ไม่มีเวลา	8	9.30
	8.4 อื่น ๆ *	2	2.30

ตาราง 27 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด	จำนวน (N=86)	ร้อยละ
9. ห้องสมุดเป็นแหล่งปรึกษาทางวิชาการ ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ แก่ชุมชน	9.1 ห้องสมุดมีค่ารำน้อย 9.2 ขาดบุคลากรให้คำปรึกษา 9.3 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน 9.4 อื่น ๆ *	21 14 14 3	24.40 16.30 16.30 3.50
10. ห้องสมุดได้รับความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จากชุมชน	10.1 ห้องสมุดขาดการประชาสัมพันธ์ 10.2 ชุมชนให้ความสนใจน้อย 10.3 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน 10.4 อื่น ๆ *	24 22 21 3	27.90 25.60 24.40 3.50
11. ห้องสมุดนำชุมชนริเริ่มกิจกรรมทางประเพณีและวัฒนธรรม	11.1 ขาดบุคลากร 11.2 ขาดงบประมาณ 11.3 ไม่มีเวลา 11.4 ไม่ทราบวิธีดำเนินการ 11.5 อื่น ๆ *	32 19 16 16 2	37.20 22.10 18.60 18.60 2.30
12. ห้องสมุดส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ชุมชนจัด	12.1 ไม่ทราบวิธีดำเนินการ 12.2 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน 12.3 ไม่มีเวลา 12.4 อื่น ๆ *	8 7 6 4	9.30 8.10 7.00 4.70

* ได้แก่ ผู้บริหารไม่สนับสนุน ชุมชนคงประกอบอาชีพไม่สนใจการอ่านหนังสือ ชุมชนยากจน และห้องสมุดขาดบรรณารักษ์ที่มีความรู้

จากตาราง 27 แสดงว่า สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุดในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ตามทัศนะของบรรณารักษ์ คือ มีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนกับผู้นำชุมชน มีสาเหตุที่สำคัญคือ ชุมชนให้ความสนใจน้อย ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน และไม่มีเวลา รองลงมาคือ จัดหาแผนงานห้องสมุดร่วมกับชุมชน มีสาเหตุที่สำคัญคือ ขาดบุคลากร ขาดงบประมาณ ชุมชนให้ความสนใจน้อย ไม่มีเวลา และห้องสมุดนำชุมชนริเริ่มกิจกรรมคานาประเพณีและวัฒนธรรม มีสาเหตุที่สำคัญคือ ขาดบุคลากร ขาดงบประมาณ ไม่มีเวลา และไม่ทราบวิธีดำเนินการ

ตาราง 28 สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด ในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการให้บริการและความร่วมมือกับชุมชน ตามทัศนะของบรรณารักษ์

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด	จำนวน (N=86)	ร้อยละ
1. เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาใช้ห้องสมุด	1.1 ห้องสมุดคับแคบ	10	11.60
	1.2 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน	9	10.50
	1.3 ขาดบุคลากร	7	8.10
	1.4 ไม่มีเวลา	5	5.80
	1.5 อื่น ๆ *	3	3.50
2. ให้ความช่วยเหลือในด้านความรู้และเผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ แก่ชุมชน	2.1 ทรัพยากรห้องสมุดไม่เพียงพอ	23	26.70
	2.2 ขาดบุคลากร	17	19.80
	2.3 ขาดงบประมาณ	16	18.60
	2.4 ไม่มีเวลา	8	9.30
	2.5 อื่น ๆ *	1	1.20

ตาราง 28 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด	จำนวน (N=86)	ร้อยละ
3. สำรวจความต้องการของชุมชน เกี่ยวกับการอ่านหนังสือ	3.1 ไม่มีเวลา	21	24.40
	3.2 ขาดบุคลากร	21	24.40
	3.3 ขาดงบประมาณ	20	23.30
	3.4 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	19	22.10
	3.5 อื่น ๆ *	2	2.30
4. เปิดโอกาสให้ชุมชนใช้สิทธิค้นคว้า ของห้องสมุดโรงเรียนใด	4.1 ทรัพยากรห้องสมุดไม่เพียงพอ	39	45.30
	4.2 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	15	17.40
	4.3 ชุมชนขาดความรู้ในการใช้	11	12.80
	4.4 อื่น ๆ *	9	10.50
5. ให้บุคคลในชุมชนยืมหนังสือและ วัสดุห้องสมุดใด	5.1 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	26	30.20
	5.2 ทรัพยากรห้องสมุดไม่เพียงพอ	25	29.10
	5.3 อื่น ๆ *	7	8.10
	5.4 ห้องสมุดเก็บค่าบริการมาก	1	1.20
6. ให้บุคคลในชุมชนสามารถยืมหนังสือ และวัสดุห้องสมุดโดยยืมจากห้องสมุด ประเภทอื่น ๆ ในชุมชน	6.1 ไม่มีห้องสมุดประเภทอื่น	36	41.90
	6.2 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	28	32.60
	6.3 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน	19	22.10
	6.4 อื่น ๆ *	2	2.30

ตาราง 28 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติกันน้อยที่สุด	จำนวน (N=86)	ร้อยละ
7. เปิดห้องสมุดนอกเวลาราชการ เพื่อ ให้บุคคลในชุมชนมีโอกาสใช้บริการ ของห้องสมุดได้สะดวกขึ้น	7.1 ขาดบุคลากร	41	47.70
	7.2 ไม่มีเวลา	36	41.90
	7.3 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	33	38.40
	7.4 อื่น ๆ *	5	5.80
8. จัดห้องสมุดเคลื่อนที่ออกไปบริการ ชุมชน	8.1 ขาดบุคลากร	52	60.50
	8.2 ทรัพยากรห้องสมุดมีน้อย	51	59.30
	8.3 ไม่มีเวลา	48	55.80
	8.4 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	19	22.10
	8.5 อื่น ๆ *	4	4.70
9. จัดบริการอ่านิทานและบริการอื่น ๆ สำหรับเด็กในชุมชน	9.1 ขาดบุคลากร	44	51.20
	9.2 ไม่มีเวลา	39	45.30
	9.3 ทรัพยากรห้องสมุดมีน้อย	35	40.70
	9.4 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	18	20.90
	9.5 อื่น ๆ *	3	3.50
10. อธิบายเรื่องวิถีชีวิตของบุคคล ในชุมชนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม	10.1 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	29	33.70
	10.2 ไม่มีเวลา	26	30.20
	10.3 ไม่ทราบวิธีดำเนินการ	21	24.40
	10.4 อื่น ๆ *	3	3.50

ตาราง 28 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด	จำนวน (N=86)	ร้อยละ
11. ส่งวารสารและข่าวสารอื่น ๆ ที่ ห้องสมุดจัดทำไปให้บุคคลในชุมชน	11.1 ไม่เคยจัดทำ	31	36.00
	11.2 ขาดงบประมาณ	29	33.70
	11.3 ไม่มีเวลา	15	17.40
	11.4 ชุมชนไม่สนใจ	10	11.60
	11.5 อื่น ๆ *	2	2.30
12. ขายหนังสือราคาถูกแก่บุคคลใน ชุมชนในโอกาสต่าง ๆ	12.1 ชุมชนไม่สนใจ	27	31.40
	12.2 ไม่ทราบวิธีดำเนินการ	23	26.70
	12.3 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน	17	19.80
	12.4 อื่น ๆ *	12	14.00

* ได้แก่ ผู้บริหารไม่สนับสนุน ชุมชนต้องประกอบอาชีพไม่สนใจการอ่านหนังสือ ชุมชนยากจน และห้องสมุดขาดบรรณารักษ์ที่มีความรู้

จากตาราง 28 แสดงว่า สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุดในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการให้บริการและความร่วมมือกับชุมชน ตามทัศนะของบรรณารักษ์ คือ จัดห้องสมุดเคลื่อนที่ออกไปบริการชุมชน มีสาเหตุที่สำคัญคือ ขาดบุคลากร ทรัพยากร ห้องสมุดมีน้อย ไม่มีเวลา และชุมชนไม่สนใจ ร่องรอยคือ จัดบริการเสวนาและบริการอื่น ๆ สำหรับเด็กในชุมชน มีสาเหตุที่สำคัญคือ ขาดบุคลากร ไม่มีเวลา ทรัพยากรห้องสมุดมีน้อย ชุมชนไม่สนใจ และเปิดห้องสมุดนอกเวลาราชการเพื่อให้บุคคลในชุมชนมีโอกาสใช้บริการของห้องสมุดได้สะดวกขึ้น มีสาเหตุที่สำคัญคือ ขาดบุคลากร ไม่มีเวลา และชุมชนไม่สนใจ

ตาราง 29 สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด ในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ตามทัศนะของบรรณารักษ์

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด	จำนวน (N=86)	ร้อยละ
1. เชิญบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ที่อยู่ในชุมชนเพื่อนำมาช่วยในการให้ ความรู้แก่นักเรียน	1.1 ไม่มีบุคคลที่มีความรู้	15	17.40
	1.2 ไม่มีเวลา	14	16.30
	1.3 ไม่ทราบวิธีดำเนินการ	14	16.30
	1.4 อื่น ๆ *	8	9.30
2. นำนักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่ ที่สำคัญในชุมชน	2.1 ไม่มีเวลา	19	22.10
	2.2 ไม่มีสถานที่สำคัญ	18	20.90
	2.3 อื่น ๆ *	7	8.10
	2.4 ไม่ทราบวิธีดำเนินการ	3	3.50
3. ขอความร่วมมือด้านการเงินจาก ชุมชน	3.1 ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย	34	39.50
	3.2 อื่น ๆ *	17	19.80
	3.3 ทรัพยากรห้องสมุดมีพร้อมแล้ว	5	5.80
4. วางแผนที่จะใช้ประโยชน์จากบุคคล ในชุมชน	4.1 ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย	17	19.80
	4.2 ไม่ทราบวิธีดำเนินการ	15	17.40
	4.3 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน	14	16.30
	4.4 อื่น ๆ *	-	-

ตาราง 29 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด	จำนวน (N=86)	ร้อยละ
5. ขอความช่วยเหลือด้านอุปกรณ์ต่าง ๆ จากชุมชน	5.1 ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย	20	23.30
	5.2 ไม่ทราบวิธีดำเนินการ	13	15.10
	5.3 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน	11	12.80
	5.4 อื่น ๆ *	2	2.30
6. นำนักเรียนไปศึกษาตามแหล่ง วิทยาการในชุมชน	6.1 ชุมชนขาดแหล่งวิทยาการ	30	34.90
	6.2 ขาดบุคลากร	23	26.70
	6.3 ไม่มีเวลา	15	17.40
	6.4 อื่น ๆ *	2	2.30
7. เชิญบุคคลในชุมชนมาร่วมเป็น เกียรติในโอกาสพิเศษ	7.1 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน	10	11.60
	7.2 ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย	8	9.30
	7.3 ไม่ทราบวิธีดำเนินการ	5	5.80
	7.4 อื่น ๆ *	2	2.30
8. ร่วมมือกับชุมชนรักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุของท้องถิ่น	8.1 ขาดความรู้ความเข้าใจใน การบำรุงรักษา	13	15.10
	8.2 ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย	11	12.80
	8.3 อื่น ๆ *	7	8.10

ตาราง 29 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด	จำนวน (N=86)	ร้อยละ
9. เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชน ได้เสนอแนะความคิดเห็นในการ ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน ห้องสมุด	9.1 ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย 9.2 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน 9.3 อื่น ๆ *	24 19 6	27.90 22.10 7.10
10. เชิญประชาชนมาชมหรือร่วมกิจกรรม ที่ห้องสมุดโรงเรียนจัดขึ้น	10.1 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน 10.2 ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย 10.3 ไม่มีเวลา 10.4 อื่น ๆ *	19 15 13 5	22.10 17.40 15.10 5.80
11. เผยแพร่ความรู้ในการบำรุงรักษา ศิลปวัฒนธรรมไทยแก่ชุมชน	11.1 ขาดบุคลากร 11.2 ไม่มีเวลา 11.3 ไม่ทราบวิธีดำเนินการ 11.4 อื่น ๆ *	17 11 7 -	19.80 12.80 8.10 -
12. เชิญบุคคลสำคัญในชุมชนเป็น กรรมการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน	12.1 ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย 12.2 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน 12.3 ไม่มีเวลา 12.4 อื่น ๆ *	22 22 18 7	25.60 25.60 20.90 8.10

* ได้แก่ ผู้บริหารไม่สนับสนุน ชุมชนคงประกอบอาชีพไม่สนใจการอ่านหนังสือ ชุมชนยากจน
และห้องสมุดขาดบรรณารักษ์ที่มีความรู้

จากตาราง 29 แสดงว่า สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุดในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา คานการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ตามทัศนะของบรรณารักษ์คือ ขอความร่วมมือคานการเงินจากชุมชน มีสาเหตุที่สำคัญคือ ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย รองลงมาคือ นำนักเรียนไปศึกษาตามแหล่งวิทยาคารในชุมชน มีสาเหตุที่สำคัญคือ ชุมชนขาดแหล่งวิทยาคาร ขาดบุคลากร ไม่มีเวลา และเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนได้เสนอแนะความคิดเห็นในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานห้องสมุด มีสาเหตุที่สำคัญคือ ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย และห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน

ตาราง 30 สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุดในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา คานการประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน ตามทัศนะของบรรณารักษ์

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด	จำนวน (N=86)	ร้อยละ
1. ได้รับความร่วมมือจากสมาคมศิษย์เก่าของโรงเรียน	1.1 ยังไม่มีสมาคมศิษย์เก่า	38	44.20
	1.2 ไม่ใกล้ชิดต่อกันเลย	13	15.10
	1.3 สมาคมศิษย์เก่าให้ความร่วมมือ		
	น้อย	4	4.70
	1.4 อื่น ๆ	-	-
2. ได้รับความร่วมมือจากสมาคมผู้ปกครองและครูของโรงเรียน	2.1 ยังไม่มีสมาคมผู้ปกครองและครู	35	40.70
	2.2 ไม่ใกล้ชิดต่อกันเลย	7	8.10
	2.3 อื่น ๆ	-	-
3. ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในกาส่งเสริมคานการอ่านของชุมชน	3.1 ราชภัฏประมาณ	24	27.90
	3.2 ราชบุคลากร	21	24.40

ตาราง 30 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติจนดีที่สุด	จำนวน (N=86)	ร้อยละ
	3.3 ไม่มีเวลา	15	17.40
	3.4 อื่น ๆ*	2	2.30
4. ร่วมมือกับหน่วยงานอื่น สืบหาและ วิจัยเกี่ยวกับประชาชนที่ไม่รู้หนังสือ เพื่อช่วยกันวางแผนแก้ปัญหา	4.1 ขาดงบประมาณ	34	39.50
	4.2 ขาดบุคลากร	31	36.00
	4.3 ไม่มีเวลา	20	23.30
	4.4 อื่น ๆ*	4	4.70
5. ขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน	5.1 ขาดงบประมาณ	15	17.40
	5.2 ขาดบุคลากร	11	12.80
	5.3 ไม่มีเวลา	9	10.50
	5.4 อื่น ๆ*	1	1.20
6. จัดหรือช่วยส่งเสริมให้มีการจัดที่อ่าน หนังสือหรือห้องสมุดประจำหมู่บ้าน	6.1 ขาดงบประมาณ	35	40.70
	6.2 ขาดบุคลากร	24	27.90
	6.3 ไม่มีเวลา	14	16.30
	6.4 อื่น ๆ*	4	4.70
7. ร่วมมือกับหน่วยราชการหรือเอกชน ฝึกอบรมประชาชนเกี่ยวกับ การประกอบอาชีพในท้องถิ่น	7.1 ขาดบุคลากร	38	44.20
	7.2 ไม่มีเวลา	22	25.60
	7.3 ประชาชนไม่สนใจ	15	17.40
	7.4 อื่น ๆ*	2	2.30

ตาราง 30 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด	จำนวน (N=86)	ร้อยละ
8. สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือในการก่อสร้างสิ่งอันเป็นสาธารณประโยชน์ของท้องถิ่น	8.1 ชุมชนไม่แจ้งข่าวให้ทราบ	23	26.70
	8.2 ขาดบุคลากร	19	22.10
	8.3 ไม่มีเวลา	14	16.30
	8.4 อื่น ๆ *	4	4.70
9. จัดและร่วมมือกับทางวัดจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตใจคนในชุมชน	9.1 ขาดบุคลากร	17	19.80
	9.2 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	14	16.30
	9.3 ไม่มีเวลา	9	10.50
	9.4 อื่น ๆ *	4	4.70
10. ให้คำแนะนำในการปรับปรุงหน่วยงานตามคำขอของชุมชน	10.1 ขาดบุคลากร	14	16.30
	10.2 ไม่ทราบวิธีดำเนินการ	14	16.30
	10.3 ไม่มีเวลา	11	12.80
	10.4 อื่น ๆ *	4	4.70
11. ร่วมมือกับชุมชนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นประจำทุกปี	11.1 ชุมชนให้ความสนใจน้อย	20	23.30
	11.2 ไม่ทราบวิธีดำเนินการ	19	22.10
	11.3 ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน	18	20.90
	11.4 อื่น ๆ *	7	8.10

ตาราง 30 (ต่อ)

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุด	จำนวน (N=86)	ร้อยละ
12. ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเผยแพร่ ความรู้อันเป็นประโยชน์แก่ชุมชน	12.1 ขาดงบประมาณ	16	18.60
	12.2 ไม่มีเวลา	14	16.30
	12.3 ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย	11	12.80
	12.4 อื่น ๆ	2	2.30

* ไคแก่ ผู้บริหารไม่สนับสนุน ชุมชนต้องประกอบอาชีพไม่สนใจการอ่านหนังสือ ชุมชนยากจน และห้องสมุดขาดบรรณารักษ์ที่มีความรู้

จากตาราง 30 แสดงว่า สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุดในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัศึกษาคือ การประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน ตามทัศนะของบรรณารักษ์คือ ได้รับความร่วมมือจากสมาคมศิษย์เก่าของโรงเรียน มีสาเหตุที่สำคัญคือ ยังไม่มีสมาคมศิษย์เก่ามาร่วมมือกับหน่วยราชการหรือเอกชนเพื่อการประกอบอาชีพให้ไคผล ไคมีสาเหตุที่สำคัญคือ ขาดบุคลากร ไม่มีเวลา และประชาชนให้ความร่วมมือน้อย รองลงมาคือ ได้รับความร่วมมือจากสมาคมผู้ปกครองและครูของโรงเรียน มีสาเหตุที่สำคัญคือ ยังไม่มีสมาคมผู้ปกครองและครู กับจัดหรือช่วยส่งเสริมให้มีการจัดทำหนังสือหรือห้องสมุดประจำหมู่บ้าน มีสาเหตุที่สำคัญคือ ขาดงบประมาณ ขาดบุคลากร และไม่มีเวลา

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อต้องการทราบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนัน ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนัน ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนัน ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ คือผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนันของโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 90 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 90 คน บรรณารักษ์ จำนวน 90 คน และกำนัน จำนวน 90 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 270 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 2 ชุด คือ
 - 2.1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียนและบรรณารักษ์
 - 2.2 แบบสอบถามสำหรับกำนันแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียนและบรรณารักษ์นั้น ถ้าผู้ตอบเลือกตอบในระดับน้อยที่สุดให้ระบุปัญหา ซึ่งผู้วิจัยเสนอแนวทางให้เลือกไว้แล้วมาทวน
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์และให้กลุ่มตัวอย่างส่งกลับคืนทางไปรษณีย์เช่นเดียวกัน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

4.1 หากคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนัน ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงตามระบอบการปฏิบัติ

4.2 เปรียบเทียบทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนัน ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง ในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้ F-test และตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้ q-Statistic

4.3 เปรียบเทียบทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนัน ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยใช้ F-test และตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้ q-Statistic

4.4 หากร้อยละของสาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุดในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียน และบรรณารักษ์

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนัน สรุปผลการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1. ทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

1.1 ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่า ห้องสมุดโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับชุมชนค่านี้น้อยในระดับค่อนข้างน้อย ($\bar{X} = 2.17$)

1.2 ด้านการให้บริการและความร่วมมือกับชุมชน ผู้บริหารโรงเรียน มีความเห็นว่า ห้องสมุดโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับชุมชนค่านี้น้อยในระดับค่อนข้างน้อย ($\bar{X} = 1.74$)

1.3 ด้านการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่า ห้องสมุดโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับชุมชนค่านี้น้อยในระดับค่อนข้างน้อย ($\bar{X} = 2.06$)

1.4 คำนการประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่า หอสมุดโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับชุมชนค่านนี้ในระดับค่อนข้างน้อย ($\bar{X} = 2.04$)

2. ทิศนะของบรรณารักษ์ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงในคานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของหอสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.1 คำนการจกกิจกรรมร่วมกับชุมชน บรรณารักษ์ มีความเห็นว่า หอสมุดโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับชุมชนค่านนี้ในระดับค่อนข้างน้อย ($\bar{X} = 2.12$)

2.2 คำนการให้บริการและความร่วมมือกับชุมชน บรรณารักษ์มีความเห็นว่า หอสมุดโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับชุมชนค่านนี้ในระดับค่อนข้างน้อย ($\bar{X} = 1.87$)

2.3 คำนการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ บรรณารักษ์มีความเห็นว่า หอสมุดโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับชุมชนค่านนี้ในระดับค่อนข้างน้อย ($\bar{X} = 2.08$)

2.4 คำนการประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน บรรณารักษ์มีความเห็นว่า หอสมุดโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับชุมชนค่านนี้ในระดับค่อนข้างน้อย ($\bar{X} = 2.04$)

3. ทิศนะของกำนัน ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง ในคานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของหอสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

3.1 คำนการจกกิจกรรมร่วมกับชุมชน กำนันมีความเห็นว่าหอสมุดโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับชุมชนค่านนี้ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.96$)

3.2 คำนการให้บริการและความร่วมมือกับชุมชน กำนันมีความเห็นว่าหอสมุดโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับชุมชนค่านนี้ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.59$)

3.3 คำนการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ กำนันมีความเห็นว่า หอสมุดโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับชุมชนค่านนี้ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.69$)

3.4 คำนการประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน กำนันมีความเห็นว่า หอสมุดโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับชุมชนค่านนี้ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$)

4. เมื่อเปรียบเทียบทิศนะของกลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่มต่อบทบาทที่เป็นจริงในคานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของหอสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่แล้วพบว่า ผู้บริหาร

โรงเรียนกับบรรณารักษ์ มีทัศนะไม่แตกต่างกัน แต่ถ้านั้นมีทัศนะแตกต่างกับผู้บริหารโรงเรียนและบรรณารักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า "ผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และถ้านั้น มีทัศนะตอบหาทคานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตามสภาพที่เป็นจริงของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา แตกต่างกัน"

5. เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งสามขนาดมีทัศนะตอบหาทคานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่แล้วพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางมีทัศนะแตกต่างกับผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กกับผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง ไม่พบความแตกต่างใดๆ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า "ผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีทัศนะตอบหาทคานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา แตกต่างกัน"

6. เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนะของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่แล้วพบว่า บรรณารักษ์โรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนะแตกต่างกับบรรณารักษ์โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า "บรรณารักษ์ของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทัศนะตอบหาทคานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาแตกต่างกัน"

7. เมื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของทัศนะตอบหาทคานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของกำนันที่ปกครองชุมชนโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก พบว่า ทั้งสามกลุ่มมีทัศนะไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า "กำนันของตำบล ซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทัศนะตอบหาทคานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา แตกต่างกัน"

8. สาเหตุที่ปฏิบัติน้อยที่สุดในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและบรรณารักษ์ พบว่า

8.1 ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน มีสาเหตุที่สำคัญคือ ชุมชนให้ความสนใจน้อย ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชนและไม่มีเวลา

8.2 ด้านการให้บริการและความร่วมมือกับชุมชน มีสาเหตุที่สำคัญคือ ทรัพยากรห้องสมุดน้อย ขาดบุคลากร ไม่มีเวลา และชุมชนให้ความสนใจน้อย

8.3 ด้านการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ มีสาเหตุที่สำคัญคือ ชุมชนขาดแหล่งวิทยากร ขาดบุคลากร และไม่มีเวลา

8.4 ด้านการประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน มีสาเหตุที่สำคัญคือ โรงเรียนไม่มีสมาคมผู้ปกครองและครูของโรงเรียน และยังไม่มีความสัมพันธ์

อภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้าที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และกำหนดพบข้อที่น่าสนใจหลายประการคือ

1. ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

เมื่อพิจารณาคำแนะนำ เจาะถึงทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ในด้านต่าง ๆ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า ห้องสมุดโรงเรียนสร้างความสัมพันธ์ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ด้านการให้บริการและความร่วมมือกับชุมชน ด้านการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และด้านการประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้จะเห็นว่าทุกด้านอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย เป็นการไม่เพียงพอ ซึ่งความจริงการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นหน้าที่ของโรงเรียนประการหนึ่ง แต่โรงเรียนก็ปฏิบัติได้ไม่ทั่วถึง และไม่สมบูรณ์พอ (ประสิทธิ์ เข็มเพชร, 2521 : 51) โดยสาเหตุที่สำคัญคือ ชุมชนให้ความสนใจน้อย ขาดบุคลากร ไม่มีเวลา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของ

ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา มีที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการศึกษา สํารวจและวิจัยว่าบุคคลอาชีพต่าง ๆ ในชุมชนมีความต้องการบริการอะไรจากห้องสมุดโรงเรียน จึงทำให้การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนไม่เป็นไปตามความต้องการของผู้บริหารโรงเรียน (อมูล รัตทากร. 2529) อีกประการหนึ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนภูมิภาคยังขาดอัตราจ้างอาจารย์ผู้สอน โรงเรียนจึงให้ครูบรรณารักษ์ไปทำหน้าที่สอน พร้อมกับทำหน้าที่บรรณารักษ์ไปด้วย ทำให้บรรณารักษ์ไม่มีเวลาสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนได้เต็มที่ (บุญเรือน จันทศรีคำ. 2518 : บทคัดย่อ ; จุไรรัตน์ อุทมะ. 2523 : 2)

ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนคติตอบทบทวนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย แสดงว่ากลุ่มผู้บริหารโรงเรียนยังไม่ค่อยพอใจในผลการปฏิบัติงานของห้องสมุดโรงเรียน อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนคาดหวังสูง ดังนั้นเพื่อให้ห้องสมุดดำเนินงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอยู่ในเกณฑ์มาก สมควรที่ผู้บริหารจะให้การสนับสนุนในมาก

สำหรับกลุ่มกํานันมีทัศนคติตอบทบทวนของห้องสมุดโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง แต่เมื่อเทียบกับผู้บริหารโรงเรียนและบรรณารักษ์แล้วถือว่ามาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกํานันไม่ได้คาดหวังอะไรมากจากห้องสมุดโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิธ แก้วเกษ (2518 : 59 - 61)

จากผลการวิเคราะห์ทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนตอบทบทวนที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนกับกํานันมีทัศนคติแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิธ แก้วเกษ (2518 : 59 - 61) ซึ่งได้ศึกษางานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านความสัมพันธ์กับชุมชนพบว่าโรงเรียนได้รับความร่วมมือกับชุมชนน้อย และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทนงศักดิ์ คุ้มไชน่า (2518 : 65 - 67) ซึ่งได้ศึกษากิจกรรมและปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า กิจกรรมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับต่ำ นั่นคือทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกับชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

1. ความเข้าใจของชุมชนเข้าใจว่าหน้าที่ของโรงเรียนควรแยกต่างหากจากชุมชน อีกประการหนึ่งภารกิจของชุมชนมีมาก โดยเฉพาะการประกอบอาชีพเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิต จึงมีความสัมพันธ์กันน้อย

2. หอสมุดโรงเรียนมีค่าหาหน้าที่ให้บริการแก่ชุมชนอย่างสมบูรณ์เพราะ
โดยลักษณะของสถาบันไม่เอื้ออำนวย
3. ผู้บริหารโรงเรียนอาจจะทำหน้าที่ปกครองต่อพฤติกรรมในองค์ประกอบใด
องค์ประกอบหนึ่ง

ผลการวิเคราะห์ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่า
ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางกับผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดกลาง มักมีปัญหาคาดความพร้อม โดยสภาพ
ทั่วไปโรงเรียนขนาดกลาง มักตั้งอยู่ชนบทห่างไกล โรงเรียนเหล่านี้อาจขาดแคลนหลายด้าน เช่น
อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ อัตรากำลัง ซึ่งเป็นปัญหาแตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ เพราะงานมี
ปริมาณมาก และสัณฐานชนบทกว่า ความขาดแคลนด้านต่าง ๆ ก็น้อย จึงมีผลทำให้ทัศนะของผู้บริหาร
โรงเรียนขนาดกลาง และผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกัน (ฉวีลักษณ์ บุญะกาญจน.
ม.ป.ป. : 98 ; ปิตุโศก หนึ่งสุข. 2528 : 82 - 89)

2. ทัศนะของบรรณารักษ์ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
ของหอสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

ในการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยทัศนะของบรรณารักษ์ต่อบทบาทของหอสมุดโรงเรียน
มัธยมศึกษาต่าง ๆ พบว่า บรรณารักษ์เห็นว่า หอสมุดโรงเรียนสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้าน
การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ด้านการให้บริการและความร่วมมือกับชุมชน ด้านการนำทรัพยากรใน
ชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และด้านการประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่
ทุกคนอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ทั้งนี้เพราะชุมชนให้ความสนใจน้อย ขาดงบประมาณ ขาดบุคลากร
ประกอบกับครูบรรณารักษ์หอสมุดโรงเรียน มีงานประจำและงานสอนมากเกินไป ไม่มีเวลาปฏิบัติงาน
ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนได้เต็มที่ (ฉวีลักษณ์ บุญะกาญจน. ม.ป.ป. : 98 ; บุญเรือน
จันทร์ศรีคำ. 2518 : บทคัดย่อ) ดังนั้น บรรณารักษ์จะต้องกำหนดนโยบายแก้ปัญหาโดยรวมมือกับ
บุคคลฝ่ายต่าง ๆ โดยยึดสภาพปัญหาแต่ละแห่ง ทั้งนี้ต้องแนะนำให้ชุมชนรู้จักช่วยตัวเองเป็นสำคัญ
(ทองคูณ หงส์พันธุ์. 2522 : 2 - 7)

ผลการวิเคราะห์หัตถ์คณะของบรรณารักษ์ตอบหาทในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าบรรณารักษ์โรงเรียนขนาดเล็กกับบรรณารักษ์โรงเรียนขนาดกลาง มีทัศนะแตกต่างจากบรรณารักษ์โรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในชุมชนที่มีลักษณะเป็นสังคมชนบทมากกว่าสังคมในเมือง จึงทำให้บรรณารักษ์ในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางใกล้ชิดกับชุมชนไ้มากกว่าบรรณารักษ์โรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งอยู่ในสังคมที่กำลังเจริญเติบโต จึงมีสภาพเหมือนประเทศที่กำลังพัฒนา คือ มีปัญหาภายในมากและเป็นปัญหาใหม่ (ฮานู อี. 2519 : 1 อ้างอิงมาจาก World Bank. 1975 : 80) ดังนั้นโอกาสที่จะได้ออกไปสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างใกล้ชิดจึงมีน้อยกว่า ทำให้ทัศนะตอบหาทด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนระหว่างห้องสมุดโรงเรียนกับชุมชนของบรรณารักษ์โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางแตกต่างกับบรรณารักษ์โรงเรียนขนาดใหญ่ (ณรงค์ กาญจนานนท์. 2527 : 89)

3. ทัศนะของกำนันที่มีต่อตอบหาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

เมื่อพิจารณาคำแนะนำเปลี่ยนทัศนะของกำนันที่มีต่อตอบหาทด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัศึกษาคานต่าง ๆ พบว่า กำนันเห็นว่า ห้องสมุดโรงเรียนสร้างความสัมพันธ์ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ด้านการให้บริการและความร่วมมือกับชุมชน ด้านการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และด้านการประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน เมื่อพิจารณาคำเจ้ลี่ยุ่ทุกคานอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเทียบกับผู้บริหารโรงเรียนและบรรณารักษ์แล้วจะเห็นว่าสูงกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ เทียมเกษ (2521 : 52) ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากชุมชนทองประกอบอาชีพ ไม่มีเวลาสนใจคานนี้ และคิดว่าห้องสมุดโรงเรียนไปรบกวนชุมชนมากกว่า (ณรงค์ กาญจนานนท์. 2527 : 67)

ฉะนั้นทางห้องสมุดโรงเรียนจะต้องเป็นฝ่ายให้มากกว่าฝ่ายรับจากชุมชนเพื่อให้ชุมชนเห็นความสำคัญของห้องสมุดโรงเรียนและความร่วมมือก็จะตามมา (นิคม เขยทิวังษ์. 2529)

จากผลการวิเคราะห์ทัศนะของกำนัน ที่มีต่อบทบาทด้านการสร้างความสัมพันธ์กับ
ชุมชนของหอสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่ากำนันที่ปกครอง
ชุมชนในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีทัศนะต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ไม่มี
ความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ กาญจนานันท์ และสุวิธ แก้วเกษ
(2527 : 89 ; 2518 : 59 - 61) เรื่องพฤติกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน
กับชุมชน และเรื่องการศึกษางานบริหารการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
ทั้งนี้คงเป็นผลมาจากชุมชนของประกอบอาชีพ โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ (อุทิน รวยอารี.
2522 : 82)

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะต่อกรมสามัญศึกษา

- 1.1 ควรมีการกำหนดนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษรให้ชัดเจนเกี่ยวกับการสร้าง
ความสัมพันธ์กับชุมชนของหอสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยพิจารณาขนาดของโรงเรียนเป็น
องค์ประกอบ
- 1.2 ควรจัดสรรเงินงบประมาณบำรุงหอสมุดให้ทุกโรงเรียนเป็นประจำทุกปี
โดยจัดให้ตามขนาดของโรงเรียน
- 1.3 สนับสนุนให้มีการจัดสรรอัตราบรรณารักษ์หอสมุดโรงเรียนให้เพียงพอ
- 1.4 ในการจัดอบรมเตรียมผู้บริหาร ควรจะโคเน้นในด้านการสร้างความสัมพันธ์
ระหว่างหอสมุดโรงเรียนกับชุมชนให้มาก เพื่อจะได้ทราบถึงทักษะและเทคนิคในการประสานงาน
กับชุมชน เพราะชุมชนมีบทบาทต่อการจัดการศึกษาในปัจจุบันเป็นอย่างมาก
- 1.5 จัดให้มีสัมมนาร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ กับกรรมการของ
ชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างหอสมุดโรงเรียนกับชุมชน
จะทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน และนำมาซึ่งความร่วมมือในด้านต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น

1.6 ในการสรรหาบุคคลเข้ารับตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน กรมสามัญศึกษา ควรจะได้พิจารณาถึงด้านการมีมนุษยสัมพันธ์กับชุมชนและจะต้องเป็นผู้ที่มีความเข้าใจถึงปัญหาและการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้วย

1.7 การประสานงานกับสถาบันต่าง ๆ ที่ผลิตบรรณารักษ์ ให้เน้นเรื่องการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างห้องสมุดโรงเรียนกับชุมชนให้มาก เพราะการเป็นครูบรรณารักษ์ไม่ใช่จะสอน แต่เฉพาะนักเรียนเท่านั้น ครูปัจจุบันจะต้องสอนทั้งนักเรียน แนะนำชุมชน และให้บริการชุมชนควบคู่กัน ไปด้วย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

ห้องสมุดโรงเรียนจะเจริญก้าวหน้าเป็นศูนย์กลางวิชาการอย่างแท้จริงนั้นอยู่ที่ผู้บริหารโรงเรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อห้องสมุดดังนี้

2.1 สนับสนุนงานห้องสมุดอย่างจริงจัง โดยการร่วมมือกับบรรณารักษ์วางนโยบาย การดำเนินงานห้องสมุดให้แน่นอนและวางโครงการพัฒนาห้องสมุดระยะยาวเสนอต่อกรมสามัญศึกษา เพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างมีขั้นตอนทั้งด้านสถานที่ บุคลากร และงบประมาณ รวมทั้ง การสร้างขวัญและกำลังใจ ในการปฏิบัติงานห้องสมุด

2.2 เสนอให้กรมสามัญศึกษาจัดการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับกิจการห้องสมุดโรงเรียน เพื่อร่วมกันพิจารณา กำหนดลักษณะงานคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งของบรรณารักษ์ และบุคลากรของ ห้องสมุดโรงเรียนให้แน่นอนชัดเจน โดยใช้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนตามประกาศของ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นเกณฑ์ และผลจากการวิจัยครั้งนี้ประกอบการพิจารณาแล้วประกาศให้เป็น ที่ยอมรับกันทั่วไป

2.3 ให้คำแนะนำ กระตุ้น และสนับสนุน ส่งเสริมให้ครู อาจารย์ ประจำมหาวิทยาลัย ต่าง ๆ เห็นความสำคัญของห้องสมุด ตลอดจนให้ความร่วมมือกิจกรรมต่าง ๆ ของห้องสมุด

2.4 เงินค่าบำรุงห้องสมุดควรนำพาใช้เกี่ยวกับกิจการห้องสมุด

2.5 กำหนดให้มีอัตราบรรณารักษ์ประจำห้องสมุดโรงเรียนให้เพียงพอและเหมาะสม กับปริมาณงาน

2.6 ควรเปิดสอนวิชา ท.๐81 (การศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น) เป็นวิชาเลือก

ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ควรจะมีชั่วโมงกิจกรรมการใช้ห้องสมุดในทุกโรงเรียน เพื่อผู้เรียนจะได้ค้นคว้าวิธีการศึกษาค้นคว้าไปใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนแนะนำบุคคลในชุมชนด้วย

2.7 จัดตั้งสมาคมผู้ปกครอง - ครู และสมาคมศิษย์เก่า เพื่อจะได้มีการพบปะสังสรรค์กัน ร่วมมือกันเพื่อหาทางแก้ไข ปรับปรุง การเรียนการสอน กิจกรรมของห้องสมุด และอื่น ๆ

3. ข้อเสนอแนะสำหรับบรรณารักษ์

3.1 บรรณารักษ์พยายามจัดห้องสมุดให้สอดคล้องกับแผนการเรียนการสอนในโรงเรียน จัดกิจกรรมห้องสมุดอย่างสม่ำเสมอเป็นการกระตุ้นให้ครู อาจารย์ นักเรียน ตลอดจนชุมชนได้ใช้บริการอย่างสม่ำเสมอ

3.2 ห้องสมุดควรเปิดบริการแก่ผู้ใช้ตลอดเวลาเรียน รวมทั้งก่อนเข้าชั้นเรียนในภาคเช้า หลังเลิกเรียนในภาคบ่าย และควรเปิดบริการในวันเสาร์ด้วย เพื่อให้ชุมชนได้มีโอกาสมาใช้บริการสะดวก

3.3 บรรณารักษ์ควรจะได้ทำการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดและสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อผู้ใช้เพื่อประโยชน์ในการให้บริการห้องสมุดให้เป็นไปอย่างทั่วถึง และเพื่อผลประโยชน์ด้านการเรียนการสอน ตลอดจนประชาชนในชุมชนใกล้เคียงกับโรงเรียน

3.4 บรรณารักษ์ควรทบทวนบทบาทหน้าที่ของตนเองและพยายามดำเนินการให้ถึงระดับที่คาดหวังในการปฏิบัติงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

3.5 บรรณารักษ์ควรจัดเวลาเพื่อปฏิบัติงานให้มากที่สุดเท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อให้งานของห้องสมุดคล่องตัวตามที่คาดหวังและต้องประชาสัมพันธ์งานของห้องสมุดให้บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนทราบ

3.6 บรรณารักษ์ควรหาโอกาสสร้างมนุษยสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อประโยชน์ในการให้บริการของห้องสมุดโดยการไปเยี่ยมเยียนและเสนอบริการห้องสมุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาความสนใจและความต้องการการบริการจากห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาของบุคคลอาชีพต่าง ๆ ในแต่ละเขตรับผิดชอบของโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อจะได้บริการอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ
3. ศึกษาเจตคติและความพึงพอใจในการบริการชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
4. การติดตามผลและประเมินผลงานการบริการชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาหลังจากให้บริการแล้ว หรือหลังจากการปรับปรุงบริการให้ดีขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- คง โพธิ์บัณฑิต. งานบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519. อักษรย่อ.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6
(พ.ศ. 2530 - 2534). กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2529.
- จันทร์ภาณี สงวนนาม. งานบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดในภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2518. อักษรย่อ.
- จุไรรัตน์ อุทมะ. "สรุปวิจัยเรื่องปัญหาการใช้ห้องสมุดและความต้องการในการให้บริการ
ห้องสมุดของนักเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 ปีการศึกษา 2522," วิจัยสนเทศ.
3(1) : 1 - 2 ; ธันวาคม 2523.
- ฉลาด บุตรเนียน. การศึกษายทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในด้านความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษากับชุมชนตามทัศนะของครูผู้ปกครองและคณะกรรมการ
โรงเรียน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2524. อักษรย่อ.
- ฉวีลักษณ์ มุญะกาญจน. "บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนสมัยใหม่หรือศูนย์วิทยากรกับ
สังคม," ใน ข่าวบรรณ 27. หน้า 1 - 9. มหาสารคาม : ภาควิชาบรรณารักษ์
ศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2527.
- _____. รูปแบบที่ควรจะเป็นของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
มหาสารคาม : ภาควิชาบรรณารักษ์ศาสตร์ และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, ม.ป.ป.
- ชง วงศ์จันทร์. "โรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์," ใน รายงานการสัมมนาการมัธยม
ศึกษาแบบประสมกับการปฏิรูปการศึกษา. หน้า 252 - 253. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย, 2519.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.

เซ็น แก้วยศ. "โรงเรียนมัธยมศึกษาสำหรับประชาชน," ใน รายงานการสัมมนาการมัธยมศึกษาแบบประสมกับการปฏิรูปการศึกษา. หน้า 265 - 267. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย, 2519.

ณรงค์ กาญจนานนท์. พฤติกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 11. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อักษร่าเนา.

การ่า ทีปะปะลาอ. การศึกษากับการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

ดาวเรือง รัตนิน. งานบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อักษร่าเนา.

ทองศักดิ์ คุ่มไชนะ. กิจกรรมและปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อักษร่าเนา.

ทองคุณ หงส์พันธุ์. การวิจัยเพื่อจัดรูปแบบยุทธวิธีการฝึกอบรมผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522, อักษร่าเนา.

นาฏเจสียว สุมาวงศ์. "ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน," ใน การบริหารการศึกษา. หน้า 17 - 19. กาฬสินธุ์ : จิตกรรท์การพิมพ์, 2517.

นิยม เขยทิวงษ์. การศึกษาประโยชน์ของห้องสมุดชุมชนต่อการพัฒนาชุมชน. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อักษร่าเนา.

บุญเรือน จันทศรีคำ. การศึกษาปัญหาความคิดเห็นและความต้องการของครูและนักเรียนที่มีต่อห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบประสม. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อักษร่าเนา.

บุญเรือน แสงทอง. การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อรูปแบบการบริการข่าวสาร
ข้อมูลของห้องสมุดประชาชน อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.

อักษำเนา.

ประจวบ ก่อตระกูล. บทบาทการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของครูใหญ่โรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทองตามทัศนะของครูและประชาชน.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2529. อักษำเนา.

ประพันธ์ สุวิหาร. "การศึกษามหาบทและหน้าที่ของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแนวคิดของศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้าหมวดการศึกษา
และครูใหญ่," ใน ผลงานวิจัยทางการศึกษา. หน้า 111 - 113. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์เจริญผล, 2522.

ประมวล รัตนวงศ์. บทบาททางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของ
นักการศึกษาและคณะกรรมการศึกษาในจังหวัดปัตตานี นราธิวาส. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519.
อักษำเนา.

ประสิทธิ์ เข้มเคษ. การบริการชุมชนของวิทยาส์ครูตามทัศนะของผู้อำนวยการศึกษา
ครู และผู้นำท้องถิ่นในเขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อักษำเนา.

ปรีดา เชื้อตระกูล. งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลใน
ภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2518. อักษำเนา.

ปิทธิโชค หมื่นสุข. บทบาทการบริหารงานห้องสมุดโรงเรียนของหัวหน้าสถานศึกษา
ในทัศนะของบรรณารักษ์ หัวหน้าหมวดวิชา ผู้ช่วยผู้บริหาร และหัวหน้าสถานศึกษา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อักษำเนา.

- พนัส หันนาคินทร์. การศึกษาของไทย. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2521.
- พรพรรณ ทิทธิกุลชัยพล. "ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านโรงเรียน และชุมชน," แนะแนว. 9(37) : 40 - 43 ; กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2518.
- พวา พันธุ์เมฆา. ห้องสมุดโรงเรียนทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.
- ปิญโญ สาคร. หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2516.
- มงคลวรรณ ทองสุโขทัย. การสำรวจบทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509. อักษรสำเนา.
- อมูล รัตนากร. การบริหารชุมชนของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน, 2529. อักษรสำเนา.
- วิทยา บุญสม. การบริหารโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อักษรสำเนา.
- วิรัตน์ ศิริบุรณ. การศึกษาสมรรถภาพในการบริหารของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 11. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2510. อักษรสำเนา.
- สนอง สุวรรณวงศ์. บทบาทและความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อักษรสำเนา.
- สนธิ ปึ้งรงค์. "โรงเรียนชุมชน," ประชาบาล. 2(9) : 2 - 3 , 44 - 47 ; ธันวาคม 2521.
- สมศักดิ์ ศรีมาโนชน. การศึกษากับการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2523.
- สมาน สิมป์เสถ์กุล. สมรรถภาพในการบริหารงานของครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นราธิวาส. ปริญญาโท กศ.ม. ขอนบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2523. อักษรสำเนา.

- สมัคร หนูโพโรจน์. งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515. อัสส่าเนา.
- สมชัย วุฒิปรีชา. "ลึกลับเรื่องมัธยมศึกษา," ศูนย์ศึกษา 22(4) : 29 ; ตุลาคม - ธันวาคม 2522.
- สามารถ จุ้ยทอง และคนอื่น ๆ. "การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน," นิทรรศการ. 21(18) : 22 - 27, 30 ; กันยายน 2521.
- สามัญศึกษา, กรม. คู่มือการจัดโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สามัญศึกษาพิมพ์, 2524.
- _____. คู่มือครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดใหม่. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์, 2522.
- _____. แนวปฏิบัติในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อชุมชน. ม.ป.ท., 2523.
- _____. บันทึกการนิเทศการศึกษา 2531. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา, 2531.
- _____. รายชื่อโรงเรียนรัฐบาลส่วนภูมิภาค. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา, ม.ป.ป.
- สุพิชญา ชีระกุล. "ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน," ศึกษาศาสตร์. 2(1) : 53 - 63 ; มิถุนายน - ธันวาคม 2520.
- สุวัฒนา ภาวตานนท์. บทบาทและปัญหาของสมาคมผู้ปกครองและครูในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพระนคร - ธนบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515. อัสส่าเนา.
- สุวิธ แก้วเกษ. งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อัสส่าเนา.
- อุทัย รวยอารี. การศึกษาความต้องการเพิ่มพูนความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์ของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัสส่าเนา.

ธามู ส. แนวปฏิบัติของเกาหลี : การศึกษาวิเคราะห์เชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบที่นำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาชนบท. ปริญญาโท กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อักสำเนา.

Douglas, Mary Peacock. The Teacher - Librarian's Hand book. 2nd ed. Chicago : American Library Association, 1949.

Gall, Morris. Modern Secondary Education. New York : American Book, 1964.

Gentry, Harold W. and Kenney, James B. "The Performance of Elementary School Principals as Evaluated by Principals and Teachers," The Journal of Educational Research. 60(2) : 43 - 45; October 1966.

Hakanen, Lauri John. "An Investigation of School Community Communication in Vermillion. South Dakota, District 5," Dissertation Abstracts International. 35(9) : 6004-A; March, 1975.

Harl, Douglas R. Trend and Issues in Secondary School. New Delhi : Prentice - Hall of India, 1965.

O'Connell, James Joseph. "A School and Its Communities : An Effort toward Effective Communication," Dissertation Abstracts International. 38(2) : 579-A; August, 1977.

Sorbello, Anthony Frank. "Perceptions of Actual and Ideal Roles in School Community Relations for Parents of Elementary School - Children in Selected School Districts," Dissertation Abstracts International. 39(2) : 598-A; August, 1978.

Stoops, Emory and M.L. Rafferty, Jr. Practices and Trends in School Administration. Boston : Ginn Company, 1961.

Williams, Stanley W. Education Administration in Secondary Schools, Task and Challenge. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1964.

חברת

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์และแบบสอบถาม

ที่ พม 1007/1041

(ครุฑ)

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

21 กรกฎาคม 2531

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสุชม พรมเมืองคุก เป็นนิสิตระดับ

☐ ปริญญาเอก สาขา☒ ปริญญาโท วิชาเอก บรรณารักษศาสตร์

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์

เรื่อง บทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนัน

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ศส. เฉลียว พันธุ์สีดา ประธาน

รศ. ชาติศักดิ์ วิจิตรปรีชาพงษ์ กรรมการ

สิ่งที่นิติกรขอความอนุเคราะห์ คือ ขอหนังสือจากกรมสามัญศึกษาดังผู้บริหารและบรรณารักษ์ของ

ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ถึงรายการที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว) เพื่อ

ขอความร่วมมือในการทอแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ

ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

สมพร บัวทอง

(นายสมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

โทร. 2584119

ที่ พม 1007/1041

(กรุงเทพ)

มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

21 กรกฎาคม 2531

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน อธิบดีกรมการปกครอง

มหาวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสุชุม พรหมเมืองคุก เป็นนิสิตระดับ

☐ ปริญญาเอก สาขา☒ ปริญญาโท วิชาเอก บรรณารักษศาสตร์

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมากลั่นเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์

เรื่อง บทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนัน

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ. เฉลียว พันธุสีกา ประธาน

รศ. ชาศักดิ์ วัชรปรีชาพงษ์ กรรมการ

สิ่งที่นิติกรขอความอนุเคราะห์ คือ ขอหนังสือจากกรมการปกครองถึงกำนันในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(ทั้งรายการที่แนบมาพร้อมกันแล้ว) เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ

ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่มิติดนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

สมพร บัวทอง

(นายสมพร บัวทอง)

คณบดีมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/1004

(ครูท)

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

กรกฎาคม 2531

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสุชุม ทรมเมืองคุก เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
 วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์
 เรื่อง บทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนัน
 ที่ขึ้นอยู่กับความควบคุมดูแลของ

ผศ. เฉลียว พันธุ์สีดา ประธาน

รศ. ธาตุศักดิ์ วัชรปรีชาพงษ์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลในการทำ
 วิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
 ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

สมพร บัวทอง

(นายสมพร บัวทอง)

บัณฑิตวิทยาลัย

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ศบ 0806/08688

(ครุฑ)

กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

2 สิงหาคม 2531

เรื่อง ขอความร่วมมือในการทำวิจัย

เรียน

ด้วย นายสุชม พรมเมืองลูก นิสิตปริญญาโทมหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "บทบาทที่เป็นจริงในด้านการ
สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตาม
ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนัน" ในการนี้ นิสิต มีความประสงค์ จะขอความ
ร่วมมือจากผู้บริหาร และบรรณารักษ์ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ในการตอบแบบสอบถามเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการทำวิจัย

กองการมัธยมศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่า การทำวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการพิจารณา
ปรับปรุงงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาให้เหมาะสมกับ
สภาพและความต้องการของชุมชน สมควรให้การสนับสนุน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ธานี สมบูรณ์บุรณะ

(นายธานี สมบูรณ์บุรณะ)

หัวหน้าฝ่ายบริหารโรงเรียน 1 รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา

ฝ่ายมาตรฐานโรงเรียน

โทร. 2828466

ที่ มท 0409/2493

(ครุฑ)

กองปกครองท้องที่ กรมการปกครอง
ถนนอินทวงค์ ทท 10200

16 สิงหาคม 2531

เรื่อง ขอความร่วมมือในการทำวิจัย

เรียน นายอำเภอ

ด้วยนายสุชุม พรหมเมืองลูก นิสิตปริญญาโท วิชาเอก บรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "บทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์และกำนัน" นิสิตมีความประสงค์จะขอความร่วมมือจากท่าน ในการตอบแบบสอบถามเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิจัย

กองปกครองท้องที่ กรมการปกครอง พิจารณาแล้วเห็นว่า การทำวิจัยดังกล่าวจะเป็น ประโยชน์ในการพิจารณาปรับปรุงงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียน มัธยมศึกษา สมควรให้การสนับสนุนในการทำวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอความร่วมมือให้แจ้งกำนันที่เกี่ยวข้องในการตอบแบบสอบถาม และ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ไพโรจน์ พรหมสาส์น

(นายไพโรจน์ พรหมสาส์น)

ผู้อำนวยการกองปกครองท้องที่

ฝ่ายกำนันผู้ใหญ่บ้าน

โทร. (02) 2229888 2219121

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
สุซุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

15 สิงหาคม 2531

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน

ข้าพเจ้า นายสุซุม พรหมเมืองลูก ขณะนี้กำลังศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนัน" ซึ่งการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ข้าพเจ้าเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ และห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยทั่วไป

ในการนี้ข้าพเจ้าเห็นว่าท่านเป็นผู้หนึ่งที่มีส่วนสำคัญในการแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุดโรงเรียน ดังนั้นจึงขอให้ท่านกรุณาตอบแบบสอบถามที่แนบมาด้วยความจริงใจทุกข้อให้ข้าพเจ้าควยคำตอบของท่านจะถือเป็นความลับและไม่กระทบกระเทือนต่อผู้ใดทั้งสิ้น มีแต่จะให้มีผลต่อการพัฒนาการศึกษาให้ดีขึ้น ข้าพเจ้าหวังว่าคงจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

สุซุม พรหมเมืองลูก

(นายสุซุม พรหมเมืองลูก)

หมายเหตุ โปรดส่งแบบสอบถามคืนภายใน วันที่ 15 กันยายน 2531
โดยพับใส่ซองที่แนบมาพร้อมแล้ว

แบบสอบถาม

สำหรับผู้บริหาร โรงเรียนและบรรณารักษ์

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนได้ปฏิบัติงาน
ในกรณีที่ท่านเลือกตอบของน้อยที่สุด โปรดให้เหตุผลด้วย

ตัวอย่าง

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
(๐)	ร่วมมือกับชุมชนทำกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรม..... ถ้ากาของน้อยที่สุดท่านมีข้อหาอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☒ ขาดบุคลากร ☐ ขาดงบประมาณ ☒ ไม่มีเวลา ☐ ไม่มีวัสดุอุปกรณ์ ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					✓

คำอธิบายประกอบตัวอย่าง จากข้อความ ข้อ (๐) ท่านเห็นว่าห้องสมุดโรงเรียนร่วมมือกับชุมชนทำกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรม "น้อยที่สุด" ท่านก็ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "น้อยที่สุด" และเมื่อท่านกาข้อนี้ จำเป็นจะต้องให้เหตุผลด้วย จากเหตุผลข้อนี้ คือ ขาดบุคลากร และไม่มีเวลา

ข้าพเจ้าตอบแบบสอบถามในฐานะ ☐ ผู้บริหาร โรงเรียน ☐ บรรณารักษ์

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
1	<u>ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน</u> จัดทำแผนงานห้องสมุดร่วมกับชุมชน..... ถ้ากาของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ขาดงบประมาณ ☐ ขาดบุคลากร ☐ ไม่มีเวลา ☐ ชุมชนให้ความสนใจน้อย ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					
2	<u>ร่วมมือกับชุมชนทำกิจกรรมในวันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์</u> ถ้ากาของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ขาดงบประมาณ ☐ ขาดบุคลากร ☐ ไม่มีเวลา ☐ ไม่มีวัสดุอุปกรณ์ ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
3	สำรวจความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมจาก หน่วยงานและบุคคลในชุมชน..... ถ้าการของน้อยที่สุด ท่านมีข้อเสนออะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ขาดงบประมาณ ☐ ขาดบุคลากร ☐ ไม่มีเวลา ☐ ชุมชนให้ความสนใจน้อย ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					
4	ห้องสมุดมีส่วนร่วมในงานประเพณีของท้องถิ่นใน ชุมชน..... ถ้าการของน้อยที่สุด ท่านมีข้อเสนออะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ขาดงบประมาณ ☐ ขาดบุคลากร ☐ ไม่มีเวลา ☐ ชุมชนไม่แจ้งข่าวให้ทราบ ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
5	มีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนกับผู้นำชุมชน..... ถ้าหากของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ชุมชนให้ความสนใจน้อย ☐ ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					
6	รับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะจากบุคลากรอื่นในชุมชน..... ถ้าหากของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ชุมชนให้ความสนใจน้อย ☐ ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
7	ใช้กลวิธีที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม..... ถ้ากาของ <u>น้อยที่สุด</u> ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ขาดบุคลากร ☐ ขาดงบประมาณ ☐ ไม่มีวัสดุอุปกรณ์ ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					
8	ให้ความสนใจและสนับสนุนงานของกิจกรรมชุมชน..... ถ้ากาของ <u>น้อยที่สุด</u> ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ขาดบุคลากร ☐ ไม่มีเวลา ☐ ชุมชนไม่แจ้งข่าวให้ทราบ ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
9	ห้องสมุดเป็นแหล่งปรึกษาทางวิชาการในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ แก่ชุมชน..... ถ้าหากของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ชာคบุคลากรให้คำปรึกษา ☐ ห้องสมุดมีตำราน้อย ☐ ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					
10	ห้องสมุดได้รับความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จากชุมชน..... ถ้าหากของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน ☐ ชุมชนให้ความสนใจน้อย ☐ ห้องสมุดขาดการประชาสัมพันธ์ ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
11	ห้องสมุดนำชุมชนริเริ่มกิจกรรมด้านประเพณีและวัฒนธรรม..... ถ้ากาของ<u>น้อยที่สุด</u> ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ขาดงบประมาณ ☐ ขาดบุคลากร ☐ ไม่มีเวลา ☐ ไม่ทราบวิธีดำเนินการ ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					
12	ห้องสมุดส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ชุมชนจัด..... ถ้ากาของ<u>น้อยที่สุด</u> ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ไม่มีเวลา ☐ ไม่ทราบวิธีดำเนินการ ☐ ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
1	<u>ด้านการให้บริการและความร่วมมือกับชุมชน</u> เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของห้องสมุด..... ถ้าหากของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ขาดบุคลากร ☐ ไม่มีเวลา ☐ ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน ☐ ห้องสมุดคับแคบ ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					
2	ให้ความช่วยเหลือในด้านความรู้และเผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ แก่ชุมชน..... ถ้าหากของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ไม่มีเวลา ☐ ทรัพยากรห้องสมุดไม่เพียงพอ ☐ ขาดบุคลากร ☐ ขาดงบประมาณ ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
3	สำรวจความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับการอ่านหนังสือ..... ถ้าหาก<u>ข้อน้อยที่สุด</u> ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ไม่มีเวลา ☐ ขาดบุคลากร ☐ ขาดงบประมาณ ☐ ชุมชนให้ความสนใจน้อย ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					
4	เปิดโอกาสให้ชุมชนใช้สารสนเทศวัสดุของห้องสมุดโรงเรียนได้..... ถ้าหาก<u>ข้อน้อยที่สุด</u> ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ชุมชนให้ความสนใจน้อย ☐ ทรัพยากรห้องสมุดไม่เพียงพอ ☐ ชุมชนขาดความรู้ในการใช้ ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
5	ให้นักศึกษาในชุมชนยืมหนังสือและวัสดุห้องสมุดได้..... ถ้าหากของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ทรัพยากรห้องสมุดไม่พอเพียง ☐ ห้องสมุดเก็บค่าบริการมาก ☐ ชุมชนให้ความสนใจน้อย ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					
6	ให้นักศึกษาในชุมชนสามารถยืมหนังสือและวัสดุห้องสมุด..... โดยผ่านห้องสมุดประเภทอื่น ๆ ในชุมชน..... ถ้าหากของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ไม่มีห้องสมุดประเภทอื่น ☐ ชุมชนให้ความสนใจน้อย ☐ ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
7	เปิดห้องสมุดนอกเวลาราชการ เพื่อให้บุคคลในชุมชนมีโอกาสใช้บริการของห้องสมุดได้สะดวกขึ้น..... ถ้าการของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ขาดบุคลากร ☐ ไม่มีเวลา ☐ ชุมชนไม่ให้ความสนใจ ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					
8	จัดห้องสมุดเคลื่อนที่ออกไปบริการชุมชน..... ถ้าการของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ทรัพยากรห้องสมุดมีน้อย ☐ ไม่มีเวลา ☐ ขาดบุคลากร ☐ ชุมชนไม่ให้ความสนใจ ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
9	จัดบริการเล่นิทรรศการและบริการอื่น ๆ สำหรับเด็ก ในชุมชน..... ถ้าหากของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ขาดบุคลากร ☐ ไม่มีเวลา ☐ ชุมชนให้ความสนใจน้อย ☐ ทรัพยากรห้องสมุดน้อย ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					
10	อธิบายเรื่องราววิถีชีวิตของสมุดแก่บุคคลในชุมชนเป็น รายบุคคลและรายกลุ่ม..... ถ้าหากของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ไม่มีเวลา ☐ ชุมชนให้ความสนใจน้อย ☐ ไม่ทราบวิธีดำเนินการ ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
11	ส่งวารสารและข่าวสารอื่น ๆ ที่ห้องสมุด จัดทำไปให้บุคคลในชุมชน..... ถ้าการของ <u>น้อยที่สุด</u> ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ขาดงบประมาณ ☐ ไม่มีเวลา ☐ ชุมชนให้ความสนใจน้อย ☐ ไม่เคยจัดทำ ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					
12	ขายหนังสือราคาถูกแก่บุคคลในชุมชนในโอกาสต่าง ๆ..... ถ้าการของ <u>น้อยที่สุด</u> ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน ☐ ชุมชนให้ความสนใจน้อย ☐ ไม่ทราบวิธีดำเนินการ ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
1	<u>ดำเนินการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์</u> เชื่อบุคคลที่มีความรู้ความสามารถที่อยู่ในชุมชนเพื่อนำมาช่วยในการให้ความรู้แก่นักเรียน..... ถ้าหากของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ไม่มีเวลา ☐ ไม่มีบุคคลที่มีความรู้ ☐ ไม่ทราบวิธีดำเนินการ ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					
2	<u>นำนักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่ที่สำคัญในชุมชน</u> ถ้าหากของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ไม่มีเวลา ☐ ไม่มีสถานที่สำคัญ ☐ ไม่ทราบวิธีดำเนินการ ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
3	ขอความร่วมมือด้านการเงินจากชุมชน..... ถ้าหากของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ทรัพยากรห้องสมุดมีพร้อมแล้ว ☐ ชุมชนให้ความร่วมมือ ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					
4	วางแผนที่จะใช้ประโยชน์จากบุคคลในชุมชน..... ถ้าหากของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน ☐ ชุมชนให้ความร่วมมือ ☐ ไม่ทราบวิธีดำเนินการ ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
5	ขอความช่วยเหลือจากอุปกรณ์ต่าง ๆ จากชุมชน..... ถ้าหากของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบาง ตอบไข่มากกว่า 1 ข้อ ☐ ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน ☐ ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย ☐ ไม่ทราบวิธีดำเนินการ ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					
6	นำนักเรียนไปศึกษาตามแหล่งวิทยากรในชุมชน..... ถ้าหากของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบาง ตอบไข่มากกว่า 1 ข้อ ☐ ชุมชนขาดแหล่งวิทยากร ☐ ไม่มีเวลา ☐ ขาดบุคลากร ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
7	เชิญบุคคลในชุมชนมาร่วมเป็นเกียรติในโอกาสพิเศษ ถ้าหากของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย ☐ ไม่ทราบวิธีดำเนินการ ☐ ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					
8	ร่วมมือกับชุมชนรักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุของท้องถิ่น..... ถ้าหากของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย ☐ ขาดความรู้ความเข้าใจในการบำรุงรักษา ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
9	เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนได้เสนอแนะความคิดเห็นในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานห้องสมุด..... ถ้าการของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย ☐ ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					
10	เชิญประชาชนมาชมหรือร่วมกิจกรรมที่ห้องสมุดโรงเรียนจัดขึ้น..... ถ้าการของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย ☐ ไม่มีเวลา ☐ ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
11	เผยแพร่ความรู้ในการบำรุงรักษาศิลปะวัฒนธรรมไทย ชุมชน..... ถ้ากาของ<u>น้อยที่สุด</u> ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ไม่มีเวลา ☐ ขาดบุคลากร ☐ ไม่ทราบวิธีดำเนินการ ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					
12	เชิญบุคคลสำคัญในชุมชนเป็นกรรมการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน..... ถ้ากาของ<u>น้อยที่สุด</u> ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย ☐ ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
1	<u>ด้านการประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน</u> ได้รับความร่วมมือจากสมาคมศิษย์เก่าของโรงเรียน..... ถ้าหากของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ยังไม่มีสมาคมศิษย์เก่า ☐ ไม่ได้ติดต่อกันเลย ☐ สมาคมศิษย์เก่าให้ความร่วมมือน้อย ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					
2	ได้รับความร่วมมือจากสมาคมผู้ปกครองและครูของโรงเรียน..... ถ้าหากของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ไม่มีเวลา ☐ ขาดบุคลากร ☐ ขาดงบประมาณ ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
3	ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการส่งเสริมงาน การอ่านของชุมชน..... ถ้าหากของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ไม่มีเวลา ☐ ขาดบุคลากร ☐ ขาดงบประมาณ ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					
4	ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นสำรวจและวิจัยเกี่ยวกับ ประชาชนที่ไม่รู้หนังสือเพื่อช่วยกันวางแผน แก้ปัญหา..... ถ้าหากของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ขาดบุคลากร ☐ ขาดงบประมาณ ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
5	ขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน..... ถ้ากาของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ขาดบุคลากร ☐ ขาดงบประมาณ ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					
6	จัดหรือช่วยส่งเสริมให้มีการจัดทอานหนังสือหรือห้องสมุดประจำหมู่บ้าน..... ถ้ากาของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ขาดบุคลากร ☐ ขาดงบประมาณ ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
7	ร่วมมือกับหน่วยราชการหรือเอกชนฝึกอบรมประชาชนเกี่ยวกับการประกอบอาชีพให้โดยล..... ถ้าการของ <u>น้อยที่สุด</u> ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ประชาชนให้ความสนใจน้อย ☐ ขาดบุคลากร ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					
8	สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือในการก่อสร้างสิ่งอื่นเป็นสาธารณประโยชน์ของท้องถิ่น..... ถ้าการของ <u>น้อยที่สุด</u> ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ขาดบุคลากร ☐ ไม่มีเวลา ☐ ชุมชนไม่แจ้งข่าวให้ทราบ ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
9	จัดและร่วมมือกับทางวัดจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตใจ คนในชุมชน..... ถ้าหากของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบไข่มากกว่า 1 ข้อ ☐ ขาดบุคลากร ☐ ชุมชนให้ความสนใจน้อย ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					
10	ให้คำแนะนำในการปรับปรุงหน่วยงานตามคำขอ ของชุมชน..... ถ้าหากของน้อยที่สุด ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบไข่มากกว่า 1 ข้อ ☐ ขาดบุคลากร ☐ ไม่มีเวลา ☐ ไม่ทราบวิธีดำเนินการ ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
11	ร่วมมือกับชุมชนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นประจำทุกปี..... ถ้ากาของ <u>น้อยที่สุด</u> ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ห้องสมุดอยู่ห่างไกลชุมชน ☐ ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย ☐ ไม่ทราบวิธีดำเนินการ ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					
12	ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเผยแพร่ความรู้อันเป็นประโยชน์แก่ชุมชน..... ถ้ากาของ <u>น้อยที่สุด</u> ท่านมีปัญหอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ☐ ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย ☐ ขาดงบประมาณ ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....					

แบบสอบถาม

สำหรับกำนัน

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าห้องสมุดโรงเรียนได้ปฏิบัติงาน

ตัวอย่าง

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
(๐)	ร่วมวางแผนงานของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา.....			✓		

คำอธิบายประกอบตัวอย่าง จากข้อความ ข้อ (๐) ท่านเห็นว่าตัวท่านหรือคนอื่นในชุมชนได้ร่วมวางแผนงานของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาในระดับ "ปานกลาง" ท่านจึงกาข้อนี้

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
	<u>ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน</u>					
1	ห้องสมุดโรงเรียนร่วมมือกับชุมชนทำกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรม.....					
2	ห้องสมุดโรงเรียนส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนเข้าอ่านหนังสือในห้องสมุด.....					
3	ห้องสมุดโรงเรียนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในงานที่ห้องสมุดจัดขึ้น.....					
4	ห้องสมุดโรงเรียนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานห้องสมุด.....					
5	ห้องสมุดโรงเรียนร่วมมือกับชุมชนทำกิจกรรมในวันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์.....					
6	ห้องสมุดโรงเรียนมีการสำรวจความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของห้องสมุด.....					
7	ห้องสมุดโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในงานประเพณีของท้องถิ่นในชุมชน.....					
8	มีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนกับผู้นำชุมชน.....					
9	ห้องสมุดโรงเรียนให้ชุมชนมีส่วนร่วมแก้ปัญหาและเสนอแนะในการดำเนินงานของห้องสมุด.....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
10	ห้องสมุดโรงเรียนจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนได้เหมาะสม.....					
11	ห้องสมุดโรงเรียนได้รับการสนับสนุนและความสนใจจากกิจกรรมจากชุมชน.....					
12	ห้องสมุดโรงเรียนเป็นผู้นำในการริเริ่มประกอบกิจกรรมค่านประเพณี และวัฒนธรรม.....					
	<u>ด้านการให้บริการและความร่วมมือกับชุมชน</u>					
1	ห้องสมุดโรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าใช้ห้องสมุด.....					
2	ห้องสมุดโรงเรียนให้ความช่วยเหลือด้านความรู้และเผยแพร่ข่าวสารใหม่ ๆ แก่ชุมชน.....					
3	ห้องสมุดโรงเรียนเคมมาสืบหาความต้องการเกี่ยวกับการอ่านหนังสือของชุมชน.....					
4	ห้องสมุดโรงเรียนให้โอกาสชุมชนใช้วัสดุของห้องสมุดได้.....					
5	ห้องสมุดโรงเรียนให้บุคคลในชุมชนยืมหนังสือกลับบ้านได้.....					
6	ห้องสมุดโรงเรียนให้บุคคลในชุมชนสามารถยืมหนังสือและวัสดุห้องสมุดโดยผ่านห้องสมุดประเภทอื่น ๆ ในชุมชน.....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
7	ห้องสมุดโรงเรียนเปิดบริการนอกเวลาราชการ เพื่อให้บุคคลในชุมชนมีโอกาสใช้บริการได้สะดวกขึ้น					
8	ห้องสมุดโรงเรียนจัดห้องสมุดเคลื่อนที่ออกไปบริการชุมชน.....					
9	ห้องสมุดโรงเรียนจัดบริการ เล่านิทานและบริการอื่น ๆ สำหรับเด็กในชุมชน.....					
10	ห้องสมุดโรงเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพของสมุด.....					
11	ห้องสมุดโรงเรียนจัดส่งวารสารและข่าวสารอื่น ๆ ที่ห้องสมุดจัดทำไปให้บุคคลในชุมชน.....					
12	ห้องสมุดโรงเรียนมีการขายหนังสือราคาถูกแก่บุคคลในชุมชนในโอกาสต่าง ๆ.....					
	<u>ด้านการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์</u>					
1	ห้องสมุดโรงเรียนมีการเชิญบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเพื่อช่วยในการให้ความรู้แก่นักเรียน.....					
2	ห้องสมุดโรงเรียนจัดนักเรียนไปทัศนศึกษา นอกสถานที่ที่สำคัญในชุมชน.....					
3	ห้องสมุดโรงเรียนขอความร่วมมือด้านการเงินจากชุมชน.....					
4	ห้องสมุดโรงเรียนกับชุมชนมีการวางแผนที่จะร่วมมือกัน.....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
5	ห้องสมุดโรงเรียนขอความร่วมมือจากชุมชน.....					
6	ห้องสมุดโรงเรียนจัดนักเรียนไปศึกษาแหล่งวิชาการสำคัญในชุมชน.....					
7	ห้องสมุดโรงเรียนเชิญบุคคลในชุมชนไปร่วมเป็นเกียรติในโอกาสพิเศษ.....					
8	ห้องสมุดโรงเรียนร่วมมือกับชุมชนในการรักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ.....					
9	ห้องสมุดโรงเรียนให้ชุมชนมีโอกาสเสนอแนะความคิดเห็นในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน.....					
10	ห้องสมุดโรงเรียนมีการเชิญประชาชนไปชมหรือร่วมกิจกรรมที่ห้องสมุดจัดขึ้น.....					
11	ห้องสมุดโรงเรียนเผยแพร่ความรู้ในการบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรมไทยแก่ชุมชน.....					
12	ห้องสมุดโรงเรียนมีการเชิญบุคคลสำคัญในชุมชนเป็นกรรมการพัฒนาห้องสมุดควย.....					
	<u>ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนกับหน่วยงานในชุมชน</u>					
1	ห้องสมุดโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากสมาคมศิษย์เก่า.....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
2	ห้องสมุดโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากสมาคมผู้ปกครองและครูของโรงเรียน.....					
3	ห้องสมุดโรงเรียนได้รับความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการส่งเสริมการอ่านของชุมชน.....					
4	ห้องสมุดโรงเรียนร่วมมือกับหน่วยงานอื่นสำรวจและวิจัยเกี่ยวกับประชาชนที่ไม่รู้หนังสือเพื่อช่วยกันวางแผนแก้ปัญหา.....					
5	ห้องสมุดโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นในชุมชนเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน.....					
6	ห้องสมุดโรงเรียนจัดหรือช่วยส่งเสริมให้มีการจัดทอานหนังสือหรือห้องสมุดประจำหมู่บ้าน.....					
7	ห้องสมุดโรงเรียนร่วมมือกับหน่วยราชการหรือเอกชน ฝึกอบรมประชาชนเกี่ยวกับการประกอบอาชีพให้ได้ดี.....					
8	ห้องสมุดโรงเรียนสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือในการก่อสร้าง สิ่งอันเป็นสาธารณประโยชน์ของท้องถิ่น.....					
9	ห้องสมุดโรงเรียนจัดและร่วมมือกับทางวัดจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาจิตใจคนในชุมชน.....					

ข้อ	บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
10	ห้องสมุดโรงเรียนให้คำแนะนำในการปรับปรุง หน่วยงานตามคำขอของชุมชน.....					
11	ห้องสมุดโรงเรียนร่วมมือกับชุมชนจัดกิจกรรม ส่งเสริมการอ่านเป็นประจำทุกปี.....					
12	ห้องสมุดโรงเรียนร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เผยแพร่ความรู้อันเป็นประโยชน์แก่ชุมชน.....					

ขอขอบพระคุณ

ภาคผนวก ข

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม สำหรับผู้บริหารโรงเรียนและบรรณารักษ์ ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม จากสูตร

$$r = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{s_1^2}{s_t^2} \right]$$

$$n = 40, \quad \sum s_i^2 = 68.537, \quad s_t^2 = 956.464$$

$$r = \frac{48}{48-1} \left[1 - \frac{68.537}{956.464} \right]$$

$$= 0.9480$$

ค่าความเชื่อมั่นได้เป็น 0.9480 ซึ่งมีค่าสูงมาก แสดงว่าแบบสอบถามมีคุณภาพที่ดีสามารถใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยได้อย่างมั่นใจ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม สำหรับท่านนี้ ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ของแบบสอบถาม จากสูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

$$n = 48, \sum s_i^2 = 61.419, s_t^2 = 1129.409$$

$$\alpha = \frac{48}{48-1} \left[1 - \frac{61.419}{1129.409} \right]$$

$$= 0.9657$$

ค่าความเชื่อมั่นได้เป็น 0.9657 ซึ่งมีค่าสูงมาก แสดงว่า แบบสอบถามมีคุณภาพที่ดี
สามารถใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยได้อย่างมั่นใจ

ภาคผนวก ก

รายชื่อโรงเรียนที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ
และรายชื่อโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 31 รายชื่อโรงเรียน ตำบล ที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในจังหวัดขอนแก่น

ขนาดของโรงเรียน	โรงเรียน	ตำบล
ใหญ่	นครขอนแก่น	บ้านหมื่น
ใหญ่	ชุมแพศึกษา	ชุมแพ
ใหญ่	ชนบทศึกษา	ชนบท
ใหญ่	หนองสองห้องวิทยา	หนองสองห้อง
ใหญ่	มัญจาคีรีศึกษา	ภูเก้า
กลาง	ประจักษ์ศิลปาคม	บ้านโชน
กลาง	เวียงใหญ่วิทยาคม	เวียงใหญ่
กลาง	สีชมพูศึกษา	วังโพน
กลาง	ฝางวิทยายน	บ้านฝาง
กลาง	โคกสีพิทยาสรรพ์	โคกสี
เล็ก	ภูผขอนแก่นวิทยาคม	ภูผขอนแก่น
เล็ก	บ้านแซวศึกษา	บ้านเป่า
เล็ก	กระนวนวิทยาคม	กระนวน
เล็ก	บัวใหญ่พิทยาคม	บัวใหญ่
เล็ก	พล	เพ็ญใหญ่

รายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาและกำนันทำบลที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

"บทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์และกำนัน"

โรงเรียนขนาดใหญ่หมายถึงโรงเรียนที่มีตำแหน่งผู้บริหาร เป็นผู้อำนวยการ
โรงเรียนขนาดกลางหมายถึงโรงเรียนที่มีตำแหน่งผู้บริหาร เป็นอาจารย์ใหญ่
โรงเรียนขนาดเล็กหมายถึงโรงเรียนที่มีตำแหน่งผู้บริหาร เป็นครูใหญ่

และ ตำบลที่ทั้งโรงเรียนจะเป็นกลุ่มตัวอย่างและใช้ชื่อตำบลนั้นเรียกชื่อกำนัน

ตาราง 32 รายชื่อโรงเรียน ตำบล ที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามจังหวัดและขนาดของโรงเรียน

จังหวัด	ขนาดของโรงเรียน	โรงเรียน	ตำบล
อุตรธานี	ใหญ่	กุ่มกาวปี	กุ่มโต
	ใหญ่	ห้วยเก็งพิทยาคาร	ห้วยเก็ง
	ใหญ่	บ้านผือพิทยาสรรค์	บ้านผือ
	ใหญ่	หนองบัวพิทยาคาร	ลำภู
	ใหญ่	ศรีบุญเรืองพิทยาคาร	เมืองใหม่
	กลาง	บ้านเชียงวิทยา	บ้านเชียง
	กลาง	ไชยวานวิทยา	ไชยวาน
	กลาง	ทุ่งฝนพิทยาคาร	ทุ่งฝน
	กลาง	ยางหล่อพิทยาคาร	ยางหล่อ
สกลนคร	ใหญ่	สว่างศึกษา	สว่างแดนดิน
	ใหญ่	มัธยมวาริชภูมิ	ปลาไหล
	กลาง	กุสุมาลย์วิทยาคม	กุสุมาลย์
	กลาง	เทพสวัสดิ์วิทยา	ไร่
	กลาง	ภูริทัตวิทยา	นาโน
	เล็ก	โพนพิทยาคม	บ้านโพน
	เล็ก	โพนแสนวิทยา	ชุมจาน
	เล็ก	บงแก่น้อยวิทยาคม	บงแก่น้อย
	เล็ก	ธาตุทองอำนาจวิทย	ธาตุ
	เล็ก	ภูคินแดงวิทยา	หนองสนม
	เล็ก	ศึกษาประชาสามัคคี	แพท

ตาราง 32 (ต่อ)

จังหวัด	ขนาดของโรงเรียน	โรงเรียน	ตำบล
อุบลราชธานี	ใหญ่	อำนาจเจริญ	บึง
	ใหญ่	เกษตรอุดม	เมืองเกษตร
	ใหญ่	มัธยมตระการพืชผล	ทุ่งดู่
	ใหญ่	เขมราฐพิทยาคม	เขมราฐ
	ใหญ่	เซื่องโนนพิทยาคม	เซื่องโนน
	กลาง	ทุ่งเท็งยั้งวัฒนา	ทุ่งเท็ง
	กลาง	หกลีษบรรณาพิทยาคม	คำไฮใหญ่
	กลาง	โพธิ์ไพรพิทยาคาร	โพธิ์ไพร
	กลาง	พนมพิทยาคาร	โพ้นงาม
	กลาง	นาหวาพิทยาคม	นาหวา
	เล็ก	พนามแห่งพิทยาคม	พนามแห่ง
	เล็ก	บึงงามวิทยา	บึงงาม
ศรีสะเกษ	ใหญ่	กันทรลักษ์วิทยา	น้ำอ้อม
	ใหญ่	กันทรารมย์	กุ่ม
	ใหญ่	ภูซำ	ห้วยเหนือ
	กลาง	บ้านเสียวพิทยาคม	เสียว
	กลาง	ไกรภักดีพิทยาคม	โพธิ์
	กลาง	นครศรีอำนาจ	ควนใหญ่
	เล็ก	คลีกลิ้งพัฒนาพร	คลีกลิ้ง
	เล็ก	ภูทกเสลาพิทยาคม	ภูทกเสลา
	เล็ก	บึงมะดะวิทยา	บึงมะดะ

ตาราง 32 (ต่อ)

จังหวัด	ขนาดของโรงเรียน	โรงเรียน	ตำบล
นครราชสีมา	ใหญ่	พิมายวิทยา	ในเมือง
	ใหญ่	บัวใหญ่	บัวใหญ่
	ใหญ่	ครบุรี	บ้านใหม่
	ใหญ่	จักราชวิทยา	จักราช
	ใหญ่	มัธยมคามขุนทด	คามขุนทด
	ใหญ่	ห้วยแถลงพิทยาคม	ห้วยแถลง
	ใหญ่	โชคชัยสามัคคี	กระโทก
	กลาง	ขามทะเลสอวิทยา	ขามทะเลสอ
	กลาง	สุวรรณพิทักษ์	โพธิ์กลาง
	กลาง	ชุมพวงศึกษา	ชุมพวง
	กลาง	ศรีสุขวิทยา	คอนขมพู
	กลาง	พญาเย็นวิทยา	ชนงพระ
	เล็ก	ห้วยลึกถลุงวิทยา	บ้านหัน
	เล็ก	กลางคลองขุดวิทยา	กลางคลอง
	เล็ก	ลำพระเพลิงพิทยาคม	ตะขบ
	เล็ก	บัวลาย	บัวลาย
	เล็ก	กระเบื้องนอกพิทยาคม	กระเบื้องนอก
	เล็ก	บ้านใหญ่พิทยาคม	ครบุรี
นครพนม	ใหญ่	ธาตุพนม	ธาตุพนม
	กลาง	อุเทนพัฒนา	โนนศาล
	กลาง	บ้านแพงพิทยาคม	บ้านแพง

ตาราง 32 (ต่อ)

จังหวัด	ขนาดของโรงเรียน	โรงเรียน	ตำบล
นครพนม	เล็ก	นาทมวิทยา	นาทม
	เล็ก	กุตาไก้พิทยาคม	กุตาไก้
	เล็ก	สนธิราษฎร์วิทยา	บ้านเอื้อง
บุรีรัมย์	ใหญ่	พุทไธสง	พุทไธสง
	ใหญ่	สตึก	นิคม
	กลาง	บ้านกรวดพิทยาคาร	ปราสาท
	กลาง	ละหานทรายรัชดาภิเษก	ละหานทราย
	กลาง	นาโพธิ์พิทยาคม	ศรีสว่าง
	เล็ก	ลำควนพิทยาคม	ลำควน
	เล็ก	ชุมใหญ่วิทยา	ชุมใหญ่
	เล็ก	แคนดงพิทยาคม	แคนดง
กาฬสินธุ์	ใหญ่	ยางตลาดพิทยาคาร	ยางตลาด
	ใหญ่	สหสันติศึกษา	โนนบุรี
	ใหญ่	กมลาไสย	กมลาไสย
	ใหญ่	บ้านนาคูพัฒนา	
		"กรป.กลาง ภูมิรักษ์"	นาคู
	กลาง	เขาวงพิทยาคาร	กุมภวาปี
	กลาง	คำม่วง	ทุ่งคอก
	เล็ก	โคกศรีเมือง	คงคิง
	เล็ก	สามขาสว่างวิทย	สามขา

ตาราง 32 (ต่อ)

จังหวัด	ขนาดของโรงเรียน	โรงเรียน	ตำบล
กาฬสินธุ์	เล็ก	เนินยางประชาสามัคคี	โพน
	เล็ก	กมฺมูลวิทยาคม	กมฺมูล
เลย	ใหญ่	เขียงคาน	เขียงคาน
	กลาง	ท่าลือวิทยา	ท่าลือ
	กลาง	ภูกระตังวิทยาคม	ผานกเค้า
	กลาง	เหมืองแร่วิทยาคม	หนองหญ้าปล้อง
	เล็ก	เขาหลวงวิทยา	เขาหลวง
	เล็ก	วังทรายขาววิทยา	ทรายขาว
	เล็ก	เขาแก้ววิทยาสรรพ์	เขาแก้ว

ภาคผนวก ง

มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียน

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียน

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการ เห็นสมควรกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนขึ้นไว้ เพื่อเป็นการส่งเสริมห้องสมุดโรงเรียน และให้โรงเรียนได้ถือเป็นแนวสำหรับปรับปรุงส่งเสริมห้องสมุดโรงเรียนต่อไป จึงกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนประถม และห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อไปนี้

มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

1. เนื้อที่ อย่างน้อย 2 ห้องเรียน
2. ครุภัณฑ์
 - 2.1 โต๊ะ-เก้าอี้ อย่างน้อย สำหรับ 35 คน
 - 2.2 ชั้นหนังสืออย่างน้อย 10 ชั้น ชั้นละ 4 ชั้น
 - 2.3 ชั้นวิทยสารอย่างน้อย 2 ชั้น ชั้นละ 4 ชั้น
 - 2.4 แผนภูมิหรือกราฟ ขนาด 1.50 2.50 เมตร 1 แผน
 - 2.5 ตู้เก็บจุลสารแบบ 4 ชั้นอย่างน้อย 2 ตู้
 - 2.6 ตู้เก็บรายการ อย่างน้อย 15 ชั้น 1 ตู้
 - 2.7 หวางหนังสือพิมพ์ 1 ห
 - 2.8 โต๊ะรับ-ส่งหนังสือ 1 ชุด
 - 2.9 โต๊ะทำงานของบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ (เท่าจำนวนคน)
 - 2.10 ตู้เก็บโสตทัศนวัสดุ 1 ตู้ (ถ้ามีอุปกรณ์โสตทัศนวัสดุ)
 - 2.11 หิ้งเก็บแผนที่ 1 ห
 - 2.12 รถเข็นหนังสือ 1 คัน
 - 2.13 เครื่องพิมพ์-ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นให้มีเครื่องพิมพ์ดีดภาษาไทย 1 เครื่อง

3. อุปกรณ์

- 3.1 โสตทัศนวัสดุ สำหรับห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายให้มีภาพเลือน
แผนเสียง แถบบันทึกเสียงพร้อมทั้งอุปกรณ์

4. วัสดุสิ่งพิมพ์

- 4.1 หนังสืออย่างน้อย 5 เล่ม ต่อนักเรียน 1 คน จัดเฉลี่ยให้หนังสือทุกประเภท
4.2 วารสารอย่างน้อย 10 ฉบับ (ไม่รวมวารสารที่ไต่เปล่า) ให้เป็นวารสาร
วิชาการ 6 ฉบับ และนิตยสารทั่วไป 4 ฉบับ
4.3 หนังสือพิมพ์ อย่างน้อย 2 ฉบับ

5. บุคลากร

- 5.1 ครูหรืออาจารย์ทำหน้าที่บรรณารักษ์ มีวุฒิอย่างต่ำอนุปริญญาบรรณารักษ์หรือ
- ประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาเฉพาะบรรณารักษศาสตร์ หรือ
- อักษรศาสตรบัณฑิต ที่เรียนวิชาบรรณารักษศาสตร์ เป็นวิชาเอก
- ศิลปศาสตรบัณฑิต ที่เรียนวิชาบรรณารักษศาสตร์ เป็นวิชาเอก
5.2 ครูทำหน้าที่ช่วยบรรณารักษ์ ที่มีวุฒิประกาศนียบัตรหลักสูตรครูบรรณารักษ์ของ
กระทรวงศึกษาธิการ
5.3 เจ้าหน้าที่ช่วยงานห้องสมุด มีวุฒิประกาศนียบัตรอาชีวศึกษาชั้นสูง พิมพ์ดีดได้
ทั้งไทยและอังกฤษ 1 คน
5.4 คนดูแลทำความสะอาดและช่วยงานตามคำสั่งของบรรณารักษ์ 1 คน

ประกาศ ณ วันที่ 12 กันยายน 2511

(ลงชื่อ) อภัย จันทวิมล

(นายอภัย จันทวิมล)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เกณฑ์มาตรฐานสำหรับห้องสมุดโรงเรียนสมัยใหม่หรือศูนย์วิทยากรในต่างประเทศ*

กระบวนการของการศึกษาในสภาพปัจจุบัน จะต้องใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อให้เกิดปัญญาและความสามารถในการดำรงชีพ และความสะกดกลายจากสิ่งต่าง ๆ จะชวนให้นักเรียนมีโอกาสคิดสร้างสรรค์และมีประสบการณ์ที่ชีวิตต่อไป ดังนั้นสมาคมห้องสมุดอเมริกันจึงวางกฎเกณฑ์มาตรฐานสำหรับถือปฏิบัติในประเทศของเราไว้

มาตรฐานที่กำหนดไว้

ขั้นแรกจะเป็นมาตรฐานเกี่ยวกับหนังสือ วัสดุทัศนวัสดุอุปกรณ์ เพื่อวางนโยบายแนวทางในการเลือก จัดหา เพื่อจะได้มีวัสดุอุปกรณ์ที่คุณภาพ

มาตรฐานที่กำหนดสำหรับโรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 250 คน ขึ้นไป

หนังสือ	อย่างน้อยต้องมี 6000 - 10000 เล่ม หรือ 20 เล่ม ต่อนักเรียน 1 คน
วารสาร	
ระดับประถมต้น	40 - 50 ชื่อเรื่อง
ระดับประถมปลาย	50 - 75 ชื่อเรื่อง
ระดับมัธยมต้น	100 - 125 ชื่อเรื่อง
ระดับมัธยมปลายหรือ	125 - 175 ชื่อเรื่อง
รวมทั้งมัธยมต้นและปลาย	ควรขึ้นกับเรื่องเป็นสิ่งที่จำเป็น บรรณาธิการควรจัดทำ

*ALA and NEA Standards for School Media Programs Chicago, Illinois 1972 : 30 - 33.

หนังสือพิมพ์	
ระดับประถม	3 - 6 ชื่อเรื่อง
ระดับมัธยม	6 - 10 ชื่อเรื่อง
ระดับมัธยมปลาย	6 - 10 ชื่อเรื่อง และควรจะรวมถึงหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นด้วย
จุลสาร กฤตภาค และอื่น ๆ	ความจุลจุลสาร กฤตภาค สิ่งพิมพ์รัฐบาล ข่าวสารเกี่ยวกับการแนะแนววิชาชีพ ให้แก่เด็กตลอดจนหนังสือในหลักสูตร หนังสือประกอบหลักสูตรแบบเรียน ฯลฯ ไว้ให้บริการคนว่างงาน นักเรียน นักศึกษา
ฟิล์มสกริป และสไลด์	500 - 1000 ชื่อเรื่อง เป็นอย่างน้อย หรือ 3 ชื่อเรื่องต่อนักเรียน 1 คน และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตามความจำเป็น
ฟิล์มภาพยนตร์	อย่างน้อยควรมี 500 ชื่อเรื่อง หรือ $1\frac{1}{2}$ ชื่อเรื่องต่อนักเรียน 1 คน และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตามความจำเป็น
ฟิล์มภาพยนตร์	ควรมีฟิล์มภาพยนตร์อย่างน้อย 3000 ชื่อเรื่อง เพราะเป็นสิ่งสำคัญในสภาพการเรียนการสอนปัจจุบันมาก
แถบบันทึกเสียง	1000 - 2000 ชื่อเรื่อง หรือ 6 แถบบันทึกเสียงต่อนักเรียน 1 คน
สไลด์	2000 แถบ เป็นอย่างน้อย
รูปภาพ ภาพอื่น ๆ	1000 ภาพ เป็นอย่างน้อยในชั้นต้น และเพิ่มขึ้นไปสเตอร์รูปถ่าย แผนภูมิ ควรจัดไว้ใหม่จำนวนเพียงพอ อย่างน้อยก็ควรให้ไปตามเกณฑ์ขั้นต่ำที่กล่าวไว้ หรือ 15 ภาพต่อ 1 วิชา ที่มีไว้สำหรับสอนในชั้นเรียน และ 25 ภาพต่อรายวิชา 1 วิชา ที่จัดไว้ในห้องสมุดหรือศูนย์วิทยากร

ลูกโลกประณม	1 ลูก สำหรับใช้สอนในชั้นเรียน และ 2 ลูก มีไว้ในห้องสมุดหรือศูนย์วิทยากร
มัชฌม	1 ลูก ท่อ 5 ห้องเรียน และ 2 ลูก มีไว้ในห้องสมุดหรือศูนย์วิทยากร
แผนที่	ควรจะมีทุก ๆ ภูมิภาคในโลกอย่างละ 1 แผ่น ถ้าเป็นไปได้ และควรมีแผนที่เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจ ประวัติศาสตร์ การเมือง รวมถึงแผนที่คมนาคมและอื่น ๆ ด้วย
ไมโครฟอร์ม	ควรจะมีชุดไมโครฟอร์มในทุก ๆ เนื้อหาวิชาในหลักสูตร
แผ่นโปร่งใส	2000 แผ่น เป็นอย่างน้อย
วัสดุอื่น แบบเรียนด้วยตนเอง ทุนจำลอง ของจริง วีซีดี วีซีดีโอเพล ฯลฯ	ควรจัดไว้ให้มีความพอเพียงในการศึกษา ค้นคว้า ทั้งผู้สอนและผู้เรียน

ฉบับร่าง

มาตรฐานห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

เสนอโดย

ครูบรรณารักษ์ กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 3

รายนามครูบรรณารักษ์กลุ่ม 3 ผู้แก้ไขปรับปรุงมาตรฐานห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

1. ม.ล.ประทานพร เสริมรัฐวัจน์	โรงเรียนเทวัญอุตรศึกษา	ประธาน
2. นางจินตนา ยันทรศาสตร์	โรงเรียนสาธิตน้ำผึ้ง	รองประธาน
3. นางพรเพชร เจริญสิทธิ์	โรงเรียนบดินทรเดชา "สิงห์ สิงหเสนี"	
4. นางสาวสุภาวดี จำปา	โรงเรียนนนทรีวิทยา	
5. นางฐิติ มณีจันทร์	โรงเรียนยานนาวาเวชวิทยาคม	
6. นางสาวรุจีลักษณ์ พงษ์พาน	โรงเรียนศรีอยุธยา	
7. นายชิต จามรพิพัฒน์	โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย	
8. นางสาวศรีสมร อชะเมธรา	โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม	
9. นางสาวทมลพร ทองวรรณ	โรงเรียนเทวัญอุตรศึกษาพัฒนาการ	
10. นางสาวสุชาดา สุวรรณวนิช	โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย	เลขานุการ

มาตรฐานห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากมาตรฐานของห้องสมุดโรงเรียน ปี พ.ศ. 2511 ซึ่งกำหนดโดยคุรุสภานั้น ได้ใช้มาเป็นเวลานานแล้ว มาบัดนี้ห้องสมุดโรงเรียนได้มีความก้าวหน้าไปมาก ดังนั้นมาตรฐานเดิม จึงไม่เหมาะสมกับสภาพห้องสมุดโรงเรียนปัจจุบัน และเพื่อให้สอดคล้องกับการศึกษาในหลักสูตรใหม่ ที่เน้นให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง ดังนั้นห้องสมุดจึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงทั้งใน ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สิ่งพิมพ์และบุคลากรให้ไ้มาตรฐานสูงขึ้น เพื่อห้องสมุดจะได้เป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้าอย่างแท้จริง จึงเห็นควรได้แก้ไขมาตรฐานห้องสมุดโรงเรียนเสียใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพ ปัจจุบัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อปรับปรุงมาตรฐานของห้องสมุดโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาให้เหมาะสมกับขนาดของโรงเรียนที่ควรจะเป็น
2. เพื่อเป็นเกณฑ์ให้โรงเรียนแต่ละขนาดปรับปรุงห้องสมุดให้ไ้มาตรฐาน
3. เพื่อช่วยการ เรียนการสอนในโรงเรียนให้บรรลุจุดประสงค์ตามหลักสูตร
4. เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหาร โรงเรียนส่งเสริมห้องสมุดโรงเรียนให้ไ้มาตรฐาน
5. เพื่อเป็นแนวทางให้บรรณารักษ์พิจารณาปรับปรุง ห้องสมุดโรงเรียนให้ไ้มาตรฐาน

มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก (ไม่เกิน 1,500 คน)

1. ขนาดอย่างน้อย 2 ห้องเรียน
2. วัสดุภัณฑ์
 - 2.1 โต๊ะเก้าอี้ที่นั่งอ่านได้ 4 คน (ขนาด 1 x 1 เมตร) และเก้าอี้ 5% ของจำนวนนักเรียนไม่นับรวมโต๊ะอ่านเฉพาะคน
 - 2.2 ชั้นหนังสือ
 - ชั้นสูงอย่างน้อย 20 ช่วงชั้น ช่วงชั้นละ 5 ชั้น มีรางเหล็ก ปรับสูงต่ำได้ขนาดสูง 6 ถึง 10" - 12" กว้างช่วงละ 90 ซม.
 - ชั้นเตี้ยโตะหน้าทาง ขึ้นอยู่กับสภาพและขนาดของห้องสมุดของตึก 10" - 12" กว้างช่วงละ 90 ซม. ช่วงชั้นละ 2 ชั้น
 - 2.3 ชั้นวารสารอย่างน้อย 2 ช่วงชั้น ๆ ละ 5 ชั้น
 - 2.4 ตู้บัตรรายการขนาด 30 ลิ้นชัก 1 ตู้
 - 2.5 ทว้างหนังสือพิมพ์อย่างน้อย 1 ท
 - 2.6 ตู้เก็บจุลสาร (แบบ 4 ลิ้นชัก) อย่างน้อย 2 ตู้
 - 2.7 ตู้เหล็ก 2 บาน อย่างน้อย 1 ตู้
 - 2.8 แผนป้ายนิเทศการอย่างน้อย 1 แผน
 - 2.9 ตู้กระจกสำหรับจัดนิเทศการอย่างน้อย 1 ตู้ (ขนาด 5 - 7 ฟุต หรือตามความเหมาะสม)
 - 2.10 เคาน์เตอร์รับ-จ่ายหนังสือ 1 ชุด
 - 2.11 โต๊ะทำงานบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่เท่าจำนวนคน
 - 2.12 รถเข็นหนังสือ 1 คัน
 - 2.13 เครื่องพิมพ์ดีด ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ อย่างละ 1 เครื่อง
 - 2.14 ที่เก็บแผนที่ 1
 - 2.15 ตู้เก็บโสตทัศนวัสดุ 1 ตู้

2.16 ตู้เก็บวารสารและหนังสือพิมพ์ลงเวลา 1 ตู้

2.17 บันไดสำหรับจัดหนังสือชั้นชั้น 1 ชุด

3. อุปกรณ์

3.1 เครื่องฉายสไลด์พร้อมจอ 1 เครื่อง

3.2 เครื่องเล่นเทป 1 เครื่อง

3.3 เครื่องซ่อมหนังสือ 1 ชุด เช่น

- เครื่องเจาะ
- เครื่องตัดกระดาษ
- เครื่องอัด
- สว่าน

ฯลฯ

3.4 คินสอไฟฟ้า 1 ชุด

3.5 ลูกโลก 1 ลูก

4. วัสดุสิ่งพิมพ์

4.1 หนังสืออย่างน้อย 5 เล่ม/นักเรียน 1 คน

4.2 วารสารอย่างน้อย 15 ฉบับ (วารสารวิชาการ : ทั่วไป เป็น 6 : 4)

4.3 หนังสือพิมพ์อย่างน้อย 3 ฉบับ

4.4 วัสดุสารกฤตภาคและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ จัดให้เหมาะสมกับหลักสูตรและความสนใจของนักเรียน

5. บุคลากร

5.1 บรรณารักษ์ 1 คน วิชา

- ปรินซิพัล บรรณารักษ์ศาสตร์ หรือสูงกว่า
- ปรินซิพัลวิชาเอกบรรณารักษ์ศาสตร์

- ปรินญาทรีสาขาอื่น วุฒิปริญญาวิทยาศาสตร
 - ปรินญาทรีวิชาเอกอื่น อนุปรินญาตบรรณารักษศาสตรหรือประกาศนียบัตร
วิชาเฉพาะบรรณารักษศาสตร
 - ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.สูง) วิชาเอกบรรณารักษศาสตรหรือเทียบเท่า
- 5.2 บุชวบบรรณารักษ 1 คน วุฒิ
- ปรินญาทรีวิชาโทบรรณารักษศาสตร
 - ปรินญาทรี วุฒิปริญญาบรรณารักษ
 - ป.กศ.สูง วิชาเอกบรรณารักษศาสตร
 - ป.กศ.สูง วุฒิปริญญาบรรณารักษศาสตร
- 5.3 เจาหนาที่ชวรงานหองสมุด 1 คน วุฒิ
- ประกาศนียบัตรอาชีวศึกษาวิชาเทคนิคโคทั้งไทยและอังกฤช
- 5.4 คนงานคูละทาความสะอาดและชวรงานตามคำสั่งของบรรณารักษ 1 คน

มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง (ไม่เกิน 2,500 คน)

1. ขนาด อย่างน้อย 4 ห้องเรียน
2. ทรัพยากร
 - 2.1 โต๊ะเก้าอี้
 - โต๊ะที่นั่งอ่าน 4 คน (ขนาด 1 x 1 เมตร) 5% ของจำนวนนักเรียน
 - ที่นั่งอ่านเฉพาะบุคคล อย่างน้อย 5 ที่
 - 2.2 ชั้นหนังสือ
 - ชั้นสูงอย่างน้อย 30 ช่วงชั้น ๆ ละ 5 ชั้น
 - ชั้นเตี้ยใต้อ่างล้างมือ ขึ้นอยู่กับสภาพและขนาดของห้องสมุด
 - 2.3 ชั้นวารสารอย่างน้อย 4 ช่วงชั้น ๆ ละ 5 ชั้น
 - 2.4 ตู้บัตรรายการ ขนาด 3" ลึบชัก 2 ตู้
 - 2.5 ที่วางหนังสือพิมพ์อย่างน้อย 2 ที่
 - 2.6 ตู้เก็บจุลสาร (แบบ 4 ลึบชัก) อย่างน้อย 4 ตู้
 - 2.7 ตู้เหล็ก 2 บาน อย่างน้อย 4 ตู้
 - 2.8 แผนป้ายนิเทศการอย่างน้อย 2 แผน
 - 2.9 ตู้ระจกสำหรับจัดนิเทศการ อย่างน้อย 1 ตู้
 - 2.10 เคาน์เตอร์รับ-จ่ายหนังสือ 1 ชุด
 - 2.11 โต๊ะทำงานบรรณารักษศาสตร์และเจ้าหน้าที่เหาจำนวนคน
 - 2.12 รถเข็นหนังสือ 2 คัน
 - 2.13 เครื่องพิมพ์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษอย่างละ 1 เครื่อง
 - 2.14 ที่เก็บแผนที่ 1 ที่
 - 2.15 ตู้เก็บโสตทัศนวัสดุ
 - 2.16 ตู้เก็บวารสารและหนังสือพิมพ์วางเวลาอย่างน้อย 1 ตู้

- 2.17 บันไดสำหรับจัดหนังสือชั้นชั้น 1 ชุด
- 2.18 ตู้ใส่บัตรทะเบียนวารสาร 1 ตู้
- 2.19 ตู้ใส่บรรณิทัศน์ 1 ตู้

3. อุปกรณ์

- 3.1 เครื่องฉายสไลด์พร้อมจอ 1 เครื่อง
- 3.2 เครื่องเล่นเทป
- 3.3 เครื่องซ่อมหนังสือ 1 ชุด เช่น
 - เครื่องเจาะ
 - เครื่องตัดกระดาษ
 - เครื่องอัด
 - สว่าน
- 3.4 กิ่งสอไฟฟ้า 2 ชุด
- 3.5 ลูกโลก 1 ลูก
- 3.6 เครื่องฉายเอกสาร 1 เครื่อง

4. วัสดุสิ่งพิมพ์

- 4.1 หนังสืออย่างน้อย 7 เล่ม/นักเรียน 1 คน
- 4.2 วารสารอย่างน้อย 25 ฉบับ (วารสารวิชาการ : หัวไปเป็น 6 : 4)
- 4.3 หนังสือพิมพ์ 6 ฉบับ
- 4.4 จุลสารและกฤตภาคและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ จัดให้เหมาะสมกับหลักสูตรและความสนใจของนักเรียน

5. บุคลากร

5.1 บรรณารักษ์ 1 คน วุฒิ

- ปริญญาตรีบรรณารักษศาสตร์ หรือสูงกว่า
- ปริญญาตรีวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์
- ปริญญาตรีสาขาวิชาอื่น อนุมัติเทียบบรรณารักษศาสตร์หรือประกาศนียบัตรวิชาเฉพาะบรรณารักษศาสตร์
- ปริญญาตรีสาขาวิชาอื่น วุฒิบัตรบรรณารักษศาสตร์
- ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง (ป.กศ.สูง) วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์หรือเทียบเท่า

5.2 ผู้ช่วยบรรณารักษ์ 3 คน วุฒิ

- ปริญญาตรีวิชาโทบรรณารักษศาสตร์
- ปริญญาตรีสาขาอื่น อนุมัติเทียบบรรณารักษศาสตร์
- ป.กศ.สูง วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์
- ป.กศ.สูง วุฒิบัตรบรรณารักษศาสตร์

5.3 เจ้าหน้าที่ช่วยงานห้องสมุด 1 คน วุฒิ

- ประกาศนียบัตรอาชีวศึกษาพิมพ์ดีดไต่ทั้งไทยและอังกฤษ

5.4 คนงานดูแลทำความสะอาดและช่วยงานตามคำสั่งของบรรณารักษ์ 1 คน

มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ (2,500 คนขึ้นไป)

1. ขนาด 6 ห้องเรียนขึ้นไป
2. ทรัพยากร
 - 2.1 โต๊ะเก้าอี้
 - โต๊ะที่นั่งอ่าน 4 คน (ขนาด 1 x 1 เมตร) 5% ของจำนวนนักเรียน
 - ที่นั่งอ่านเฉพาะบุคคลอย่างน้อย 6 - 10 ที่
 - 2.2 ชั้นหนังสือ
 - ชั้นสูงอย่างน้อย 40 ช่วงชั้น ๆ ละ 5 ชั้น
 - ชั้นเตี้ยใต้งานทาง ขึ้นอยู่กับสภาพและขนาดของห้องสมุด
 - 2.3 ชั้นวารสารอย่างน้อย 6 ช่วงชั้น ๆ ละ 5 ชั้น
 - 2.4 ตู้เก็บรายการขนาด 30 ลิ้นชัก อย่างน้อย 2 ตู้
 - 2.5 หวางหนังสือพิมพ์อย่างน้อย 3 ที่
 - 2.6 ตู้เก็บจุลสาร (แบบ 4 ลิ้นชัก) อย่างน้อย 6 ตู้
 - 2.7 ตู้เหล็ก 2 บาน อย่างน้อย 3 ตู้
 - 2.8 แผนป้ายนิเทศการอย่างน้อย 2 แผน
 - 2.9 ตู้กระจกสำหรับจัดนิเทศการอย่างน้อย 1 ตู้ (ขนาด 5 - 7 ฟุต)
 - 2.10 เคาน์เตอร์รับ-จ่ายหนังสือ 1 ชุด (ตามขนาดของห้อง)
 - 2.11 โต๊ะทำงานบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่เท่าจำนวนคน
 - 2.12 รถเข็นหนังสือ 3 คัน
 - 2.13 เครื่องพิมพ์ภาษาไทย อังกฤษ อย่างละ 1 เครื่อง
 - 2.14 ที่เก็บแผนที่ 1 ที่
 - 2.15 ตู้เก็บโสตทัศนวัสดุ 1 ตู้
 - 2.16 ตู้เก็บวารสารและหนังสือพิมพ์ลงเวลาอย่างน้อย 2 ตู้

2.17 บินไคสำหรับจัดหนังสือชั้นชั้น 1 ชุด

2.18 ตู้ใส่บัตรทะเบียนวารสาร 1 ตู้

2.19 ตู้ใส่บัตรบรรณนิทัศน์ 1 ตู้

3. อุปกรณ์

3.1 เครื่องฉายสไลด์พร้อมจอ 1 เครื่อง

3.2 เครื่องเล่นเทป 1 เครื่อง

3.3 เครื่องซ่อมหนังสืออย่างละ 1 ชุด เช่น

- เครื่องเจาะ

- เครื่องตัดกระดาษ

- เครื่องอัด

- สว่าน

ฯลฯ

3.4 คินสอไฟฟ้า 3 ชุด

3.5 ลูกโลก 1 ลูก

3.6 เครื่องฉายเอกสาร 1 เครื่อง

3.7 โทรศัพท์ 1 เครื่อง

4. วัสดุสิ่งพิมพ์

4.1 หนังสืออย่างน้อย 10 เล่ม/นักเรียน 1 คน จัดเฉลี่ยให้หนังสือทุกประเภท

4.2 วารสารอย่างน้อย 35 ฉบับ (ไม่รวมวารสารวิชาการ : ทั่วไป เป็น 6 : 4)

4.3 หนังสือพิมพ์อย่างน้อย 9 ฉบับ

4.4 จุลสารกฤตภาคและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ จัดให้เหมาะสมกับหลักสูตรและความสนใจของนักเรียน

5. บุคลากร

5.1 บรรณารักษ์ 1 คน วุฒิ

- ปริญญาตรีบรรณารักษศาสตร์หรือสูงกว่า
- ปริญญาตรีวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์
- ปริญญาตรีวิชาอื่น ทุนปริญญาบรรณารักษศาสตร์ หรือประกาศนียบัตรวิชาเฉพาะบรรณารักษศาสตร์
- ปริญญาตรีสาขาอื่น วุฒิปริญญาตรีบรรณารักษศาสตร์

5.2 ผู้ช่วยบรรณารักษ์ 4 คน วุฒิ

- ปริญญาตรีวิชาโทบรรณารักษศาสตร์
- ปริญญาตรีสาขาอื่น วุฒิปริญญาตรีบรรณารักษศาสตร์
- ป.กศ.สูง วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์
- ป.กศ.สูง วุฒิปริญญาตรีบรรณารักษศาสตร์

5.3 เจ้าหน้าที่ช่วยงานห้องสมุด 2 คน วุฒิ

- ประกาศนียบัตรอาชีวศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือมัธยมศึกษาตอนปลาย

5.4 พนักงานดูแลทำความสะอาดและช่วยงานตามคำสั่งของบรรณารักษ์อย่างน้อย 1 คน

คำอธิบายประกอบมาตรฐานห้องสมุดโรงเรียน

สถานที่ห้องสมุด

ถ้าเป็นส่วนหนึ่งของอาคาร เรียนควรอยู่บนสองแต่ไม่เกินชั้นที่สามของอาคาร และควรตั้งอยู่ในที่ที่ครูและนักเรียนไปใช้สะดวก ส่วนที่เป็นห้องสมุดควรเป็นห้องที่มีระเบียบ เพื่อให้แสงสว่าง

ภายในห้องสมุดควรมีแสงสว่างและอากาศถ่ายเทเพียงพอ ห่างไกลจากเสียงรบกวน เช่น สนาม หรือโรงอาหาร หรือไม่อยู่ในทางผ่าน

งานของห้องสมุด

1. บรรณารักษ์ต้องจัดทำหนังสือ และสิ่งพิมพ์อื่นทุกประเภทสำหรับบริการแก่ ครู นักเรียน ให้เพียงพอ และตรงตามความต้องการ
2. มีการลงทะเบียนหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ อย่างสม่ำเสมอและใช้แบบฟอร์มถูกต้อง
3. มีการจัดหมู่หนังสือ และจัดชั้นชั้นตามหลักการการจัดหนังสือของห้องสมุด
4. จัดทำบัตรรายการหนังสือของห้องสมุดให้เป็นปัจจุบัน
5. จัดทำดัชนีวารสาร และบรรณานุกรมเพื่อช่วยการค้นคว้า
6. จัดทำกฤตภาค และจัดเก็บรวมกับจุลสารอย่างเป็นระเบียบสะดวกแก่การค้นคว้า
7. จัดห้องสมุดให้มีบรรยากาศน่าเข้าใช้สะอาดและสวยงาม
8. จัดห้องสมุดเพื่อบริการและเป็นแหล่งปฏิบัติการของนักเรียนที่เลือกกิจกรรมการใช้ห้องสมุด และวิชาที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษศาสตร์ที่โรงเรียน เปิดสอน
9. มีการซ่อมหนังสือ และดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์ของห้องสมุดให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย สวยงามอยู่เสมอ
10. มีการสำรวจหนังสือของห้องสมุดตามโอกาสอันควร
11. มีการจัดเก็บสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับห้องสมุดและจัดทำรายงานประจำเดือน ประจำปี ของห้องสมุดเสนอผู้บริหารและครูในโรงเรียน เป็นประจำ

บริการและกิจกรรมของห้องสมุด

1. มีบริการรับ-จ่ายหนังสือถูกต้องตามหลักวิชา คือ มีระบบการยืมโดยใช้บัตรประจำหนังสือ
2. มีบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า
3. มีบริการหนังสือจอง
4. มีบริการหนังสือสำหรับครู อาจารย์ และชักชวนให้เกิดการใช้ห้องสมุดในการสอน
5. มีบริการส่งเสริมการสอนตามหมวดวิชา เช่น จัดทำรายชื่อหนังสือประกอบการค้นคว้า

ให้หมวดวิชาเป็นต้น

6. มีการจัดนิทรรศการสม่ำเสมอเป็นประจำ และจัดกิจกรรมเสนอหนังสือใหม่ทุกครั้ง
7. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียนอยู่เสมอ เช่น จัดงานสัปดาห์ห้องสมุด
เจ้านิทาน เล่าเรื่องหนังสือ อภิปราย แข่งขันตอบปัญหา ฯลฯ
8. จัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ และจริยธรรมตามพระบรมราโชวาท
เนื่องในโอกาสฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ครบรอบ 200 ปี
9. ประมุขเทศ หรือสอนวิธีใช้ห้องสมุด
10. สอนกิจกรรมการใช้ห้องสมุด และวิชาที่เกี่ยวกับบรรณารักษศาสตร์ที่โรงเรียนเปิดสอน
11. ให้บริการแก่ชุมชนตามสมควร

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายสุชม ชื่นสกุล พรหมเมืองลูก

เกิดวันที่ 9 เดือนธันวาคม พุทธศักราช 2503

สถานที่เกิด อำเภอหางโโคน จังหวัดสกลนคร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านพักครู โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม ตำบลบ้านเรือ

อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น 40150

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 1

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม ตำบลบ้านเรือ อำเภอภูเวียง

จังหวัดขอนแก่น 40150

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2522 มัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนสว่างศึกษา อำเภอสว่างแดนดิน
จังหวัดสกลนคร

พ.ศ. 2524 ป.กศ.สูง (วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์) จากวิทยาลัยครูสกลนคร

พ.ศ. 2528 กศ.บ. (วิชาเอกสังคมศึกษา) ภาคสมทบ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม

พ.ศ. 2531 กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

บทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุด
โรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทัศนะ
ของผู้บริหาร โรงเรียน บรรณารักษ์และกำนัน

บทคัดย่อ
ของ
สุชุม พรหมเมืองคุก

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ธันวาคม 2531

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการ ทราบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน
บรรณาธิการและกำนัน ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของ
ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเปรียบเทียบทัศนะ
ของผู้บริหารโรงเรียน บรรณาธิการและกำนัน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยศึกษาจาก
กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน 90 คน บรรณาธิการ 90 คน และกำนัน 90 คน
รวมทั้งสิ้น 270 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น
เกี่ยวกับบทบาทของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน
ด้านการให้บริการและความร่วมมือกับชุมชน ด้านการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิด
ประโยชน์ และด้านการประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
คือ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย F -test และ q -statistic

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนและบรรณาธิการ มีทัศนะตรงกันว่าห้องสมุดโรงเรียนได้
ปฏิบัติงานในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนทั้ง 4 ด้าน ในระดับค่อนข้างน้อย ส่วนกำนัน
มีทัศนะอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้บริหารของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงในการสร้าง
ความสัมพันธ์กับชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. บรรณาธิการของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงในการ
สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. กำนันของตำบล ซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีทัศนะต่อบทบาทที่
เป็นจริงในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ACTUAL ROLES IN COMMUNITY RELATIONS OF THE NORTHEASTERN
SECONDARY SCHOOL LIBRARIES AS PERCIEVED BY
THE SCHOOL ADMINISTRATORS, LIBRARIANS,
AND HAMLET HEADS

AN ABSTRACT

BY

SUKHUM PROMMUANGKUG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

December 1988

The purposes of this study were to investigate into the opinions of school administrators, librarians, and hamlet heads towards the actual roles of the secondary school libraries in Northeastern region concerning community relationship promotion. Comparison was also made among the opinions of the school administrators, librarians, and hamlet heads with respect to the size of the concerned schools. The sample group was comprised of 90 school administrators, 90 hamlet heads, and 90 librarians which made a total of 270 altogether. The structured questionnaire was employed in data collection. Four aspects of opinions were reflected in the questionnaire, namely, community involvement in organizing the activities, services for and cooperations with the community, utilization of community resources, and coordination with other organizations in the community. In analyzing the data, the percentages, means, F-test and q-statistics were employed.

Major findings were as follows.

1. The administrators and the librarians agreed on the 4 aspects concerning the libraries' actual roles in community relationship promotion that the school libraries involved in this endeavor at minor scale while this was judged by the hamlet heads to be at medium scale.

2. The administrators of the schools of different sizes had different opinions towards the libraries' actual roles in community relationship promotion. The difference was statistically significant at .05 level.

3. The librarians of the schools of different sizes also had different opinions towards the libraries' actual roles in community

relationship promotion. The difference was statistically significant at .01 level.

4. The hamlet heads' opinions towards the libraries' actual roles in community relationship promotion were different but not statistically significant.